

vergadering **22**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 24 februari 2021

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
MEDEDELING VAN DE AANWIJZING VAN EEN DEELSTAATSENATOR	7
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijziging onder de plaatsvervangende leden	7
ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het herstel en onderhoud van de kunstwerken	
ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de vernieuwing en het systematisch onderhoud van kunstwerken en gewestwegen	7
ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het auditrapport van Audit Vlaanderen betreffende de VRT en de transparantie bij de leiding van de openbare omroep	
ACTUELE VRAAG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de verregaande belangenvermenging in hoofde van een voormalig lid van de raad van bestuur van de VRT	12
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneeckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over prioritaire versoepeling voor jongeren	
ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het standpunt van de Vlaamse Regering betreffende de verdere aanpak van de coronacrisis op het Overlegcomité van vrijdag 26 februari 2021	
ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de aandacht voor jongeren bij eventuele versoepelingen van de coronamaatregelen	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mogelijke perspectieven voor de bevolking op het Overlegcomité van vrijdag 26 februari 2021	17
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving van tijdelijk werklozen bij de VDAB	26
ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de grote leegstand van handelspanden en de maatregelen daartegen	
ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toenemende leegstand in de handelskernen	32
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het voorstel om een bemiddelaar aan te stellen in het dossier van de eindtermen	37

ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het sociaal akkoord rond de vaste benoeming en de evaluatieprocedure in het onderwijs	41
ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het geestelijk en fysiek misbruik van jonge vrouwen in de turnhal van de Gentse Topsportschool	46
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het gebrek aan geestelijke gezondheidszorg voor minderjarigen	
ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het veilig stellen van ons systeem voor geestelijke gezondheidszorg	
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de wachtlijsten bij psychologen	50
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis	
– 652 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	57
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	57
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling	
– 540 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	57
Artikelsgewijze bespreking	59
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand	
– 543 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 en 8 van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie	
– 592 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	62
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen	
– 612 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	63
Artikelsgewijze bespreking	70
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	70

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving – 628 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 6	
Algemene bespreking	70
Artikelsgewijze bespreking	78
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joke Schauvliege, Manuela Van Werde, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de neven- en herbestemming van kerkgebouwen – 571 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 4	
Bespreking	78
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	84
VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT tot het verbieden van levenslange opsluiting van huisdieren door particulieren – 642 (2020-2021) – Nr. 1	
Verslag	84
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis – 652 (2020-2021) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	85
Algemene bespreking	86
Artikelsgewijze bespreking	88
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling – 540 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	88
Hoofdelijke stemming	89
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand – 543 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	89
Hoofdelijke stemming	89
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 en 8 van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie – 592 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	90
Hoofdelijke stemming	90

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen – 612 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	90
Hoofdelijke stemming	91
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving – 628 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 6	
Artikelsgewijze stemmingsen	91
Hoofdelijke stemming	92
VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis – 652 (2020-2021) – Nr. 1	
Artikelsgewijze stemming	93
Hoofdelijke stemming	93
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joke Schauvliege, Manuela Van Werde, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de neven- en herbestemming van kerkgebouwen – 571 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 4	
Stemming over het amendement	93
Hoofdelijke stemming	94
ROUWHULDE voor de heer Luc Dhoore, gewezen lid van de Vlaamse Raad	94
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	94
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	96
Individuele stemmingsen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	96

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Collega's, zoals we al ongeveer een jaar bezig zijn, zijn we hier niet met de 124 Vlaams Parlementsleden aanwezig maar slechts met 39, omdat ook wij – ja, ook wij, politici – verondersteld worden ons te houden aan de coronamaatregelen.

De ministers Bart Somers en Matthias Diependaele zijn verontschuldigd.

MEDEDELING VAN DE AANWIJZING VAN EEN DEELSTAATSENATOR

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 15 februari 2021 deelt de griffier van de Senaat mee dat ingevolge het ontslag van de heer Philippe Muyters als deelstaatsenator met ingang van 9 februari 2021 één mandaat van deelstaatsenator vacant is geworden, dat aan de N-VA toekomt.

De N-VA heeft mij op 12 februari 2021 een lijst overhandigd waarop zij mevrouw Cathy Coudyser aanwijst als deelstaatsenator. Die lijst is ondertekend door de meerderheid van de leden van de politieke formatie.

Ik heb de door de politieke formatie ondertekende voordrachtlijst bij brief van 22 februari 2021 aan de griffier van de Senaat betekend.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Groenfractie is in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie mevrouw Ann De Martelaer als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Björn Rzoska.

ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het herstel en onderhoud van de kunstwerken

ACTUELE VRAAG van Bert Maertens aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de vernieuwing en het systematisch onderhoud van kunstwerken en gewestwegen

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, eerst het goede nieuws: het jaarlijkse onderhoudsprogramma voor 1300 kilometer aan autosnelwegen zit al jaren op kruissnelheid. De grote achterstand die we gedurende ongeveer tien jaar hadden opgebouwd, is weggewerkt en slechts 5,6 procent van onze snelwegen bevindt zich nog in zeer slechte staat.

Met onze gewestwegen daarentegen is het erger gesteld. Vooral de toestand van onze bruggen, de zogenaamde kunstwerken, is echt wel alarmerend. Uit een artikel van de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) blijkt dat in sommige provincies tot 27 procent van de gewestwegen in slechte staat is en 22 procent van de bruggen in beheer van het Vlaamse Gewest in slechte tot zeer slechte

staat. De onderhoudsachterstand is volgens VAB zo groot dat we nu al geconfronteerd worden met noodherstellingen, met alle gevolgen van dien.

Momenteel staan er zo'n 42 bruggen op de lijst van prioritaire kunstwerken. We weten ondertussen dat u voor 2021-2022 extra budget zult voorzien, wat echt wel noodzakelijk is. Het herstel van de bruggen is ook belangrijk voor onze veiligheid. Iedereen herinnert zich wel de vallende brokstukken onder het viaduct van Gentbrugge. We moeten dit te allen tijde kunnen vermijden.

Minister, op welke manier zult u de lijst met prioritaire kunstwerken aanpakken?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, mevrouw Fournier heeft de situatie uitvoerig geschetst. Ik zal het dus iets beknopter kunnen doen.

We weten – en dat is niet onbelangrijk – dat veel bruggen en gewestwegen in dezelfde periode, in hetzelfde tijdsblok in Vlaanderen zijn gebouwd. We weten ook dat er tijdens een lange periode een gebrek was aan structureel onderhoud en dat er dus niets anders op zit dan de achterstand weg te werken. Ik ben blij dat we er minstens tijdens de afgelopen twee legislaturen toch in geslaagd zijn om de inhaalbeweging in te zetten met meer budgetten, met meer onderhoudswerken aan bruggen en gewestwegen maar vooral aan de snelwegen, zoals daarnet geschetst. Ook nu kunt u onder andere vanuit het relancebeleid extra investeringen daarin doen.

We stellen een en ander vast met betrekking tot de situatie van bruggen en gewestwegen, maar er is ook een andere wetmatigheid in de politiek, namelijk dat er nooit geld genoeg zal zijn. Er zal altijd budget te kort zijn om alles in één keer op te lossen en te vernieuwen. Dus is het enorm belangrijk om te prioriteren, om prioriteiten vast te leggen en om het structureel onderhoud van het wegennet in Vlaanderen planmatig aan te pakken.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat in de komende jaren de inhaalbeweging wordt verdergezet en dat het onderhoud van gewestwegen en kunstwerken in beheer van het Vlaamse Gewest systematisch wordt verzekerd en opgevolgd?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Collega's, ik dank jullie voor deze vragen. De toestand van onze gewestwegen maar vooral van onze kunstwerken, onze bruggen en onze tunnels, is niet goed. Er is een enorme onderhoudsachterstand. Dat kunnen we niet ontkennen en dat is ook al meermaals in de commissie aan bod geweest naar aanleiding van een interpellatie van de heer Rzoska een aantal maanden geleden. Wat dat betreft, kunnen we inderdaad niet onder stoelen of banken steken dat er dringend iets moet worden gedaan om die onderhoudsachterstand weg te werken. Vlaanderen telt niet minder dan 2777 bruggen, tunnels en keermuren, kortom kunstwerken, die allemaal dateren van de jaren 60 en 70 en dus 50 tot 60 jaar oud zijn. Ze zijn dus inderdaad of aan vervanging of minstens aan drastische renovatie toe.

Onze administratie zorgt sowieso voor een controle en inspectie van al die kunstwerken, van al die bruggen en tunnels, maar uiteraard ook van onze gewestwegen. Die worden allemaal gecontroleerd, geïnspecteerd en ingedeeld in vier categorieën. De kunstwerken in categorie 4 zijn in zeer slechte staat, in categorie 3 zijn ze in matige toestand. Categorie 1 en 2 gaan van goed tot aanvaardbaar.

Ik heb vanaf de eerste dag gezegd dat we onmiddellijk iets moeten doen aan die kunstwerken, aan die bruggen die in zeer slechte staat zijn. Dat zijn er in totaal

44. We maken daar deze legislatuur 250 miljoen euro voor vrij, zodat we die onmiddellijk kunnen aanpakken.

550 bruggen en tunnels verkeren in matige toestand. Die kunnen we verder opsplitsen in een 200-tal eerder slechte – dit is natuurlijk een dynamisch verhaal –, die worden overgeheveld naar categorie 4. Die 200 heel slechte willen we ook versneld aanpakken. Maar zoals de heer Maertens zegt, zal er nooit geld genoeg zijn. Er is inderdaad die wetmatigheid en het is wat dat betreft dan ook een zaak om prioriteiten vast te leggen. Dat hebben we ook gedaan. We hebben een plan van aanpak opgemaakt voor de volgende 10 jaar, waarin we die 200 bruggen die ook in slechte toestand zijn, willen aanpakken en waar we de nodige middelen voor moeten uittrekken.

Bij de middelen voor 2020 hadden we al een bedrag van 160 miljoen euro om te besteden aan een aantal slechte bruggen en kunstwerken, in 2021 hebben we een bedrag van meer dan 200 miljoen euro. Maar het zal ook zaak zijn om in de toekomstige investeringsplannen telkens een verhoogd budget uit te trekken om ervoor te zorgen dat die bruggen opnieuw in een ordentelijke toestand verkeren. Dat betekent ofwel vervanging, ofwel grondige renovatie. Naast ons investeringsplan moeten we ook kijken of we niet via alternatieve financiering extra middelen naar voren kunnen trekken. De veiligheid is hier immers van supergroot belang. Mevrouw Fournier verwijst naar brokstukken van bruggen. Dat kunnen we ons echt niet permitteren. De veiligheid is van essentieel en primordiaal belang. Vandaar dat we die achterstand heel snel moeten wegwerken en ervoor moeten zorgen dat er extra middelen op tafel komen. Dat doen we al, maar via alternatieve financiering proberen we nog aan extra middelen te geraken.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw gedeelde bezorgdheid over het herstellen van de bruggen. Ik heb echter nog een andere bezorgdheid. In 2021 zijn er aanzienlijke budgetten vrijgemaakt. Het is misschien niet genoeg, collega Maertens, het zal misschien nooit genoeg zijn, maar het zijn toch aanzienlijke budgetten. Kijk maar naar de fietsinfrastructuur voor 335 miljoen euro.

U hebt het nu over 200 miljoen euro voor de bruggen, minister. Maar met budget alleen komen we er niet. De problemen waar de overheid vooral mee wordt geconfronteerd, zijn de administratieve last en de langdurige procedures. We hebben in het parlement al initiatieven genomen. Ik denk dan aan het decreet over de minnelijke schikking, aan de hervorming van de Dienst Vastgoedtransacties. Maar we zullen toch nog bijkomende initiatieven moeten nemen om alles sneller te laten verlopen en om actie te zien op het terrein. Daarom mijn bijkomende vraag, minister: zult u nog bijkomende initiatieven nemen op het vlak van administratie om die werken aan de wegen en de bruggen veel vlotter te laten verlopen?

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. U zegt dat u een investeringsplan, een prioriteitenplan maakt voor de volgende tien jaar. Ik denk dat dat verstandig is. Alle specialisten, ook collega's in het parlement pleiten al langer voor een visie om telkens op tien jaar een structurele onderhoudsbeurt te kunnen doen aan onze kunstwerken, maar ook aan onze gewestwegen, omdat dat natuurlijk grotere investeringen zal vermijden in de toekomst.

Ik kijk uit naar dat investeringsplan. Ik denk dat het ook belangrijk is dat dat ook vertaald wordt in het geïntegreerd investeringsprogramma (GIP), de geïntegreerde investeringstabel van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. U zegt zelf: 'We hebben onze middelen die we daaraan zullen besteden, maar we kijken

ook elders, naar alternatieve financiering.’ Mijn bijkomende vraag is dan ook niet meer dan logisch: hoe ziet u dat dan concreet in de praktijk?

De voorzitter: De heer D’Haese heeft het woord.

Jos D’Haese (PVDA): Minister, dit is een zeer belangrijk probleem, waar hier al veel over gesproken is. Ik denk dat een belangrijk onderdeel hierin ook de toestand bij uw Agentschap Wegen en Verkeer is. We hebben het er ook over gehad tijdens de begrotingsbesprekingen eind vorig jaar. Er is fors bespaard op die dienst, waardoor er echt een tekort is aan gekwalificeerde wegenarbeiders om de inspecties te doen en om snel herstellingen te kunnen uitvoeren. Dus naast alle plannen voor de renovaties op termijn van tien jaar enzovoort, vraag ik mij af of u van plan bent om uw agentschap opnieuw te versterken met mensen die in dienst zijn om die controles en snelle herstellingen te kunnen uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Minister, ik treed de collega’s bij. Het probleem van de brokkelbruggen is ons goed bekend, door heel velen aangekaart, ook door ons. Daarom zijn structurele investeringen op lange termijn inderdaad meer dan nodig. Die geven ook een boost aan de economie, dus dat is ook op dat vlak goed. Maar als u over de prioriteitenlijst praat, dan zit daar een groot stuk geld in van Europa voor 2021-2022. Ik heb een bijkomende vraag: zult u na 2022, wanneer u niet zeker bent van dat Europese geld, ook geld vinden bij uw budgetten om toch te garanderen dat we naar een betere staat van de infrastructuur van de wegen gaan dan nu?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister, we hebben daar inderdaad een aantal maanden geleden al een stevig debat over gevoerd. En terecht, collega’s, want dit gaat over veiligheid, veiligheid van mensen die dagelijks over of in die kunstwerken rijden. Dus, minister, het is goed dat er extra budget is voorzien, maar wat VAB vraagt is een structureel beleid. Ik vind dat we daar nog ver van af zijn. In die zin, collega’s – er is daarnet door collega Maertens naar verwezen en ik heb dat ook al eerder gezegd – zou hier geen politiek debat over mogen zijn. Dit is geen ideologisch debat, dit zijn bestaande kunstwerken die we moeten onderhouden. En in het kader van een relancebeleid zijn dat nu net investeringen die ook productief zijn en die eigenlijk ook, wat ons betreft, nodig zijn. Daarom zouden wij eigenlijk over de grenzen van oppositie en meerderheid heen zo’n tienjarenplan moeten maken rond de inhaalbeweging voor die kunstwerken. Op die manier moet, als de volgende keer een andere meerderheid het voor het zeggen heeft, die niet opnieuw van een wit blad papier vertrekken, maar zijn we het politiek eens over de belangrijke investeringen voor de volgende tien jaar. Minister, mijn fractie blijft de hand reiken om aan zo’n tienjarenplan te werken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel, collega’s, voor de bijkomende vragen. Mevrouw Fournier, we moeten inderdaad kijken hoe we de administratieve procedures kunnen vereenvoudigen. Ik denk dan aan de aanbestedingsprocedures, aan veel meer werken met raamcontracten en met standaardprojecten. Daar zetten we enerzijds ten volle op in. Anderzijds weet u ook dat we het vergunningenbeleid mee onder de loep nemen. Collega Demir is daar volop mee bezig. Ook is er de evaluatie van het decreet Complexe Projecten, om toch een versnelling hoger te kunnen schakelen bij die grotere infrastructuurwerken. Want het moet inderdaad allemaal vlotter en sneller kunnen gebeuren. Wat dat betreft, zijn we zeker binnen de Vlaamse Regering, samen met de administraties, aan het kijken hoe we een en ander versneld kunnen uitrollen.

Mijnheer Maertens, wat betreft alternatieve financiering, zoeken we inderdaad ook naar mogelijkheden. Ik denk bijvoorbeeld aan het viaduct van Vilvoorde. Het viaduct vervangen heeft een kostenplaatje van om en bij de 150 miljoen euro. Dat is niet een bedrag dat je zo maar hebt liggen, daar zoeken we samen met de Werkvennootschap, ook in het kader van bijvoorbeeld een structuur van publiek-private samenwerking (pps), naar alternatieven om dat groots werk mee te financieren. Ik denk in hoofdorde dan aan pps. Dat hebben we in het verleden al gedaan. Ik denk ook dat we dat toekomstgericht moeten doen, om al die grotere infrastructuurwerken, die grotere bruggen en viaducten te vernieuwen, waar het vaak gaat om kostenplaatjes van enkele ettelijke tientallen miljoenen euro's en meer. Dan moeten we echt inzetten op een pps-structuur om dat wat te kunnen spreiden in de tijd.

Mijnheer D'Haese, u vraagt of er wel voldoende personeel is om dat allemaal op te volgen. De controles en inspecties die men uitvoert, vallen onder de Expertise Beton en Staal. Ik kan u verzekeren dat er daar heel wat knowhow is. Zij doen controles en inspecties om de drie tot vijf jaar, afhankelijk van de toestand van de kunstwerken. Wanneer bepaalde kunstwerken in een slechtere toestand zijn, wordt die inspectie op een veel frequenter niveau gebracht, zodat men alleszins de veiligheid kan garanderen. Men verzekert mij dat er voor de inspecties en controles zeker voldoende personeel en vooral ook heel wat knowhow is bij Expertise Beton en Staal. Die moeten maximaal worden aangewend.

We hebben inderdaad een heel aantal relancemiddelen ter beschikking gekregen voor het Departement Mobiliteit en Openbare Werken. Die relancemiddelen moeten worden besteed in 2021 en 2022. Specifiek voor onze bruggen trekken we een bedrag van 100 miljoen euro uit, zodat we ook dit jaar, in 2021, al meer dan 200 miljoen euro kunnen investeren in die bruggen. In 2022 zullen we een soortgelijke oefening moeten doen, maar dat zal mee worden opgenomen in het investeringsplan. Maar – en dan kom ik aan de vraag van de heer Rzoska – we moeten dat inderdaad over een ruime tijdsspanne inpassen. Want als we meer dan tweehonderd bruggen of kunstwerken moeten herstellen, grondig herstellen en/of zelfs afbreken en volledig vernieuwen, is dat een immens kostenplaatje. Dat krijg je niet zomaar op één legislatuur helemaal weggewerkt. Iedereen is op de hoogte van die enorme onderhoudsachterstand. Op dit ogenblik legt de administratie de laatste hand aan een tienjarig plan van aanpak, waarin die bruggen categorie 3 en 4 moeten worden weggewerkt. Voor categorie 4 moet het nog tijdens deze legislatuur gebeuren. Maar ook de tweehonderd bruggen in slechte toestand van categorie 3 moet allemaal worden weggewerkt. En daarvoor wordt een plan van aanpak uitgerold voor de komende tien jaar. Daarin worden enerzijds de prioriteiten vastgelegd, maar tegelijk wordt daarin ook opgenomen hoe men dat mogelijk kan financieren.

Het is inderdaad iets dat ons allemaal aanbelangt. Het belangt de verkeersveiligheid aan. Als onze infrastructuur niet veilig is, is dat op zich al een precaire situatie. We moeten dus alles op alles zetten om die onderhoudsachterstand inzake bruggen, maar ook inzake onze gewestwegen ten volle weg te werken. Daarin hebt u in mij alleszins een bondgenoot, om er snel voor te zorgen dat er veel meer veiligheid is inzake onze infrastructuur – fietsveiligheid, maar zeker ook veiligheid voor de andere weggebruikers, de automobilisten, het vrachtvervoer. Ook zij moeten een garantie kunnen krijgen dat er ten volle wordt ingezet op veilige infrastructuur. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, iedereen weet dat wegenwerken heel veel hinder, heel veel file veroorzaken. Ik wil hier graag nog eens de aandacht vragen voor de staart van de file, om ook daar de nodige veiligheid te voorzien. Ik denk

daarbij vooral aan signalisatie. We hebben het daarover al gehad in de commissie. Ik doe nog eens een oproep om in de staart van dergelijke files, of wanneer er dergelijke wegenwerken zijn, die signalisatie maximaal te verzorgen en zo te vermijden dat er files of accidenten zouden kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. In 2019 stelde het eigen Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) duidelijk dat er minstens twee legislaturen nodig zouden zijn om de historische achterstand weg te werken en de toestand structureel verbeteren. Datzelfde AWV zegt in datzelfde jaar dat er een groot plan nodig is. Idem zegt een studie van Deloitte in 2019. Ik ben dan ook blij dat daar nu op wordt ingegaan en dat er een plan in voorbereiding is. We kijken voluit uit naar dat tienjarenplan dat u hier aankondigt. Ik hoop dat we dat ook hier in dit parlement zullen kunnen bespreken.

U hebt het over een tienjarenplan voor de bruggen. Maar ik wil u toch op het hart drukken ook de tunnels en zeker de gewestwegen niet te vergeten, want dat is toch een historisch structureel probleem aan het worden.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Wilfried Vandaele aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het auditrapport van Audit Vlaanderen betreffende de VRT en de transparantie bij de leiding van de openbare omroep

ACTUELE VRAAG van Klaas Sloomans aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de verregaande belangenvermenging in hoofde van een voormalig lid van de raad van bestuur van de VRT

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, vorig jaar stelde een forensisch rapport van Audit Vlaanderen onder meer vragen over de manier waarop de openbare omroep contracten sloot en uitvoerde. De regels van de openbare aanbesteding werden vaak niet gevolgd en er was af en toe een vermoeden van belangenvermenging. In de marge daarvan nam de regeringscommissaris ontslag omdat ook zijn naam werd genoemd in het auditrapport. In een onlinenieuwsbrief van een gerenommeerd Wetstraatjournalist konden we deze week lezen dat ook een toenmalig lid van de raad van bestuur van de VRT voor de openbare omroep opdrachten uitvoerde.

Mij verbaasde het dat niemand binnen de VRT vorig jaar naar voren is gekomen met de mededeling dat er naast wat het auditrapport signaleerde nog vergelijkbare contracten waren. Wie hiervan op de hoogte was, had dat aan de nieuwe CEO moeten melden want die had dan meteen duidelijk gemaakt – we herinneren ons dat – dat er wat hem betreft nultolerantie moet gelden voor dat soort dubieuze contracten. De CEO had en heeft daar trouwens onze volle steun voor.

Ook u nam toen een sterk engagement, minister, tijdens het debat dat we in het halfroond voerden. U had ook het recht om te weten dat er nog soortgelijke dossiers in de kast lagen bij de VRT.

Deelt u mijn mening dat de VRT-directie toen in lijn met de engagementen die de CEO nam en die u als minister uitsprak, spontaan had moeten melden dat er nog andere dubieuze contracten waren?

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, ik dacht dat we ondertussen de laatste aflevering rond mevrouw El Kaouakibi wel hadden gezien. Die kreeg gisteren nog een gratis vervolgaflering, een gratis sequel voorgeschoteld in wat we ondertussen een van de betere feuilletons kunnen gaan noemen. Gisteren lekte in het nieuws uit – de heer Vandaele heeft er al summier naar verwezen – dat mevrouw El Kaouakibi in 2017 als toenmalig lid van de raad van bestuur bij de VRT contracten binnenhaalde voor een van haar vele vennootschappen voor in totaal een goede 35.000 euro. We kennen intussen het grotere plaatje van Sihamegate en vooral de grotere bedragen. In die context was die 35.000 euro wellicht een van haar kleinere bijverdiensten, juist genoeg voor een degelijke keuken, zeg maar.

Maar los van de appreciatie van het bedrag en los van het feit of het al dan niet over een ruilvereenkomst gaat, gaat het hier natuurlijk over een zuivere vorm van belangenvermenging die lijnrecht ingaat tegen het Mediadecreet, artikel 12, enerzijds, en is het bovendien een flagrante schending van het Charter van Deugdelijk Bestuur anderzijds.

We begrijpen uit de verklaringen van mevrouw El Kaouakibi dat ze juist dat regeltje vergeten was, dat ze als lid van de raad van bestuur van een overheids-bedrijf geen contracten mocht sluiten voor eigen gewin met datzelfde overheids-bedrijf. Dat was ze juist vergeten! Dju toch. We kennen mevrouw El Kaouakibi ondertussen en we weten dat ze wel meer last heeft van acute vormen van geheugenverlies, maar dat betekent niet dat ook de VRT zich op dat excuus kan beroepen.

Minister, hoe is het in godsnaam, in godsnaam, mogelijk dat een dergelijk verregaande vorm van belangenvermenging geruisloos is kunnen passeren onder het toezend oog van het directiecollege, van de raad van bestuur, van het auditcomité en onder de politieke verantwoordelijkheid, dat mag ook eens gezegd worden, van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Voorzitter, collega's, de VRT is natuurlijk een openbare omroep en dat betekent dat de VRT moet voldoen aan de hoogste standaarden van integriteit, deontologie en transparantie. Het spreekt voor zich dat dat a fortiori ook geldt voor bestuurders. Dat is een publiek mandaat, zij moeten uiteraard ook die regels van deontologie en integriteit respecteren. Elke vorm van belangenvermenging moet effectief uitgesloten worden.

Ik heb dat ook altijd zo gezegd, collega's. De heer Vandaele verwees er al naar: we hebben hier een debat aan het forensisch auditrapport gewijd. Ik heb toen heel duidelijk gezegd dat we samen met de nieuwe directie van de VRT hadden besloten om de negen aanbevelingen van dat auditrapport als resultaats-verbintenissen op te nemen in de beheersovereenkomst met de VRT. Dat is ook gebeurd. Dat wordt ook vandaag door de nieuwe directie verder opgevolgd.

Ik geef toe, collega's, dat ik schrok toen ik het nieuws vernam over wat er met mevrouw El Kaouakibi aan de hand is. De VRT heeft inderdaad bevestigd dat er contracten zijn gesloten met organisaties waarin mevrouw El Kaouakibi actief was, ook tijdens de periode waarin zij bestuurder was. Dat was bij de VRT vanaf begin 2015 tot het midden van 2018. Het is evident dat dat niet kan. De VRT heeft ook onmiddellijk gezegd dat dit niet toegestaan is. Inderdaad, artikel 12 van het Mediadecreet, maar ook het Charter van Deugdelijk Bestuur van de VRT bevestigt dat heel duidelijk. Als bestuurder mag je niet betrokken zijn bij organisaties die contracten afsluiten met de VRT voor leveringen en diensten. Dat

is een duidelijke regeling, die trouwens niet alleen geldt voor de VRT. Dat is eigenlijk een gezonde regel van corporate governance.

Collega's, dat zijn zaken uit het verleden. Begin vorig jaar verscheen een auditrapport dat handelde over bepaalde gevallen van integriteitsovertredingen en van de schending van de deontologie. Dat handelde inderdaad niet over deze zaak. Nu kijken we vooral naar de toekomst. Ik stel vast dat de nieuwe beheersovereenkomst op dat vlak glashelder is. De VRT moet effectief voldoen aan de hoogste standaarden van integriteit en deontologie. Dat wordt ook opgevolgd in het kader van de uitvoering van de beheersovereenkomst door Audit Vlaanderen en de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM). Ik reken er ook op dat de directie en de raad van bestuur, dat de volgende maanden en jaren zeer nauwgezet zullen opvolgen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik deel uw standpunt dat we nu vooral naar de toekomst moeten kijken en niet zozeer naar het verleden. Om de toekomst van de openbare omroep veilig te stellen, moeten we de VRT echter ook kunnen vertrouwen. Ik heb dat ook tijdens het vorige debat gezegd. Precies om die reden is het belangrijk dat de verantwoordelijken zelf spontaan informatie geven en openheid nastreven. Dat zoveel maanden na de even grondige als toch ook pijnlijke discussie in dit halfroond plots nog dingen aan het licht komen – toevallig, in de pers – schaadt opnieuw dat zo noodzakelijke vertrouwen.

Het is al gezegd: het gaat inderdaad niet alleen over inbreuken op het Charter van Deugdelijk Bestuur, maar ook op artikel 12, paragraaf 2, van het Media-decreet zelf.

Ik pleitte er hier destijds voor dat de VRT een andere bedrijfscultuur zou hanteren. U hebt dat inderdaad via een resultaatsverbintenis verankerd in de beheersovereenkomst. Hebt u nu al concrete aanwijzingen dat die bedrijfscultuur ten goede evolueert?

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, we weten intussen dat u zeer goed bent in iemand de zwartepiet toespelen. U weet dat wij een grote liefhebber zijn van Zwarte Piet, maar nu overdrijft u toch een beetje. Wat zegt u hier eigenlijk? Dat zijn fouten uit het verleden. Ik hoor u zeggen dat we naar de toekomst kijken en dat we een nieuw hoofdstuk begonnen zijn. In de pers zei u dat dat eigenlijk de verantwoordelijkheid was van de raad van bestuur, maar uw partij staat met Luc Van den Brande natuurlijk wel aan het hoofd van die raad van bestuur. Dat was toen de feiten plaatsvonden in 2017 en vandaag. Daarenboven beschikt u hier, ook u mijnheer Vandaele, met de regeringspartijen over alle sleutelposities in de VRT-comités, inclusief het auditcomité, dat dan toch een specifieke toezichtfunctie heeft op de naleving van de wet. Dat gebeurde dus duidelijk niet. We hebben er het raden naar. Eigenlijk gebeurt dat à la tête du client.

Daarom is dit mijn bijkomende vraag, minister: welke concrete consequenties verbindt u aan deze zoveelste onthulling? Welke garanties biedt u ons dat wij hier volgende week niet opnieuw staan met een zoveelste onwelriekend VRT-dossier?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): De auditrapporten van het Rekenhof hebben inderdaad ernstige zaken blootgelegd bij de VRT. Er is een nieuwe beheersovereenkomst, er zijn nieuwe afspraken om alles op te kuisen. Wij nemen aan dat dat inderdaad gebeurt. Ik heb ook alle vertrouwen in de nieuwe CEO. Maar

wat dit toch ook aantoon, is het belang van een goed functionerende raad van bestuur. Of het nu gaat om de VRT of om culturele instellingen of om andere openbare instellingen, laat het duidelijk zijn voor wie in die raden van bestuur zetelt dat dat geen springplank kan zijn voor een politieke carrière, en ook geen uitloopbaan of een postje om iemand te bedanken voor bewezen diensten in het verleden, minister. Er moet echt ingezet worden op de kwaliteit van die raden van bestuur van onze instellingen. Mijn vraag is dan ook hoe de Vlaamse Regering erover zal waken dat die raden van bestuur toch wel heel kwalitatief worden ingevuld.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Vooreerst mijn dank voor de transparantie in deze zaak, minister. Het is uit uw toelichting duidelijk dat de regels wat betreft deugdelijk bestuur in dezen overtreden zijn. Een lid van de raad van bestuur van de VRT mag geen commerciële contracten sluiten met aan haar of hem verbonden vennootschappen. Dat is in dezen duidelijk wel gebeurd. Indien zij nog lid geweest was, dan was er manifest een probleem geweest.

Ten tweede, wat de VRT zelf betreft: u hebt dit jaar al doortastend ingegrepen. Er is een nieuwe top van de VRT, er is een nieuwe beheersovereenkomst van de VRT, die net op dit punt waar we het nu over hebben, over integriteit, aangescherpt en verduidelijkt is. Dat is ook de beste garantie dat wat in het verleden gebeurd is en absoluut niet had mogen gebeuren, zich in de toekomst niet zal herhalen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): De transparantie hebben we jammer genoeg in de pers moeten lezen. Heel deze zaak is toch wel tekenend voor de verwevenheid tussen vzw's, nv's en de politieke mandaten van mevrouw El Kaouakibi. Ik hoop echt dat dit tot op het bot wordt uitgezocht. Alle onthullingen die elkaar nu maar blijven opvolgen, komen eigenlijk telkens op hetzelfde neer: een verregaande verwevenheid waar die er absoluut niet zou mogen zijn. Ik wil mij dus ook absoluut verzetten tegen het idee dat politiek iets is waar je geld mee moet kunnen verdienen of connecties moet kunnen opdoen. Het geld, die drive, moet uit de politiek. Dat is breder dan mevrouw El Kaouakibi, natuurlijk.

We hebben het debat over de partijfinanciering dat nu eindelijk op gang is gekomen, waar wij er voorstander van zijn om die dotaties te halveren, dat weten jullie. Het gaat natuurlijk breder dan mevrouw El Kaouakibi zelf. De heer Vandaele heeft het zelf al gezegd: de partij die vrij is van belangenvermenging bij de VRT, werpe de eerste steen. Het zit veel breder. Laten we die zaken dus aanpakken.

Ik ben vooral benieuwd, minister, naar wat de gevolgen zullen zijn voor mevrouw El Kaouakibi in dezen, maar ook voor de heer De Kerpel, die wel ontslag genomen heeft, maar verder is er ook weinig mee gebeurd. Hoe gaan we dit soort zaken stoppen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel voor de bijkomende vragen en bedenkingen. Misschien eerst nog even verduidelijken: we hebben een rapport gehad van het auditcomité dat inging op een aantal zaken die aan het licht waren gekomen begin vorig jaar. Dat is grondig behandeld, maar dat is uiteraard geen exhaustieve analyse van heel die periode van tien jaar. In dezen heeft het auditcomité en ook de raad van bestuur zijn rol gespeeld. Zodra de zaak van mevrouw El Kaouakibi onder de aandacht kwam, is er binnen het auditcomité ook

de vraag gesteld of er ook bij de VRT contracten afgesloten zijn met organisaties waar mevrouw El Kaouakibi actief in is. Men heeft dat inderdaad nagegaan, men heeft daarvan een controle gedaan. Men heeft vastgesteld dat dat inderdaad het geval was. Men heeft ook wel vastgesteld dat dat reguliere contracten waren. Daarmee bedoelt de VRT dat het contracten waren waar een normale tegenprestatie tegenover stond, dat die contracten op commercieel vlak oké waren, maar dat er inderdaad een deontologisch probleem was op het vlak van de naleving van het Mediadecreet en het Charter van Deugdelijk Bestuur, doordat zij op het moment van een aantal contracten ook bestuurder was. Dat is ook gemeld in de raad van bestuur – dat was maandag jongstleden – en dat is hier ook aan bod gekomen. Ik denk dus dat daar transparantie wordt gegeven en dat ook de raad van bestuur daar zijn rol in gespeeld heeft.

Mevrouw Meuleman, u peilt naar de kwaliteit van de bestuurders. U weet dat volgens het Mediadecreet de politieke fracties een voordracht doen. Ik hoop dat we kunnen rekenen op de politieke fracties die de best mogelijke mensen naar voren schuiven. Uiteraard is dat belangrijk, naast de naleving door de raad van bestuur van de regels van corporate governance, die zeer helder verduidelijkt zijn, zowel op het vlak van deontologische regels over belangenvermenging als op het vlak van signaleren van bepaalde problemen in het Charter van Deugdelijk Bestuur. Op dat vlak is dat geregeld.

Er werd ook gevraagd of er aanwijzingen zijn dat dat vandaag op een betere manier gebeurt. Dat is absoluut het geval. We hebben een goed traject gelopen in het afgelopen jaar met een lange voorbereiding van de beheersovereenkomst van de VRT. Het spreekt voor zich dat transparantie en integriteit vanaf het begin belangrijke elementen waren, maar ik zal ook niet verhullen dat het auditrapport van Audit Vlaanderen dat nog eens versterkt, met de negen aanbevelingen die er integraal in zijn opgenomen.

Vandaag kan ik alleen maar vaststellen dat het absoluut niet bij lippendienst blijft, integendeel, dat de nieuwe directie in ruggespraak met het auditcomité en de raad van bestuur daarmee aan de slag gaat om er vooral voor te zorgen dat dit soort zaken in de toekomst niet meer kan.

Voor de duidelijkheid, dit soort zaken kan niet door de beugel, en zal ook in de toekomst niet meer mogen en niet meer kunnen gebeuren. Dat is absoluut essentieel. De VRT moet die hoogste standaarden naleven en ik reken er ook op dat dat zal gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Collega Sloomans, u zegt dat mijn partij vertegenwoordigd is in het auditcomité. Wel, ik denk dat het auditcomité hier uitstekend werk heeft geleverd, zoals de minister net vertelde.

Voor mij is het duidelijk, als er fouten werden of worden gemaakt, dan moeten de verantwoordelijken binnen de openbare omroep die zelf spontaan melden. Dat moet voor mij de nieuwe bedrijfscultuur zijn en worden. Niet de potjes gedekt houden, maar juist open kaart spelen zoals de beheersovereenkomst het voorschrijft. We weten dat de CEO dat wil, en we weten dat u dat ook wil, minister. Wat dat betreft hebt u onze volle steun.

De voorzitter: De heer Sloomans heeft het woord.

Klaas Sloomans (Vlaams Belang): Minister, we kennen uw antwoord ondertussen al een beetje van buiten. Het ontgoochelt mij ook een beetje, en de oorverdovende stilte van de collega's van Open Vld nog meer. We hebben het hier op amper een jaar tijd alweer over een zaak bij de VRT die toch uren in de

wind stinkt, wat de vraag opwerpt wat het morgen zal zijn: fraude, corruptie, schriftvervalsing, ik weet het niet. We kunnen hier allemaal decreten en controle-mechanismen stemmen, en bij de VRT kan men charters neerpennen zoveel als men wil, maar als men daar in de praktijk zijn Vlaamse voeten aan veegt, waarmee zijn we hier dan bezig? Dan zijn die mooie woorden eigenlijk wel lippendienst, minister.

U bent hier binnengekomen als de man die de VRT een nieuw elan zou geven. Het zou allemaal professioneler, efficiënter en moderner worden. Corporate governance, u zei het daarnet nog, dat was het nieuwe ordewoord, maar als ik u bezig hoor, en vooral als ik uw persverklaringen lees met betrekking tot de raad van bestuur, dan stel ik vast dat u vooral, net zoals in het verleden, uzelf, uw eigen partij en uw regeringspartijen uit de wind probeert te zetten. Tot daar dus de nieuwe politieke cultuur. Chapeau. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over prioritaire versoepeling voor jongeren

ACTUELE VRAAG van Chris Janssens aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over het standpunt van de Vlaamse Regering betreffende de verdere aanpak van de coronacrisis op het Overlegcomité van vrijdag 26 februari 2021

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de aandacht voor jongeren bij eventuele versoepelingen van de coronamaatregelen

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mogelijke perspectieven voor de bevolking op het Overlegcomité van vrijdag 26 februari 2021

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, afgelopen maandag trokken de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Scholierenkoepel en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) aan de alarmbel. Het was geen nieuwe alarmbel, het was een alarmbel waar ze eigenlijk al maanden aan hangen te bengelen omdat ze al maanden, samen met vele andere woordvoerders van kinderen en jongeren in Vlaanderen, een noodkreet uiten dat het eigenlijk onhoudbaar is, dat de impact van de coronamaatregelen en de coronacrisis voor hen ondraaglijk is. Dat is ook zo voor velen van ons.

Kinderen en jongeren zijn echter geen minivolwassenen. Ze zitten in cruciale fases in hun leven en hun ontwikkeling. Ze willen avonturen en nieuwe ervaringen meemaken en dat missen ze op dit moment. Onze kinderen en jongeren beseffen dat er in het leven meer is dan enkel leren of achter een computer zitten.

Die kinderen en jongeren hebben geen nood meer aan stoere verklaringen of boodschappen van erkenning van hun moeilijke situatie. Ze hebben nood aan en verwachten concrete, creatieve antwoorden op de bestaande uitdagingen. Ze hangen al heel lang aan de alarmbel en dat is ook na de vorige vergadering van het Overlegcomité gebleken. Wat voor de kappers wel kon, kon voor de kinderen en jongeren blijkbaar niet. Er was geen enkel perspectief of geen enkele

mogelijkheid. Zelfs de kotbubbel beter omschrijven en daar een duidelijk kader voor ontwikkelen, bleek onmogelijk.

Onze kinderen en jongeren vragen niets onmogelijks. Ze beseffen eens te meer dat de crisis niet voorbij is en dat we voorzichtig moeten blijven. Ze vragen te doen wat mogelijk is. Ze vragen meer mogelijkheden om elkaar buiten te ontmoeten. De afgelopen dagen heeft mijn partij een pleidooi gehouden om de buitenbubbel te vergroten. Ik heb gemerkt dat anderen dat ook hebben gedaan. Dat is maar een van de voorbeelden die komende vrijdag op tafel liggen.

Minister-president, mijn vraag is zeer duidelijk en logisch. Hoe zult u de roep van onze kinderen en jongeren tijdens de vergadering van het Overlegcomité van 26 februari 2021 beantwoorden?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, niemand kan nog doof blijven voor de noodkreten van de brede samenleving. Een volledig jaar hele of halve lockdown begint zijn ondraaglijke tol te eisen. Er is de terechte vraag van jongeren naar meer mogelijkheden om samen te komen. Bovendien zitten de mentale aandoeningen bij de jonge generatie in een onrustwekkend stijgende lijn. Iedereen, jong en oud, is op zoek naar meer kwaliteit in zijn vrije tijd. Het voorbije weekend zijn mensen in parken en aan de kust massaal naar buiten gekomen. Dat toont ten overvloede aan dat minstens een gedeeltelijke bevrijding onstuitbaar is. Die drang is onstuitbaar.

De uitbreiding van het aantal toegelaten contacten, zowel met betrekking tot de knuffelcontacten als tot de buitenbubbel van vier, is eigenlijk in overeenstemming met de realiteit. Is er hier werkelijk iemand die denkt dat een grote meerderheid van de mensen zich nog aan een enkel knuffelcontact houdt? Zelfs mijn 83-jarige tante, die tot de risicogroep behoort en veel angst voor een coronabesmetting heeft, houdt het als alleenstaande weduwe niet langer vol. Na een jaar van strenge beperkingen is de eenzaamheid voor veel mensen gewoon ondraaglijk geworden. Er zijn geen steunmaatregelen voor mentaal welzijn.

Indien de horeca niet snel kan heropenen, dreigt een bloedbad, zowel voor de uitbaters van de cafés en de restaurants als voor de duizenden personeelsleden die al vele maanden in de technische werkloosheid zitten.

Minister-president, ik vraag u de ogen niet te sluiten voor de realiteit. Geef mensen en sectoren een perspectief met concrete data. Wees tijdens de vergadering van het Overlegcomité niet de zwijgzame notaris van de beslissingen van premier De Croo en federaal minister Vandenbroucke, maar wees de minister-president die weet wat onder zijn bevolking leeft en vertaal die oproep van de Vlamingen in een verantwoord, maar concreet plan dat ondernemers en alle andere mensen weer wat levensnoodzakelijke adem in hun familiale en sociale contacten geeft. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, onderweg naar Brussel hoorde ik deze ochtend Loredana in het echt Genks een niet mis te verstane boodschap zingen: ze wil gewoon naar buiten. Nu de vaccinaties zijn gestart, is dit het moment om aan een perspectief voor iedereen te beginnen bouwen. Uit de evaluaties van de eerste lockdown en onderzoeken blijkt dat de experts het erover eens zijn dat kinderen en jongeren in een nog meer specifieke situatie verkeren en dat in de exitstrategie prioritair aandacht aan kinderen en jongeren moet worden gegeven. De oproepen van diverse jongerenorganisaties en de net aangehaalde gezamenlijke oproep van de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Vereniging van Studenten

(VVS) en de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) mogen niet in dovemansoren vallen.

Met de paasvakantie in het vizier moeten we organisaties een perspectief bieden. Enkele weken geleden heeft de Vlaamse Regering zich ertoe geëngageerd de tijdelijke maatregelen in het georganiseerde jeugdwerk en de vrijetijdssector, namelijk in groepjes van tien te moeten werken en de hobbykeuze voor kinderen, na de krokusvakantie te zullen evalueren en zo spoedig mogelijk bij te sturen. Voor het welzijn van de niet-georganiseerde jongeren zou de uitbreiding van de buitenbubbel naar tien ook welgekomen zijn.

Onze kinderen en jongeren hebben bewezen dat ze solidair zijn en dat ze zich ook kunnen schikken naar heel strikte afspraken. Om dit te kunnen volhouden is het bieden van perspectief echt noodzakelijk. Daarom, minister, mijn vraag: wat is het plan van aanpak om versoepelingen te bepleiten op het Overlegcomité, zodat jeugdorganisaties, maar ook niet-georganiseerde jongeren, meer kansen krijgen tot ontmoeting?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister-president, de lockdown is nu bijna een jaar bezig. De impact van het coronavirus is enorm, maar ook die lockdownmaatregelen beginnen, zoals veel collega's al hebben aangehaald, steeds zwaarder te wegen. De onzekerheid, het isolement, de economische problemen treffen steeds meer mensen. Dat is zo voor iedereen, maar er is wel een groep voor wie dat extra zwaar weegt: de jongeren. We hebben het er hier al vaak over gehad. Iedereen, iéedereen, pleit nu al heel lang voor meer perspectief voor jongeren. En wat hebben we ondertussen gezien? Jongeren van 14 jaar die een nacht in de cel worden gegooid omdat ze met te veel samen naar een film kijken. Vier studenten die op een balkon zitten en 1000 euro boete moeten betalen. En onlangs nog, vijf jongeren die van de scouts kwamen, even napraten, en hop: voor de jeugdrechter!

'Als je het moeilijk hebt, spreek erover.' Dat zei onze premier, Alexander De Croo, na het laatste Overlegcomité. Spreek erover. Tijdens een nachtelijk verhoor op het politiekantoor? Of wat bedoelde de man daar eigenlijk mee? Ik denk dat het tijd is om, in plaats van jongeren te behandelen als de Al Capones of de Pablo Escobars van deze wereld, te zorgen voor duidelijk perspectief. En het zijn niet alleen jongeren. Onlangs nog drie maanden effectieve celstraf – effectieve celstraf! – voor een barbecue. Waar zijn we dan eigenlijk mee bezig? Natuurlijk is het enorm belangrijk dat de maatregelen opgevolgd worden. Die zijn moeilijk, maar ze moeten worden opgevolgd. *(Opmerkingen van minister-president Jan Jambon)*

Ja maar, bent u mee verantwoordelijk of niet? Zit u daar op dat Overlegcomité, of niet? Ik weet niet wat u daar anders zou zitten te doen. Ik denk dat we een beetje menselijk moeten blijven in de naleving van die maatregelen.

Wat mij heel erg opvalt, minister-president, is: hoe streng jullie zijn voor de mensen, zo mild zijn jullie voor jullie zelf. Waarvoor is die sociale lockdown vandaag nodig? Omdat jullie het contactonderzoek niet georganiseerd krijgen. Omdat u de vaccinatiecampagne niet georganiseerd krijgt. Omdat u het coronabeleid niet op de rails krijgt. Is het waar of niet, collega's? Is het waar of niet dat dat de reden is waarom we vandaag de lockdownmaatregelen nodig hebben? *(Rumoer)*

Hebben jullie de Panoreportage gezien? Hebben jullie de mails gezien die mensen binnenkrijgen om uit te nodigen voor vaccinatie? Dat is de reden waarom we vandaag zulke strenge lockdownmaatregelen nodig hebben. Ga kijken in andere landen, in de rest van de wereld ...

De voorzitter: Kunt u uw vraag stellen alstublieft?

Jos D'Haese (PVDA): Ik zal mijn vraag stellen. Ga kijken in andere landen van de wereld waar men die maatregelen wel in orde krijgt, daar kan men wel meer vrijheid toestaan. Dus is mijn vraag, minister-president: welke maatregelen zal het Overlegcomité vrijdag nemen om het evenwicht tussen mentaal welzijn en gezondheid te bewaren, en om te zorgen dat die op een redelijke manier worden nageleefd?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer D'Haese, eerst en vooral ga ik even op uw provocatieve uitspraken in. Als ik naar de ons omringende landen kijk, dan hebben die stuk voor stuk – Frankrijk, Duitsland en Nederland –, omdat ze te laat in actie geschoten zijn, heviger en meer diepgaande maatregelen, die de bevolking meer treffen, dan wij. Uw taak als oppositie is natuurlijk altijd alles in een slecht daglicht te stellen. Mijn taak als regeringsleider is om het bredere perspectief te vinden. Als ik ons vergelijk met onze buurlanden, dan zitten zij vandaag met veel strengere maatregelen dan wij nemen, en met veel slechtere cijfers dan wij. En wat de vaccinatiestrategie betreft: daar doen wij in Vlaanderen exact wat van ons verwacht wordt. Exact wat ons verwacht wordt! Dat men op Europees vlak verkeerde contracten, slechte contracten tegen slechte voorwaarden heeft afgesproken, daarvoor ben ik niet verantwoordelijk, daar zijn andere mensen, namelijk de Europese Commissie, voor verantwoordelijk. Ik wil verantwoordelijkheden nemen waar ik ze heb, maar ik laat mij niet door u – door u! – zaken opdringen die niets te maken hebben met mijn verantwoordelijkheden. Alstublieft, dat wou ik toch even heel duidelijk stellen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Collega's, staat mij dan toe om even de huidige situatie van de pandemie, heel kort, in kaart te brengen. De laatste dagen zijn de besmettingscijfers gestegen, en het aantal testen gedaald. Ik heb altijd gezegd, toen het aantal besmettingen steeg, maar de testen veel meer stegen: we moeten die cijfers relatief bekijken. Als je ze vandaag relatief bekijkt, dan is het erger dan de pure stijging van het aantal besmettingen. Ook het aantal hospitalisaties op zich stijgt al vele dagen. Wat is daar positief? In de woonzorgcentra dalen ze. Dus de vaccinatie, mijnheer D'Haese, heeft daar een gunstig effect, ook wat de sterfgevallen betreft: we zien in de woonzorgcentra een drastische terugval van de sterfgevallen, gelukkig maar. Ook het globale cijfer van de sterfgevallen daalt.

Wat hier door veel mensen gezegd wordt, is waar: de bevolking heeft het zwaar. Bijna een jaar lockdown! Als dat geen stempel op de maatschappij drukt, dan weet ik het niet meer. Ook delen van onze economie hebben het zwaar.

We moeten het ook even hebben over de Britse variant. Ik verwijs daarvoor naar de persconferentie die de eerste minister deze week gegeven heeft. Ik heb daarna nog contacten gehad met enkele virologen. Die zeggen dat we het bijna voor waar mogen aannemen dat deze variant 50 procent besmettelijker is dan de gekende variant. Het zal rond de 50 procent draaien. We zitten dus met een virusvariant die zich nog volop aan het verspreiden is, een variant die 50 procent besmettelijker is dan het oorspronkelijke virus.

De conclusie is dat als we op 1 maart echt gaan versoepelen en we bekijken de curves die door de specialisten dinsdag werden voorgelegd op de persconferentie, we onmiddellijk met een derde golf zitten. Als je de bevolking naar een complete demotivatatie wilt drijven, dan moet je vooral op een derde golf aansturen, waarbij we opnieuw strengere maatregelen moeten nemen dan er nu al zijn. Dat wil ik koste wat het kost vermijden.

De tweede conclusie die ik uit die persconferentie trek, is dat de hypothese die ze daar in verband met versoepelen hebben gemaakt was: volledig opnieuw doen wat we in september hebben gedaan. Dat was de hypothese. Dat je dan weinig verschil ziet tussen april en mei. Dat wachten tot mei dan niet veel invloed heeft. Dus denk ik dat het perspectief dat we vandaag kunnen geven, met de gegevens die we vandaag hebben, is: serieuze versoepelingen vanaf april, dus voor de paasvakantie.

Ik ben ook blij met de versoepelingen die de taskforce deze week beslist heeft voor de woonzorgcentra. Mijnheer Janssens, u hebt het over ouderen die nog thuis wonen. Ik ben blij dat we in de woonzorgcentra een versoepeling krijgen voor die mensen, zodat ze twee bezoeken kunnen hebben en dies meer.

Wat ik nu niet ga doen, is met de fanfare op kop hier vandaag zeggen dat we daar vrijdag op het Overlegcomité eens dat en dat en dat allemaal ... En dan hier en waarschijnlijk in de buitenwereld vandaag applaus krijgen en dan vrijdag worden afgerekend: 'Dat heeft hij erdoor gekregen en dat heeft hij er niet door gekregen.' Dat kunt u van mij niet verwachten, dat ga ik niet doen. Vrijdagvoormiddag zullen we, zoals altijd, een deliberatie hebben in de schoot van de Vlaamse Regering. Daar zullen we bekijken wat mogelijk is en wat niet mogelijk is.

Ik denk dus dat er vanaf 1 maart beperkte versoepelingen mogelijk zullen zijn. Ik heb heel goed gehoord dat er hier aandacht wordt gevraagd voor de jeugd. Ik deel die aandacht voor de jeugd. Ik denk dat in de beperkte versoepelingen die we vrijdag zullen kunnen aankondigen, er ook eten en drinken voor de jongeren zal moeten zitten. Ik denk dan aan de buitenactiviteiten. Ik denk aan wat we voor de min 12-jarigen strenger hebben gemaakt, waarbij we hebben gezegd dat we dat na de krokusvakantie zouden evalueren. Ik denk dat we dat moeten doen.

Er komt nog een tweede ronde. Jullie hebben allemaal de problematiek aangekaart. Ik deel die problematiek. Maar ik hoor ook graag jullie suggesties. We zullen er rekening mee houden in de consultatie met de Vlaamse Regering en daarna in het Overlegcomité.

Voorzitter, ik heb ook begrepen dat ik dinsdag, na het Overlegcomité, tekst en uitleg zal komen geven in de commissie.

De voorzitter: In de commissie Algemeen Beleid.

Minister-president Jan Jambon: Ja. Daar houd ik mij aan.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, dank u wel voor de toelichting. Ik ben blij met de manier waarop u een aantal dingen schetst. Collega's, ik denk dat niemand buiten dit parlement zit te wachten op verklaringen die extreem in de ene zin of extreem in de andere zin zijn. Het is heel duidelijk dat de crisis niet voorbij is en dat de cijfers de nodige voorzichtigheid vragen. Hopelijk pleit niemand hier ervoor om zomaar alles open te gooien en zomaar van alles te doen.

Niettemin kunnen we anderzijds de noodkreet, specifiek van kinderen maar uiteraard ook vanuit de brede samenleving, niet zomaar ontkennen. We moeten, als parlement en als volksvertegenwoordigers, antwoorden zoeken. Ik vind de uitnodiging van de minister-president op zijn plaats: we moeten samen antwoorden zoeken op de vraag wat wél kan in deze tijd.

Minister-president, ik zei het al in mijn inleiding: wat ons betreft moet de focus echt liggen op de mogelijkheden buiten. De uitbreiding van de bubbel van vier naar acht personen, zonder ons op een bepaald cijfer vast te zetten, moet grondig worden onderzocht en zou een mogelijkheid kunnen zijn om een bepaald perspectief te geven aan kinderen en jongeren.

De tweede uitdaging is de georganiseerde jeugd. Zij werken met vrijwilligers en merken dat ze eigenlijk helemaal vastlopen op de lasten en de regels die momenteel voor hen gelden. Ook wat dat betreft, moeten we op middellange termijn toch bekijken wat we zouden kunnen doen. Ik apprecieer echter enorm dat u zegt zelf niet allerlei versoepelingen te zullen aankondigen. U spreekt uiteraard daar ook namens dit parlement. Ik hoop dus dat u die boodschap ten gronde meeneemt.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, u gaat niet met de fanfare op kop, maar de ervaring van de voorbije Overlegcomités leert dat u achteraf ook weinig noten op uw zang hebt, want meestal hebt u niks binnengehaald in dat Overlegcomité. In sectoren die nu al maandenlang gesloten zijn – sport, horeca, fitness, cultuur – groeit stilaan het gevoel bij mensen die van technische werkloosheid leven, die geen inkomen meer hebben, dat ministers, die toch hun volledige loon behouden, zich niet kunnen inbeelden wat het betekent om te moeten leven zonder inkomen of met minder inkomen, dat er weinig begrip is voor de situatie waarin veel ondernemers en zelfstandigen zich bevinden. Bij mensen die in eenzaamheid leven, groeit het gevoel dat ministers en experts, die inderdaad toch een ruim netwerk en veel professionele contacten hebben, zich niet kunnen inbeelden wat het is om al een heel jaar lang vrijwel zonder familiale en sociale contacten te moeten leven. Ik vraag u dus niet om alle teugels te vieren. Ik vraag u wel empathie te tonen. Vertrouw op onze horeca. Vertrouw op onze sport- en cultuursector, op onze evenementensector. Vertrouw erop dat zij de zaken coronaproof kunnen organiseren, vertrouw erop dat onze mensen meer vrijheid aankunnen, dat zij daar met voldoende gezond verstand invulling aan kunnen geven, en schaf eindelijk ook eens die avondklok af. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister-president, ik wil u van harte danken voor uw antwoord en me eveneens aansluiten bij de uitspraak dat provocatie in heel dit debat niemand verder zal helpen. Dat men inzet op verschillende maatregelen, enerzijds repressieve en anderzijds preventieve, lijkt me belangrijk, en dat heeft ondertussen zijn kracht bewezen.

U haalt terecht aan dat je niet in één keer, van dag 1 op dag 2 naar een volledige versoepeling en exit kunt gaan, maar dat we inderdaad zullen moeten bouwen aan een exitstrategie in stappen. Ik ben wel blij dat u heel duidelijk erkent dat er daarbij prioritair aandacht moet zijn voor de kinderen en jongeren, en dat u meepleit voor het jeugdwerk, maar ook voor die buitenbubbel, zodat ook niet-georganiseerde jongeren, maar ook andere mensen, inderdaad extra ontmoetingskansen zouden kunnen krijgen. U vraagt naar suggesties. Ik denk dat ik er in de vraagstelling enkele heb meegegeven. Ik denk dat het in dezen ook belangrijk is om vooral in overleg te blijven met de sector. Ik weet dat de minister van Jeugd dit ook zeker heel sterk ter harte neemt, maar dit is misschien ook wel een belangrijke suggestie in de verdere uitbouw van die opbouwende exitstrategie die kan worden meegenomen.

De voorzitter: De heer D’Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Blijkbaar is het moeilijk om de reden te erkennen waarom we zo lang in deze lockdown zitten, op deze strenge manier. Blijkbaar wordt dat benoemen gezien als een provocatie. Dat is voor een groot deel omdat het coronabeleid niet in orde is. U mag mij het tegendeel bewijzen, hoor. Er is het contactonderzoek, waarbij men nog steeds niet de juiste gegevens heeft om besmettingen echt in te dijken. Is er iemand van de commissie Welzijn die dat wil tegenspreken, misschien? Mijnheer Jambon, dat de vaccins te laat worden geleverd, is misschien niet uw directe verantwoordelijkheid, maar de chaos op dit moment wat de uitnodigingen betreft, dat is toch wel uw verantwoordelijkheid, of niet? Wie is daar anders verantwoordelijk voor, behalve minister Beke en de Vlaamse Regering? Jullie krijgen het zelf niet rond, en dus worden aan de andere kant de duimschroeven voor de bevolking aangedraaid. Ik vind dat een steeds groter democratisch probleem, zeker gezien de manier waarop dat vandaag wordt nageleefd. U vraagt naar concrete voorstellen. *(Opmerkingen)*

Ik ben niet aan het liegen! Wat is dat nu voor iets? Collega's, jullie beschuldigen me ervan te liegen. U mag gerust straks reageren en zeggen wat er niet klopt van wat ik zei over het contactonderzoek of over de vaccins. U heb daar straks de tijd voor. U mag me dat straks gerust zeggen.

Minister-president, u vroeg concrete voorstellen. Ik heb er twee. Zorg ervoor dat die dijken tegen het coronavirus beter worden opgetrokken. Luister naar de experts daarin. Als het specifiek over jongeren gaat, zijn er die heel concrete voorstellen van de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Scholierenkoepel en de Vlaamse Vereniging van Studenten. Ik stel voor dat we daarnaar kijken.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister-president, dank u wel om dat perspectief hier toch duidelijk te geven aan onze kinderen en jongeren. Ik denk dat we kamerbreed hun verzuchtingen, hun bezorgdheden delen, dat we hun drang delen om opnieuw buiten te komen met vrienden, om deze lockdown toch een klein beetje draaglijker te maken.

Ik las dat het op het Overlegcomité nu de beurt is aan de jongeren. Minister-president, ik denk niet dat we zo mogen denken. Het is niet de beurt aan iemand, het is de wetenschap die ons moet drijven, ook in het zoeken naar versoepelingen. Maar u gaat duidelijk het engagement aan om ook de belangen van kinderen en jongeren mee te nemen, om hun rechten mee te nemen, en om daar perspectief te geven na vrijdag. Dat vind ik een heel positief signaal, dat kunnen wij alleen maar ondersteunen.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Collega's, ik ben uiteraard heel blij met de breed gedragen bekommernis om de jongeren. Ze hebben het inderdaad moeilijk. Ik ben er in het parlement ook al weken voor aan het pleiten dat, eenmaal de meest kwetsbaren gevaccineerd zijn en de cijfers het toelaten om te kunnen versoepelen, we dat niet alleen moeten doen voor zij die al het geluk hebben gehad om een vaccin te krijgen, maar zeker ook voor anderen, en voor de jongeren. Die houden zich nu al een jaar aan die maatregelen, eigenlijk niet voor zichzelf maar vooral om hun ouders en grootouders te beschermen. Laat ons dus zeker en vast de jongeren niet vergeten als er versoepelingen mogelijk zijn.

Maar er moet mij wel nog iets van het hart, collega's. Ik heb alle begrip voor de oproep van jongeren, van jongerenpartijen ook. Maar ik heb mij de voorbije dagen echt enorm gestoord aan het opbod van versoepelingsballonnetjes, nota bene van partijen die zelf in regeringen zitten. Dat vind ik echt verschrikkelijk. Het zijn moeilijke tijden, maar aan zulke ballonnetjes heeft niemand iets, en al

zeker niet de jongeren zelf. Je kunt dan misschien denken dat je je er op korte termijn populair mee maakt, maar uiteindelijk gaat het over wat er gerealiseerd wordt. Daar hebben jongeren wel echt iets aan. Ik volg in dezen de houding van de minister-president. Kijk vrijdag samen met de experts, samen met het jeugdwerk wat er virologisch mogelijk is, wat er kan voor jongeren. Houd die ballonnetjes voortaan voor uzelf, en zorg voor realisaties op het terrein. Dat is wat telt.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Het is inderdaad zo dat politici het vaak hebben over het draagvlak bij de bevolking. Vervolgens slagen ze er dan zelf in om dat draagvlak naar de filistijnen te helpen. Ik heb het dan inderdaad over partijvoorzitters die elke dag opstaan en hun best doen om een wit voetje te halen bij deze of gene lobbygroep, en zo het draagvlak effectief kelderen. Of ik heb het over partijvoorzitters die zelf eerst strenge regels laten goedkeuren, om dan in een kranteninterview uit te pakken door te zeggen dat zij die regels zelf niet volgen, maar dat de rest van de bevolking dat wel moet doen. En dan krijg je een Vivaldiregering die meer als een kakofonie dan als een symfonie klinkt. Dat moet stoppen, wat mij betreft.

Ik was ook blij met uw antwoord, minister-president, dat u niet meedoet aan dat publieke opbod, en dat u vrijdag op basis van advies zult beslissen. Dinsdag zult u dan verantwoording afleggen in dit parlement, en uiteraard over uw beslissing communiceren.

Ik heb één vraag om mee te nemen naar vrijdag, minister-president. Kunt u alstublieft ook aan het Overlegcomité vragen, aan iedereen die daar aanwezig is, om ook een dosis gezond verstand op tafel te leggen, wat empathie mee te nemen voor jongeren die na de scouts met elkaar blijven praten, en hen niet voor de rechtbank te sleuren? Dat zijn allemaal dingen die dat draagvlak verschrikkelijk ondergraven. Met een beetje gezond verstand komen we veel verder.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, bedankt voor de vele suggesties. Ik denk dat het inderdaad wel haalbaar zal zijn om buitenactiviteiten wat uit te breiden. Ik denk ook wel dat het haalbaar zal zijn om voor de georganiseerde jeugd wat meer te doen. Maar ik heb een concreet voorstel. Op het vorige Overlegcomité stonden we met de gemeenschapsregeringen van dit land op één lijn voor die kotbubbel. En het is zoals u het zegt, collega Vaneeckhout: er moet een duidelijke omschrijving zijn. Want daar was heel wat spraakverwarring over. We moeten dus duidelijk stellen wat kan en wat niet kan.

Mijnheer Janssens, u weet dat zo'n Overlegcomité beslist bij consensus. Dat is een moeilijk model. Je moet praten met elkaar, je moet luisteren naar elkaar. Je moet elkaar zoeken en vooral vinden, en tot een conclusie komen. Dat is een moeilijk model. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin en Chris Janssens)*

Ik zou ook liever het model hebben waarin Jan Jambon alleen kan zeggen wat we willen. 'Ik ga nu naar huis, regel het maar.' Zo werkt het Overlegcomité niet. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

'Da gade gij niet bepalen', zeggen ze mij daar allemaal.

Mijnheer Vaneeckhout, ik heb een heel concrete suggestie. U zit ook nog in een andere regering met uw partij. Als u die regering voor vrijdag mee op het spoor krijgt om die kotbubbel te steunen, dan hebben we dat. De gemeenschapsregeringen zijn allemaal die mening toegedaan, maar de Federale Regering heeft

dat vorige keer tegengehouden. Als u die regering nu nog over de brug krijgt – uw partij heeft daar een belangrijke stem in –, dan kunnen we daar een serieuze stap in vooruitzetten.

Mijnheer Janssens, we hebben met de horeca, de sport-, cultuur- en jeugdsector drafts klaar om in fases herop te starten. Wat hebben we vandaag nog niet? De datum waarop dit kan gebeuren. Ik heb daarstraks de context geschetst van waar we met het virus zitten. Die plannen liggen klaar, in consensus met die sectoren, in consensus met de specialisten, maar u hoeft zich daar allemaal niets van aan te trekken. U zit daar veilig op die bank. U hoeft geen enkele verantwoordelijkheid te nemen. Wij moeten dagelijks die verantwoordelijkheid nemen en we doen dat ook. We maken plannen met de sectoren, in consensus met de sectoren. Zo gauw als de verspreiding van het virus het toelaat, zullen die plannen in actie worden gezet. *(Applaus bij de meerderheid. Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister-president, u houdt een terecht pleidooi. Iedereen op alle niveaus moet zijn verantwoordelijkheid nemen en kinderen en jongeren, maar ook de hele samenleving kunnen er alleszins op rekenen dat we op alle plaatsen waar we verantwoordelijkheid dragen die verantwoordelijkheid ook zullen nemen. Zowel vooraf als achteraf zullen we onze nek voor beslissingen blijven uitsteken.

Want, collega's, het leven is meer dan leren en werken alleen en het leven is zelfs meer dan ons haar laten knippen alleen. Dat ziet u aan mezelf. De samenleving en de kinderen en jongeren hebben niet alleen nood aan grote verklaringen in de pers – daar ben ik het eens met de heer Anaf –, maar hebben vooral nood aan oplossingen komende vrijdag. Want er moet mij ook iets van het hart. We zitten hier in een parlement. Als we tegen de bevolking willen zeggen dat we er niet meer op voorhand over zullen praten, dat we geen transparant politiek-maatschappelijk debat zullen voeren en dat ze achteraf wel zal horen wat er is beslist, dan is dat alvast niet mijn appreciatie van wat democratie in crisistijd moet zijn. Ik heb het niet over groteske verklaringen van partijvoorzitters van allerlei kleuren – ik heb daar ook al mijn mening over geuit –, maar de inwoners van ons land en van Vlaanderen hebben het recht om te weten wie waarvoor staat. Daarvoor ben ik alvast verkozen, ben ik volksvertegenwoordiger: om die stem hier te blijven vertolken. Of u het nu graag hebt of niet, ik zal het blijven doen, zelfs als het mensen een minder comfortabel gevoel geeft.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, het enige dat u eigenlijk duidelijk hebt gemaakt aan de Vlaming die had gehoopt op een verantwoorde manier naar meer vrijheid te kunnen gaan in de loop van de komende weken, is dat hij zijn hoop niet op u moet stellen. U hebt in hemelsnaam zelfs Groen nodig om uw kotbubbel door het Overlegcomité te halen. Wat stelt u dan in hemelsnaam als minister-president van Vlaanderen nog voor? Wat is uw impact? Wat is uw invloed? Die is daar blijkbaar nihil. *(Rumoer. Opmerkingen van Tinne Rombouts en Lorin Parys)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): U zegt dat er allerlei plannen op tafel liggen die met de sectoren zijn afgesproken. Hebt u gehoord wat de horecasector de voorbije dagen aan alarmkreten de wereld heeft ingestuurd? Blijkbaar bent u daar blind en doof voor.

Dus, vraag ik u: ga vrijdag naar dat Overlegcomité met een concreet exitplan, met voorwaarden en data voor de heropening van de horeca, de sport- en cultuursector. Die kunnen zich niet op een-twee-drie organiseren. Ze hebben er tijd voor nodig om die concrete plannen uit te werken. Dus, schenk de Vlaming eindelijk eens wat klaarheid over wanneer en op welke voorwaarden economische en sociale activiteiten, die vandaag nog te beperkt zijn, eindelijk kunnen hervatten. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw bijkomend antwoord. Ik heb het gevoel dat sommigen andere geluiden horen dan er uitgesproken zijn.

Ik heb alleszins heel duidelijk gehoord dat de overgrote meerderheid in het parlement pleit voor een getrapte exit, maar duidelijk met een prioriteit voor kinderen en jongeren. Ik heb begrepen dat u daar ook voluit voor wilt gaan. Eenieder die trouwens die stem en dat geluid nog maar extra kracht bij kan zetten, kan ik alleen maar aanmoedigen. Ik denk dat we die stem niet luid genoeg kunnen laten klinken. Ik reken er dan ook op dat we vrijdag positieve kind- en jeugdvriendelijke besluiten kunnen vernemen. (*Applaus van Jeremie Vaneeckhout*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Het perspectief voor buitenactiviteiten en het perspectief voor het georganiseerde jeugdwerk zijn belangrijke zaken, niet alleen voor jongeren trouwens, maar voor het geheel van de samenleving.

Minister-president, ik denk dat niemand ervoor pleit om meteen alles open te zetten, alleszins niet aan mijn kant. Uiteraard is dat niet haalbaar. Wat er nu voorligt, is belangrijk voor het perspectief. Ik hoop met heel mijn hart dat partijen dat hier niet alleen in het parlement komen verkondigen, maar het ook zullen verkondigen daar waar de beslissingen effectief worden genomen.

Daarnaast blijf ik ervoor pleiten om het debat te verruimen. Dit gaat niet enkel over de individuele verantwoordelijkheid van iedere burger – ook natuurlijk, maar niet alleen –, maar het debat wordt daar vandaag wel toe verengd. Dit gaat ook over de politieke verantwoordelijkheid van de verschillende regeringen in dit land om dat verdomde virus klein te krijgen. Ik vind dat we dat debat ook mogen voeren.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de verplichte inschrijving van tijdelijk werklozen bij de VDAB

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, collega's, sinds het begin van de pandemie zijn er heel wat mensen die tegen wil en dank thuis zitten, in zogenaamde tijdelijke werkloosheid.

Minister, ik wil toch van de gelegenheid gebruik maken om u te feliciteren, in die zin dat u alle stappen hebt gezet, en zelfs meer dan nodig, om die mensen te bereiken, om hen op te leiden, om hen desnoods via een stage of op andere werkplekken verder ervaring te laten opdoen. Eigenlijk hebben we op Vlaams niveau kosten noch moeite gespaard om dat te doen.

Er zijn unieke inspanningen geleverd. Wanneer we de cijfers zien die ik gisteren ook via een schriftelijke vraag van u heb gekregen en bekendgemaakt, blijkt dat 23.500 mensen al een opleiding hebben gevolgd, fysiek of online. Als we dat aantal afzetten tegen het totale aantal, dan denk ik dat we nog beter kunnen. En we willen ook beter. U weet ook wat beter moet.

U hebt al een hele tijd geleden aan het federale niveau gevraagd om ervoor te zorgen dat mensen die intensief tijdelijk werkloos zijn, verplicht zouden worden om zich in te schrijven bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). En we hebben vorige week gezien dat het federale niveau die Vlaamse vraag tot verplichting nogmaals heeft opgeschort. Nochtans heeft het federale beleidsniveau in zijn regeerakkoord opgenomen dat een asymmetrisch beleid mogelijk is. Dus wanneer Vlaanderen iets op een andere manier wil doen, moet Vlaanderen dat ook kunnen. Met andere woorden, als u als minister van Werk daar op tafel slaat, moet men u ook gehoor geven.

U hebt gisteren aangegeven dat u bij de bevoegde minister van Werk zou aandringen om de verplichte inschrijving bij VDAB toch mogelijk te maken. Mijn vraag is eigenlijk heel simpel: is dat intussen verkregen, is vanuit het federale Vivaldiniveau positief geantwoord op die vraag?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, ik dank u voor de vraag. Het is precies een maand geleden dat dit thema op de agenda van deze plenaire vergadering kwam. En morgen staat er een coronagedachtewisseling op stapel in de commissie Economie, maar we kunnen nu toch al een voorschotje nemen.

Collega Ronse, ik heb daarnet heel goed geluisterd naar collega Parys die tegen de minister-president zei dat hij naar het Overlegcomité moet gaan met realisme en empathie. Wel, dit is net wat het dossier van de tijdelijk werklozen ook nodig heeft.

Collega's, het is het eerste jaar dat we zo intens en intensief inzetten op de begeleiding van tijdelijk werklozen en tijdelijk werkzoekenden. Mensen hebben niet gevraagd om tijdelijk werkloos te worden. We moeten ze opleiden en we moeten alle geesten ervan overtuigen dat een opleiding geen straf is, maar een geschenk dat men krijgt, een opleiding die men mag volgen om sterker te worden op de arbeidsmarkt. Dat vraagt echter wat tijd, dat gaat niet van vandaag op morgen. Wanneer nu al 26.000 mensen hebben deelgenomen aan een opleiding, vind ik dat eigenlijk een heel goed resultaat. Maar het kan natuurlijk absoluut beter. Collega Ronse, in het sociaal akkoord dat we hebben gesloten, staat dat we naar de Federale Regering zullen stappen om te bekijken op welke manier we al die intensief tijdelijk werklozen kunnen bereiken. Het gaat dus niet om de mensen die maar een dag per maand tijdelijk werkloos zijn maar over zij die na drie maanden, tien dagen per maand tijdelijk werkloos zijn en bij wie het risico bestaat dat ze de voeling met de werkgever of met de arbeidsmarkt zouden kunnen verliezen.

Ik heb daarover een gesprek gehad met federaal minister van Werk, Pierre-Yves Dermagne. Hij heeft het licht nog niet op groen gezet. Nochtans is dat niet zo moeilijk want die federale regelgeving bestaat al. Er bestaat dus een wet die bepaalt dat mensen die tijdelijk werkloos zijn na overmacht, zich na drie maanden moeten inschrijven bij het regionaal orgaan, in dezen VDAB. Maar als gevolg van corona is deze regel opgeschort en heeft collega Dermagne beslist om dat nog tot juni zo te houden. Ik heb hem nog eens gewezen op het grote belang van opleiding en op het belang dat VDAB heeft, niet om mensen te straffen maar om mensen, zoals collega Parys zei, met empathie te kunnen bejegenen en hen te overtuigen om mee te gaan in het traject van opleidingen.

Ik zal daar blijven op hameren. Collega Ronse, u doet me een plezier door die vraag telkens opnieuw te stellen want zo kan ik opnieuw zeggen dat ik daar blijf op hameren. Maar het heeft natuurlijk ook wat tijd nodig om de geesten op dat vlak volledig te laten rijpen. We werken daar elke dag aan.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb heel veel empathie, vooral ook voor u, minister. Als ik heel empathisch ben ...

De voorzitter: Nu wordt het echt te erg. Dat is al de vijfde keer dat u dat zegt. *(Gelach)*

Axel Ronse (N-VA): De empathische persoon in mezelf ziet een Vlaamse minister die zich al maanden keihard inspant om wie tijdelijk werkloos is, te voorzien van een aanbod aan opleidingen en om ondersteuning te versterken. En ook een Vlaamse minister die zich al maanden in tienduizenden diplomatieke bochten aan het wringen is om toch maar van minister Dermagne te bekomen dat hij een aantal zaken die heel noodzakelijk zijn voor ons in Vlaanderen, zoals de inschrijving bij VDAB mogelijk te maken. Ik vind het doodjammer en totaal absurd dat men op Vivaldiniveau geen rekening houdt met iets wat hier kamerbreed, week na week, wordt gevraagd. Minister, ik zou dus toch proberen om dat echt op te eisen. *(Applaus van Karl Vanlouwe)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Collega's, een verplichte inschrijving opleggen bij VDAB is natuurlijk een federale bevoegdheid. Het is de Federale Regering die in grote mate dat arbeidsmarktbeleid bepaalt. Het feit dat die bevoegdheden zo versnipperd zijn, leidt tot de grote inefficiënties. Want het zijn die regionale en ook ideologische verschillen die volgens ons dat federale arbeidsmarktbeleid onwenselijk en onnodig maken. Professor Stijn Baert heeft het onlangs ook aangehaald. Hij zei dat Vlaanderen de komende jaren via een staatshervorming volledig baas zou moeten worden over zijn eigen arbeidsmarktbeleid. Minister, u hebt zich ook in de krant De Tijd positief uitgesproken daarover, tot ons groot jolijt. Daarom, minister, bent u nog altijd van mening dat het arbeidsmarktbeleid een homogene bevoegdheid van Vlaanderen moet zijn en hoe verwacht u dat te realiseren?

De voorzitter: Minister Crevits, kunt u al die complimenten nog aan?

De heer Bothuyne heeft het woord.

Daar komen geen complimenten van, denk ik. *(Gelach)*

Robrecht Bothuyne (CD&V): Na alle bloemen is het tijd voor de potten. *(Gelach)*

Ik vind het altijd opmerkelijk, collega's, het systeem van tijdelijke werkloosheid bestaat al decennia in dit land. Het is deze minister van Werk die voor het eerst in decennia erin slaagt om een systeem op poten te zetten om mensen in tijdelijke werkloosheid een aanbod te doen inzake opleiding en vorming. Tienduizenden mensen gaan daarop in. Tienduizenden mensen maken gebruik van het aanbod dat we hier vandaag aan hen kunnen bieden. Ook de Federale Regering evolueert. We zijn gekomen ... Ik denk dat collega Muyters ...

De voorzitter: ... zich aangesproken voelt?

Robrecht Bothuyne (CD&V): ... wil tussenkomen.

De voorzitter: Ik kan het wel begrijpen eigenlijk. De potten vliegen richting daar in plaats van naar daar.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik zal het dan nog eens zeggen: tientallen jaren bestaat het systeem van tijdelijke werkloosheid. Het laatste jaar is het deze regering en deze minister die erin slagen om een systeem uit te werken om tijdelijk werklozen een kwaliteitsvol aanbod van vorming en opleiding te doen. Ik stel vast dat tienduizenden mensen daar gebruik van maken. Ik stel ook vast dat de Federale Regering stapsgewijs inspanningen doet om ervoor te zorgen dat de juiste informatie bij VDAB terechtkomt. Dat is een goede zaak. Dat moeten we durven erkennen. Uiteraard zijn wij ervan overtuigd dat er nog meer bevoegdheden naar Vlaanderen moeten gaan als het gaat over arbeidsmarktbeleid. Het is onze partij die ervoor heeft gezorgd dat wij nu het leidende niveau zijn op het vlak van arbeidsmarktbeleid in ons land. Ik heb ook nog een concrete vraag.

De voorzitter: Zou u die dan nu willen stellen, alstublieft?

Robrecht Bothuyne (CD&V): Er zijn niet enkel tijdelijk werklozen, minister, er zijn ook tienduizenden mensen die zelfstandige zijn, overbruggingsrecht krijgen en ook thuis zitten. Ook voor hen is er een aanbod geformuleerd vanuit VDAB. Wat kunnen we doen om ook die zelfstandige ondernemers te versterken in deze bijzonder moeilijke periode?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega Muyters, om eerlijk te zijn, ik kan u geruststellen. Wat mij betreft, is er weinig verschil tussen het vorige beleid en dit beleid. Maar goed, ik ben natuurlijk een beetje een onverdachte bron – of een verdachte bron, het hangt ervan af.

Ik kom even tot het punt. Minister, collega's, dat tijdelijk werklozen begeleid zouden worden door VDAB vind ik een heel goede zaak. De vraag is: hoe doen we dat? Binnen VDAB was er een sociaal akkoord dat zei dat dat vrijwillig zou gebeuren. De werknemersorganisaties hebben onlangs nog bevestigd dat ze het jammer vinden dat er nu plots wordt gesproken over een verplichting. Ik snap dat ook wel. In deze coronacrisis, waar het al een 'merde' is dat je je job tijdelijk verliest, waar er enorm veel mentale druk op u wordt uitgeoefend, een slopende periode, dan ook nog eens in mensen hun nek gaan hijgen om te zeggen 'Je moet zo snel en zo veel mogelijk' en 'We gaan achter u zitten' en 'Verplicht, verplicht, verplicht', dat is onverantwoord. Dat is onverantwoord en dat is iets dat we moeten mijden. Daar ben ik het dus alvast niet mee eens.

En er komt, wat mij betreft, ook nog een tweede vraag bij. We krijgen interne signalen vanuit VDAB zelf dat ze verwachten dat er meer werkzoekenden zullen zijn – dat weten we – maar ook dat ze op dit moment onderbemand zijn – een kleine vierhonderd man – om daaraan tegemoet te komen. En daar zouden dan nog eens de tijdelijk werklozen bij komen. Dan is er een reëel risico dat langdurig werkzoekenden, die men echt zou moeten begeleiden, daar misschien het slachtoffer van worden. Dan is mijn vraag: als we dat allemaal verwachten, komen er dan extra middelen, extra mensen bij voor VDAB? Want anders is het volgens mij niet alleen meer ideologisch niet verstandig, maar ook praktisch compleet onhaalbaar.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Collega's, zoals zo vaak als het over de arbeidsmarkt gaat, kijken wij en ook ikzelf liever naar wat we in Vlaanderen kunnen doen, eerder dan altijd te kijken naar de overkant, waar sommige collega's blijkbaar liever zouden zitten. In Vlaanderen kunnen we met VDAB veel

doen om tijdelijk werklozen te activeren. Het is nu zo dat er pas na een periode van drie maanden wordt gestart met een activeringsbeleid. En niets, zelfs geen federale wet van die 'smeerlappen' van Vivaldi, verhindert dat we al de persoonlijke begeleiding van bijvoorbeeld één maand bij VDAB starten. Dat is mijn concrete vraag: laten we dat traject, die drie maanden, gewoon verkorten, zodat we korter op de bal kunnen spelen en mensen die tijdelijk werkloos zijn, sneller helpen. En u hebt inderdaad gelijk: dat is een geschenk, geen straf.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Voorzitter, dat er opleidingen worden aangeboden en gevolgd, is zeer goed. Dat mensen die lang tijdelijk werkloos zijn aan een job worden geholpen, is zeer goed.

Maar ik zal toch, samen met collega Annouri, de consensus wat doorbreken. Want ik zal mij alleszins blijven verzetten tegen dat verplicht maken. Mensen die vandaag tijdelijk werkloos zijn, die kiezen daar niet voor. Zij kiezen daar niet voor. Hun bedrijf ligt plat en zij hopen elke dag dat ze de volgende dag opnieuw aan de slag kunnen gaan. En als we hen dan met VDAB de arbeidsmarkt opjagen, waar we vandaag een zeer grote druk hebben en dus ook een zeer grote druk op de lonen en arbeidsvoorwaarden, zou dat inderdaad onverantwoord zijn.

Dus: ja aan alle manieren om mensen te helpen die tijdelijk werkloos zijn en aan de slag willen gaan, een opleiding willen volgen. Maar absoluut nee aan de verplichting, aan het verplichten van de mensen om dat te doen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik val hier soms van de ene verbazing in de andere. Ten eerste, wat hebben we afgesproken in het sociaal akkoord, niet tussen VDAB en de sociale partners, maar tussen de regering, de vakbonden en de werkgevers? We hebben daar afgesproken dat het onze ambitie is om op termijn iedereen die tijdelijk werkloos is te kunnen begeleiden of een aanbod te kunnen doen voor een opleiding. Maar ook hebben we daar afgesproken om de helft van de mensen die intensief tijdelijk werkloos zijn, persoonlijk te kunnen aanspreken en te leiden naar een opleidingstraject, een stageplaats of iets anders. Dit is cruciaal voor de werkzoekenden of voor de tijdelijk werklozen zelf, collega's. Dit is niet iets voor mij of voor iemand anders. Dit gaat over het versterken van competenties bij mensen.

En kom mij nu alstublieft niet zeggen dat mensen die het inderdaad moeilijk hebben omdat ze al maanden thuiszitten door corona, er geen baat bij hebben om te worden opgeleid. Wij verplichten hen niet om zich te laten opleiden. Nee, absoluut niet. Er wordt nergens gesproken over een verplichting. Wat er wél in het sociaal akkoord staat, collega Annouri, is dat ik van alle sociale partners en van de regering het mandaat krijg om naar de Federale Regering te stappen en het gesprek te voeren over hoe we ervoor kunnen zorgen dat we hen allemaal ingeschreven krijgen bij VDAB. Ik ben er immers van overtuigd dat een inschrijving verplichten – wat niet wil zeggen dat je een opleiding verplicht, het kan ook iets anders zijn, zoals een een-op-eengesprek – ervoor zorgt dat VDAB minstens een aanbod op maat kan doen.

Kijk wat er nu gebeurt in de horecasector. We hebben met Horeca Vlaanderen en VDAB een opleidingspakket uitgewerkt. Mensen die nu al maanden thuiszitten, kunnen zich bijscholen tot kelner of een specialisatie in wat ze al deden. Zo hopen we dat straks, als de cafés en restaurants misschien weer opengaan, de mensen fitter en meer versterkt dan ze daarvoor waren, aan hun job kunnen beginnen, dat ze misschien beter geschoold zijn op een aantal punten, of nog

beter dan vroeger zullen weten hoe ze met de realiteit van hygiënische maatregelen moeten omgaan. Dat is toch verdorie iets wat we moeten omarmen!

Ik snap echt niet waarom iemand vandaag – van links of van rechts – de indruk geeft dat dit allemaal heel zwaar is en dat we de mensen pesten. Dit is kansen bieden aan de mensen! Elkeen in dit halfroond zou hiervan overtuigd moeten zijn. Ik snap de commotie daarrond niet. Ik snap niet waarom we niet met zijn allen ijveren om van die inschrijving een evidentie te maken en werkgevers en werknemers van het grote belang ervan te overtuigen.

Wat het beleid betreft: ik ben een CD&V'er, ja en neen. Er is veel continuïteit in het beleid, maar ook collega Muyters zal het met me eens zijn dat het pas sinds vorig jaar is dat we effectief die gegevensuitwisseling krijgen met het federale niveau. Nu pas krijg ik de gegevens van de tijdelijk werklozen en kan VDAB effectief actie ondernemen.

Ik heb signalen gekregen van VDAB, vooral van werknemers van VDAB: ze hebben zich de voorbije maanden kapotgewerkt om de opleidingen te kunnen aanbieden. Ze hebben het gevoel dat het nooit genoeg of goed genoeg is. De sprongen die de organisatie nu zet, ook in deze coronatijden, om goede en degelijke opleidingen aan te bieden, zijn enorm. We kunnen Rome niet bouwen op één dag. Er is wat tijd voor nodig. Er zullen budgetten nodig zijn, maar die zijn voorzien in 'Alle hens aan dek'. Er is een plan met de sociale partners waar 190 miljoen euro voor staat.

Ik hoop echt dat we, in het belang van het wegnemen van kwetsbaarheid van mensen op de arbeidsmarkt straks, als ze hun job misschien verliezen of als het moeilijk is om weer te gaan werken, met zijn allen kunnen terugkijken op een periode waarin kansen geschapen en opleidingen geboden zijn. We kunnen de opleidingen echt niet meer zien als een straf. Dat moet uit ons systeem. Eigenlijk zou iedereen de kans die hij of zij krijgt, ook tijdens de loopbaan, om opgeleid te worden, moeten omarmen en ongelooflijk gelukkig zijn om het – nota bene gratis – te kunnen volgen. Het ligt me zwaar op de maag dat dit blijkbaar een probleem is. Het is een enorme opportuniteit die we creëren voor heel veel kwetsbare mensen in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Het ligt me even zwaar op de maag, minister. Als we zien wie hier die opmerkingen maakt, de PVDA en Groen, zien we ook de samenstelling op de kabinetten van paars-groen. Ze zorgen ervoor dat we de dingen die we echt nodig hebben om ons Vlaamse activeringsbeleid om mensen te versterken, er moeilijk doorkrijgen. Het is dat type mensen en overtuigingen die ervoor zorgen dat we er niet in slagen om ons complete potentieel te halen van alle goede intenties en inspanningen die deze minister doet.

Minister, we gaan u blijven steunen, te land, ter zee, te water en in de lucht, om ervoor te zorgen dat die dingen door Vivaldi goed gedaan worden, zodat we een eigen Vlaams arbeidsmarktbeleid kunnen voeren en niet meer tegengewerkt worden door paars-groen. En daar is maar één oplossing voor, collega's, en dat is confederalisme.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de grote leegstand van handelspanden en de maatregelen daartegen

ACTUELE VRAAG van Maurits Vande Reyde aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de toenemende leegstand in de handelskernen

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, men kan er niet meer naast kijken: er staan heel wat handelspanden leeg. Tegen het einde van het jaar zouden er nog een drieduizendtal bij komen volgens de schattingen. Dat komt neer op 29.000 leegstaande winkelpanden. Bepaalde winkelstraten lijken wel spookstraten. De winkels staan leeg, te huur of te koop, waardoor het winkelen in het centrum steeds minder aantrekkelijk wordt. De winkelgebieden in de rand daarentegen, rijzen als paddenstoelen uit de grond. Uiteraard zal de coronapandemie deze toestand geen goed doen. De pandemie hakt erin bij de handelszaken en de horeca. Nog meer uitbaters zullen genoodzaakt zijn hun zaak te sluiten, waardoor het aantal leegstaande panden in onze steden en gemeenten nog zal toenemen.

De vraag rijst nu ook of al die leegstaande panden een nieuwe uitbater of bestemming zullen vinden. Persoonlijk vrees ik ervoor. Ik weet ook dat boekhouders en banken momenteel overnames tegenhouden door corona. Het wordt er dus niet makkelijker op om je zaak over te laten. Om deze redenen en om die winkelkernen te kunnen behouden pleit de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) nu voor een winkelshift. Ze pleiten dus voor een betere samenwerking tussen de verschillende overheden om werk te maken van een strenger vergunningsbeleid voor nieuwe handelszaken in de rand.

Minister, welke maatregelen en acties plant u om die leegstand tegen te gaan? Denkt u aan het beperken van het aantal handelspanden?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Wie de economische pers een beetje volgt, moet zich de voorbije maanden toch eens serieus in het haar hebben gekrabbd. Langs de ene kant volgt er elke dag het ene na het andere bericht dat grote buitenlandse ondernemingen en winkels gouden zaken doen. Ze doen de ene kapitaalinjectie na de andere. De banken, ook de Vlaamse, staan in de rij om ze te steunen. Het kapitaal stroomt binnen, geen enkel probleem. Langs de andere kant hebben we in Vlaanderen onze kleine ondernemers, onze winkels, maar ook andere ondernemers, die geen kredieten krijgen van de bank. Er is steeds meer leegstand. Als klap op de vuurpijl moeten ze ook nog eens facturen van SABAM (Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers/Société belge des Auteurs, Componistes et Éditeurs) betalen voor diensten die ze nooit hebben gekregen. Dat is een discrepantie die niet langer te verdedigen is.

Ik wil daar een aspect uithalen: de rol van de banken. We hebben het daar al over gehad. Het is onbegrijpelijk dat twee derde van de kredietaanvragen, zelfs door ondernemingen die perfect solvabel zijn, op dit moment geweigerd wordt. We hebben de banken in het verleden enorm gesteund. Dat was de juiste keuze en ik sta nog altijd volledig achter die miljardensteun. Het ging over 20 miljard euro in totaal. Ze hebben dat ook terugbetaald, geen enkel probleem. Het is echter verdomme wel hun plicht om onze ondernemers door deze moeilijke tijden te loodsen. Als een ondernemer met een perfect businessplan, een perfecte solvabiliteit en trackrecord naar de bank stapt voor een overbruggingskrediet,

kan het niet zo zijn dat de bank dan zegt dat het enige wat hij nodig heeft om geholpen te worden een waarborg van de overheid is. Dat is onaanvaardbaar. U hebt al een aantal maatregelen genomen. Het Welvaartsfonds komt op gang, er is het Vriendenaandeel, dat is perfect, maar het kan niet alleen van de overheid komen. We moeten ook de banken voor hun verantwoordelijkheid stellen, zowel voor de kleine winkelier als voor de kmo's. We moeten de toegevoegde waarde van de werkgelegenheid in Vlaanderen stimuleren en niet enkel het kapitaal dat naar het buitenland vlucht. *(Applaus van Jos D'Haese)*

De voorzitter: Oei! We moeten de samenstelling hier toch eens herbekijken. Misschien moeten een aantal parlementsleden van plaats verwisselen.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Nu maak ik me zorgen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de vragen.

Misschien eerst een voorafgaande opmerking: de cijfers van Locatus over de leegstand van de handelspanden zijn een zeer belangrijk signaal. Ze zijn niet nieuw. De toename van de e-commerce speelt daar zeker een rol in. Hier spelen natuurlijk vraag en aanbod. Je kunt van de overheid niet verwachten dat ze winkels opvult als die leegstaan. Dat is iets wat de markt voor een stukje regelt.

Mijnheer Vande Reyde, ik onderschrijf uw stelling. Ik heb dat hier een paar weken geleden al gezegd. We hebben dat ook opgenomen met de banken. Het kan natuurlijk niet zijn dat je het voorzichtigheidsprincipe in dergelijke stevige mate doortrekt dat dat ertoe leidt dat niemand nog krediet krijgt. We kunnen als overheid geen bank spelen. We spelen al voor een stukje verzekeraar. Ik ben op dit ogenblik voor de retailsector aan het kijken om tot een soort opstart-mechanisme te komen omdat die sector twee slechte seizoenen achter de rug heeft. Ze moeten nu weer inkopen voor het volgende seizoen om de winkels net in leven te houden. We verschaffen voor een deel ook waarborgen. Net om banken te overhalen om kredieten te geven, hebben wij de Gigarantwaarborgen en de covidwaarborgen. We hebben een heel instrumentarium klaarstaan, maar de banken moeten natuurlijk ook willen meegaan in dat verhaal. Ik hou een keer per maand een bankenoverleg. Dat zullen we binnenkort opnieuw houden en we zullen ze daar ook op aanspreken.

Dit zal niet volstaan, collega's. Zoals mevrouw Malfroot en velen onder u al hebben aangehaald, is er meer aan de hand in onze Vlaamse winkelkernen. Ze lopen leeg. Ze hebben heel dringend een injectie nodig. Daarom is er ons actieplan Werk aan de winkel. De voorbije maanden heeft het team onder leiding van Marc Fauconnier van mij de opdracht gekregen om de winkelstraten te herdenken en een aantal concepten uit te denken. We hebben daar een aantal webinars rond gegeven, waar ontzettend veel winkeliers aan deelgenomen hebben. Dat betekent dat het echt wel leeft. Ik moet het nog aan de Vlaamse Regering voorleggen, dus ik kan er niet zo veel uitleg over geven, maar we zijn een plan aan het opmaken om deels een investeringsfonds voor handelskernversterking te maken en om deels een aantal innovatieconcepten in de markt te zetten. We zullen ook naar de regelgeving kijken om te kijken wat er extra kan gebeuren.

Veel ligt bij de lokale overheid. Collega Malfroot zegt dat je van winkels naar woongelegenheden kunt overstappen. Ja, ik ga dat vanuit Vlaanderen niet stimuleren. Dat is iets dat lokaal ingebed moet worden, waar ook vrijstellingen verleend kunnen worden. Het zal wel belangrijk zijn om met de lokale besturen te overleggen en te kijken hoe we de violen nog beter kunnen stemmen om die handelskernen levendig te houden. Maar sowieso, collega's, investeren, regelgeving aanpassen en zeer goed voorzien in een team van begeleiders zijn

eigenlijk drie concepten die van belang zullen zijn. De beleving in de straten zal ook een stukje veranderen. Maar vandaag is er niets, collega's. Ik heb het voorbeeld in het weekend ook gegeven: als je in een mooie stad als Brugge gaat winkelen, maar alle cafés en restaurants zijn dicht en je kunt alleen via takeaway een koffie drinken ... Shoppen is ook een stukje beleving. Het zal pas zijn wanneer die beleving opnieuw opengaat, dat we ook een stuk perspectief zullen kunnen geven. Maar dat mag ons er niet van weerhouden, collega's, om nu al de recepten aan te reiken. Want als we wachten tot alles weer open is om de recepten aan te reiken, is het natuurlijk hopeloos te laat. Er wordt daar dus stevig aan gewerkt.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, u bevestigt het: er was vroeger al leegstand en er zal nu nog meer leegstand bij komen. Er werden in het verleden ook al wat inspanningen geleverd. Ik denk dan bijvoorbeeld aan pop-upstores, etalages, gevelvernieuwingssubsidies, noem maar op. Maar eigenlijk is het effect van al die inspanningen jammer genoeg onvoldoende zichtbaar geweest. Nu, met de coronacrisis, heeft dat ook gezorgd voor een mentaliteitswijziging. Eigenlijk is de manier van handel drijven nog veranderd. Het fysieke shoppen is nog afgenomen en het onlineshoppen is er alleen maar door toegenomen. De toekomst ziet er dus niet goed uit. Veel handelaars zitten dan ook met de handen in het haar en weten niet welke kant ze nog op kunnen. Natuurlijk moeten wij het ondernemen blijven stimuleren en ook het fysiek winkelen voorop blijven stellen, maar in winkelarme gebieden en dus buiten dat kernwinkelgebied kan het herbestemmen van een handelspand tot een woning misschien een optie zijn, zodanig dat de winkels zich meer gaan concentreren in het afgebakend kernwinkelgebied in plaats van de rand.

Minister, wat is uw visie over het herbestemmen van panden in winkelarme gebieden? Kunt u hier eventueel fiscaal voordelige tegemoetkomingen aan koppelen?

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik denk dat het onderscheid tussen enkel online winkelen en enkel fysiek verdwijnt. Dat is aan het verdwijnen, dat is al grotendeels verdwenen. Ik zie dat als schepen van Lokale Economie in Diest, waar we trouwens ook een zeer mooi handelscentrum hebben – ik zeg het al langer, minister, u moet eens op bezoek komen, maar misschien als de restaurants weer open zijn, het zal dan sfeervoller zijn. Er is geen verschil meer. Het een versterkt het ander. Ik denk dat we als overheid wel voldoende doen om de handelaars daarin te begeleiden. Al de maatregelen die u genoemd hebt, die zitten goed. Het Welvaartfonds dat eraan komt enzovoort, dat zijn dingen die onze handelaars en kleine ondernemers echt vooruit gaan helpen. De lacune op dit moment is de kredietverschaffing. Die kunnen we niet alleen doen, dat is de realiteit. Ik ben blij dat u uw rol daarin wilt spelen. Als we daar de banken mee achter kunnen zetten, achter onze ambitie om de lokale handel in Vlaanderen te vrijwaren, kunnen we in de toekomst een relance hebben op dat vlak. Als het zonder de banken zal zijn, zal het een zeer moeilijke zaak zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Dit is een bijzonder belangrijk onderwerp. Ik denk dat we allemaal voorstander zijn van levendige handelskernen, steden die bruisen. Dat kan alleen maar als er handelszaken zijn die goed draaien, die veel klanten over de vloer zien komen, die voor beleving kunnen zorgen. We hebben daar in het parlement al hoorzittingen over georganiseerd. We – dat zijn onder andere de collega's Vanryckeghem, De Vreese, Vande Reyde en ikzelf – werken aan een voorstel van resolutie, minister. Er moet heel wat gebeuren om die

kernen weer te versterken, die winkels te ondersteunen en op die manier ervoor te zorgen dat we opnieuw bruisende handelskernen kunnen krijgen, ook in de toekomst.

Vandaar een paar concrete vragen, minister. We moeten de lokale besturen echt instrumenten in handen geven, met bijvoorbeeld advies op maat hoe zij hun kernen kunnen aanpakken, zowel qua inrichting van het openbaar domein als qua winkelbeleving, maar aan hen ook op vlak van ruimtelijke ordening instrumenten geven om bijvoorbeeld slecht gelegen perifere handel uit te sluiten en onmogelijk te maken in de toekomst. Op welke manier wilt u die lokale besturen gaan ondersteunen in deze strijd?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Dit is een van de thema's waar we het kamerbreed over eens zijn, namelijk dat de winkelskernen ongelooflijk belangrijk zijn. We hebben er al veel debatten over gevoerd, omdat die cijfers jammer genoeg niet nieuw zijn. Onlangs diende de N-VA-fractie nog een conceptnota in, waardoor we heel interessante debatten hadden in de commissie.

Minister, een van de zaken waarover ik me geregeld het hoofd breek, is dat er bijvoorbeeld in Antwerpen, maar ook op andere plaatsen, heel wat winkelpanden zijn die worden gehuurd door grote bedrijven of multinationals die er verschillende filialen van hetzelfde soort winkels hebben op een kleine oppervlakte. Vanaf het moment dat de cijfers tegengaan of er een crisis is zoals vandaag, trekken ze weg zonder boe of bah. Dat is voor hen geen probleem. De mensen die daar hebben gewerkt, blijven verweesd achter.

Lokale makers en ondernemers die heel graag in dezelfde winkelstraten zouden willen huren, die daar permanent en lang zouden willen blijven en die er meer verankerd zijn, kunnen daar gewoon niet huren omdat de prijzen ongelooflijk hoog zijn. Gisteren nog sprak ik met iemand die net was verhuisd omdat de huisbaas plots had beslist om de huurprijs te verdubbelen. Dat zijn heel moeilijke situaties.

Minister, hoe denkt u daar specifiek aan tegemoet te komen zodat de lokale mensen meer kans maken?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Door de coronamaatregelen zijn we hier met een beperkte setting aanwezig en kan onze collega-handelsspecialiste Maaïke De Vreese niet aanwezig zijn. Ik zal dus even voor Maaïke spelen.

Wat de handel betreft: uiteraard is dat de ziel van elk dorp en van elke stad. We hebben er dus alle baat bij om daar massale aandacht aan te geven. Maaïke heeft daarvoor een soort van masterplan voorgelegd aan collega Bothuyne, collega Vanryckeghem en collega Vande Reyde. Een van de elementen daarin is dat we de handel niet gaan kunnen versterken door tegen zaken te zijn. Tegen het onlinegebeuren zijn, zal de handel niet helpen versterken. In die zin is dit een en-enverhaal.

We moeten ook heel innovatief durven te zijn, bijvoorbeeld met pop-uphuur en andere vormen van handelscontracten. In de vorige legislatuur hebben collega Parys en ex-collega Lantmeeters daarover baanbrekend werk verricht. Dat is de 'way to go' en dat soort innovatie mag u van ons verwachten. Dixit Maaïke De Vreese.

De voorzitter: Collega Ronse, u ziet er anders uit.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega De Vreese en anderen. (*Gelach*)

Collega Malfroot, het is inderdaad nu het moment om samen met de lokale besturen te investeren in kernversterking. Er bestaan natuurlijk al veel interessante zaken waar lokale besturen mee kunnen spelen. Je kunt bijvoorbeeld aanzienlijk lagere opcentiemen geven in bepaalde zones, net om die ontwikkeling te bevorderen. Voor wonen boven winkels kan er een vrijstelling van onroerende voorheffing voor vijf jaar worden gegeven. Die hefbomen bestaan. Het is alleen van belang dat de lokale besturen ze ook effectief gebruiken. Ik plan daarover een aantal sessies.

De besturen zijn vernieuwd en dat maakt dat er heel veel wordt gezocht naar inspiratie. Soms is er wat koudwatervrees: gaan we dat wel doen? Is dat wel een goed idee? Gaan de mensen daarop inspelen?

In die zin is het goed, collega Vande Reyde, dat goede voorbeelden en levendige kernen nog meer dan vandaag hun inspiratie delen, omdat we er natuurlijk belang bij hebben dat we daar sprongen voorwaarts maken.

Collega Bothuyne, het is absoluut de bedoeling om lokale besturen bij te staan met advies in de diverse disciplines. Dat zal meer dan ooit in de komende periode nodig zijn. Het unieke recept bestaat niet en elk lokaal bestuur is anders. Maar wat werkt op een bepaald niveau, kan ook werken op andere plaatsen. Dat hebben we ook al gemerkt.

Collega Annouri, voor mij is het zeker de moeite om na te denken over wat we in de handelshuurwetgeving kunnen overwegen rond het beheersen van de huurprijzen. In coronatijd is er een regeling voor de handelshuur dat je een lening kunt krijgen als je een maand huur kwijtscheldt.

Ik krijg nu ook een beter inzicht in de huurprijzen die worden gevraagd. Ik val niet gemakkelijk van mijn stoel, maar ik vraag me af hoe die zaken allemaal hebben gedraaid om dat te kunnen betalen. Daar zit toch wat spanning rond, en misschien is er wat ontgoocheling nodig voor wat de prijzen betreft, maar dat is natuurlijk ook een marktgegeven.

Collega's, het is dus een beetje een mix van innovatie, regelgeving en flankerend beleid.

Ik wil nog even zeggen dat het niet enkel om de winkels gaat. Als een lokaal bestuur alleen maar een winkelbeleid voert, zal het niet lukken. Het gaat om een totaalbeleving en om een mix van wonen, werken, winkelen en andere aantrekkelijke aanbiedingen in het centrum.

Zeker na de sessies van het duo Fauconnier-Selfslagh ben ik ervan overtuigd dat we onze lokale besturen en onze kandidaat-winkeliers een aantal baanbrekende instrumenten kunnen aanreiken en dat we hen die twijfelen om door te gaan, kunnen overtuigen om te blijven werken.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Leegstand heeft veel gezichten. Het businessmodel van de bakstenen winkel staat onder druk, waardoor de bijkomende vraag naar vierkante meters afneemt. De onlinehandel groeit fors ten koste van de omzet in fysieke winkels. Faillissementen en omzetsdalingen zijn voor handelaars de oorzaken bij uitstek om te stoppen. Het aantal stopzettingen zal na de coronacrisis helaas een hoogtepunt kennen. Het is nu meer dan ooit tijd dat de

Vlaamse overheid zowel lokaal als op Vlaams niveau een plan opstelt om ondernemers te begeleiden bij een verkoop, een verhuring, een overname of een eventuele herbestemming en om hen te informeren over de beschikbare steunmaatregelen om hen uit deze precaire situatie te halen, om de stadskernen levendig te houden en om een verdere verschuiving naar de rand tegen te houden. De piste met betrekking tot de winkelshift moet zeker worden onderzocht. Een strenger en beter vergunningenbeleid, met meer overleg tussen de verschillende overheden, dringt zich inderdaad op.

Minister, de uitdagingen zijn groot. Ik hoop dat u snel de adviezen zult opvolgen om vanuit de Vlaamse overheid meer druk uit te oefenen op de lokale besturen om de leegstand aan te pakken, de verschuiving naar de rand te vermijden en de kernwinkelgebieden opnieuw te versterken.

De voorzitter: De heer Vande Reyde heeft het woord.

Maurits Vande Reyde (Open Vld): Ik zal mijn laatste minuut opofferen aan een heel specifieke problematiek voor het Overlegcomité – alsof daar nog niet genoeg stof op tafel ligt. Het gaat om de facturen van Sabam. Veel lokale winkels en horecazaken hebben van Sabam facturen gekregen voor diensten, zoals het afspelen van muziek, waarvan ze tijdens de lockdown totaal geen gebruik hebben kunnen maken. We kunnen niet van handelaars, die het al zo moeilijk hebben, verwachten dat ze facturen zullen dekken voor iets waar ze geen nut van hebben gehad.

Minister, aangezien het om coöperatieve vennootschappen gaat, is deze kwestie deels federale materie. Ik spreek hier even tegen mijn winkel. Sabam stelt op zijn beurt dat het geld naar de auteurs gaat, maar de auteurs worden met Vlaams geld gesteund. Er moet een evenwicht worden gevonden. Ik denk dat u dit bij de Federale Regering moet aanklaarten. Op welke manier kan een billijk evenwicht worden gevonden tussen de facturen waar handelaars geen enkel nut van hebben gehad en de auteurs, die we tijdens deze moeilijke periode uiteraard ook niet in de steek mogen laten. Ik denk niet dat het de juiste optie is dat zo maar op de lokale handelaars af te wentelen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het voorstel om een bemiddelaar aan te stellen in het dossier van de eindtermen

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Mijnheer Vande Reyde, het is niet enkel zo dat Sabam geld int, maar ook dat Sabam nadien zeer lang wacht met de uitbetalingen, maar tot daar de vorige vraag om uitleg.

Voorzitter, na een ontwikkelproces van meer dan twee jaar waarbij alle onderwijsverstrekkers nauw betrokken waren en waarover we in de commissie, tijdens de hoorzittingen, een heel duidelijk debat hebben gevoerd, heeft deze plenaire vergadering op 10 februari 2021 de nieuwe eindtermen voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs aangenomen. Daags nadien heeft Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV) bekendgemaakt naar het Grondwettelijk Hof te zullen stappen om de eindtermen aan te vechten die datzelfde katholiek onderwijs gedurende twee jaar mee heeft ontwikkeld.

Op 20 februari 2021 heeft bisschop Bonny gepleit voor de aanstelling van een bemiddelaar om aan een nieuwe tekst voor de eindtermen te werken. Ik citeer:

“Lukt dat niet, dan zijn we vertrokken voor een conflict van jaren.” Hij heeft in datzelfde artikel overigens ook over loopgraven gesproken.

De scheiding van kerk en staat betekent dat de overheid zich niet bemoeit met de organisatie van de eredienst, en dat religieuze instellingen zich niet bemoeien met staatszaken. Het feit dat monseigneur Bony zowel voorzitter is van de raad van bestuur van Katholiek Onderwijs Vlaanderen als bisschop van Antwerpen kan op zijn minst de indruk wekken dat het principe van scheiding tussen kerk en staat hier wordt geschonden. Een reactie op de uitspraken van de bisschop van Antwerpen dringt zich dan ook onvermijdelijk op.

Ik vroeg me dan ook af wat uw reactie is op het voorstel van de bisschop van Antwerpen om een bemiddelaar aan te stellen in het dossier van de eindtermen, zijn quote indachtig: “Wij hebben dit land gemaakt en zullen het blijven maken.”

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank u wel. Ik sta, net zoals u allen, steeds open voor dialoog. Het beste bewijs is trouwens heel het besluitvormingsproces dat aan de grondslag heeft gelegen van die eindtermen. Want die zijn uiteindelijk het resultaat van een langdurig proces, waarbij maar liefst 85 leraars, 63 onderwijsverstrekkers, en 84 onderwijsexperten zowat twee jaar gewerkt hebben aan die finale eindtermen. Maar in een parlementaire democratie is het natuurlijk altijd zo dat finaal het woord is aan de democratie, aan dit parlement. Dit parlement heeft deze eindtermen goedgekeurd zonder één tegenstem. Daar kan een minister niets tegen inbrengen, daar kan zelfs een bisschop ook niets tegen inbrengen. Maar dialoog: ja. En daarom neem ik ook het initiatief om een zogenaamde praktijkcommissie op te richten. Want natuurlijk, binnen de ontwikkelcommissies kan men vanuit een eerder theoretisch gegeven de eindtermen formuleren, de praktische toepassing en de uitrol van die eindtermen is mogelijk iets anders.

Daarom willen we met een praktijkcommissie tegemoetkomen aan de bezorgdheid omtrent de omvang, de gedetailleerdheid, en de mate waarin de voorliggende eindtermen voldoende ruimte laten voor het eigen pedagogisch project en voor een kwalitatieve invulling van de praktische en de artistieke component. Dit zowel voor het algemeen secundair onderwijs (aso), het beroepssecundair onderwijs (bso), het technisch secundair onderwijs (tso), als het kunstsecundair onderwijs (kso). Daarbij brengen we dus opnieuw de boodschap: deze eindtermen staan niet in marmer gebeiteld, wij blijven openstaan voor dialoog. Maar, finaal, als bijstellingen worden gesuggereerd, komen we altijd terug naar dit parlement. Zo gaat dat in een parlementaire democratie.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dank u, minister. Allereerst, wat u aanhaalt in verband met de praktijkcommissie: die praktijkcommissie, daar zijn wij – zoals u weet – grote voorstander van. Maar, niet omdat KOV dat naar voor brengt, maar omdat het sowieso van goed bestuur getuigt om ervoor te zorgen dat we daar een goed overzicht van hebben, en bijsturen waar nodig. Maar vindt u het ook niet vreemd, minister, dat KOV voor een bemiddelaar pleit, terwijl ze zelf meer dan twee jaar aan die tafel hebben gezeten? Daarnaast is het toch bijzonder raar dat monseigneur Bony pleit voor ‘een bemiddelaar met een beperkte opdracht’ – wat dat dan ook zou mogen zijn. Maar langs de andere kant trekt datzelfde KOV, waarvan de man voorzitter is, wel naar het Grondwettelijk Hof, met de bedoeling om de volledige set van de eindtermen te laten vernietigen. Ik probeer altijd inzicht te krijgen, en misschien is het iets dat eerder voor het grotere gedacht is, maar het is voor mij bijzonder moeilijk om dat te begrijpen of de logica daarin te vinden. Ik had dus graag van u geweten op welke manier u tegenover die uitspraken aan sich staat van monseigneur Bony, de voorzitter van

KOV, en daarnaast inderdaad ook een bisschop binnen dit Belgische land.
(*Applaus van Maurits Vande Reyde*)

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, minister, ik was toch ook enigszins verbaasd toen ik las dat monseigneur Bony een intendant voorstelde. Want een intendant is, als je het opzoekt, een zakelijk en administratief beheerder. Het was misschien wijs geweest om een zakelijk en administratief beheerder aan te stellen op de pamfletten die het volledige onderwijsveld hebben opgeruid. Maar nu gaan zeggen: als dit er niet komt, dan hebben we een jarenlang conflict, wel, als je naar het Grondwettelijk Hof stapt dan kiés je voor het conflict. Terwijl er, zoals u zegt, een lang proces aan vooraf is gegaan, een democratisch proces, mét een niet mis te verstane belangrijke rol van Katholiek Onderwijs Vlaanderen, zowel van de koepel, de leerkrachten, en dergelijke meer.

Collega's, wij zijn dus, vanuit de N-VA-fractie, een grote vragende partij geweest voor en ook 'believers', gelovers, in de praktijkcommissie. Dat is voor ons dé intendant om te bekijken waar we nog gerichte bijsturingen kunnen doen, maar zonder uiteraard het doel van de eindtermen voor de tweede en derde graad te verlaten: de minimale onderwijskwaliteit opkrikken.

Minister, hebt u zicht op de eventuele timing van die praktijkcommissie?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ook wij maken ons zorgen over de haalbaarheid van de nieuwe eindtermen, zeker in het beroeps- en het kunstonderwijs. Wij maken ons zorgen of er inderdaad nog voldoende tijd en ruimte zal overblijven voor praktijk- en kunstvakken. Dat hebben we in de bespreking duidelijk gezegd.

Ik kan mij toch nog altijd niet van de indruk ontdoen dat de demarches van Katholiek Onderwijs Vlaanderen niet louter vertrekken vanuit die pragmatische bezorgdheid, maar ook veel te maken hebben met een fundamentele verzet tegen eindtermen en met de vraag wie er nu uiteindelijk het laatste woord heeft over wat er in de klas aan bod komt: de kerk of de overheid.

Ik stel mij bovendien grote vragen bij hun strategie. Eerst de invoering van de nieuwe eindtermen gijzelen, eindtermen die ze nota bene zelf hebben ontwikkeld, om dan aan de overheid te laten weten dat er een bemiddelaar nodig is: zo werkt het natuurlijk niet. Dat is onderhandelen met het mes op de keel. Gaan we dan elke keer dat een bepaalde koepel het niet eens is met een beslissing van de overheid een bemiddelaar aanstellen?

Minister, wat ons betreft is het duidelijk. Wij rekenen op de praktijkcommissie om de haalbaarheid van de eindtermen te evalueren, zodat er inderdaad snel kan worden bijgestuurd als dat nodig is indien het pakket te zwaar zou blijken. Elke richting en finaliteit is natuurlijk anders. Minister, bent u het met ons eens dat het het beste is om per finaliteit een praktijkcommissie op te richten met voldoende experts van het terrein? Komen er in plaats van één praktijkcommissie verschillende praktijkcommissies?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): In de plenaire vergadering net voor de krokusvakantie heeft mijn fractie al opgemerkt en gevraagd dat we, los van wat er in dit halfroond zou worden beslist, binnenkort zouden moeten samenzitten met de spelers van het onderwijsveld: de onderwijsverstrekkers, de politiek, de leerkrachten

en de directeurs. Want die eindtermen gaan wel over de toekomst van onze leerlingen. De praktijkcommissie heeft veel vaders en moeders, maar wij waren daar zeker ook uitdrukkelijk vragende partij voor. Wij kijken uit naar de timing daarvan.

Minister, twee weken later blijft de zorg dezelfde: hoe kunnen de leerkrachten de leerlingen voorbereiden op 1 september 2021? Ik zie persoonlijk in de vraag om een bemiddelaar vooral een bevestiging van onze gezamenlijke zorg voor de kwaliteit van ons onderwijs, en een uitgestoken hand om in gesprek te gaan. De belangrijkste vraag voor onze fractie blijft dan ook hoe we samen, in het belang van onze leerlingen en onze toekomst, rust brengen voor 1 september 2021.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, het proces dat we nu te zien krijgen rond de eindtermen, is allerm minst een fraai schouwspel. Dat ligt absoluut niet aan het voorbereidende werk. Zeker in de vorige legislatuur is er mooi werk geleverd, met een breed maatschappelijk debat. Daaruit zijn zestien sleutelcompetenties voortgekomen, onder meer burgerschap, economische geletterdheid, ICT-vaardigheden: skills die je nodig hebt in de 21e eeuw. Dat is, denk ik, goed werk. Het ligt ook niet aan het werk van de mensen van de ontwikkelcommissies, die twee jaar lang met heel veel mensen uit het veld de eindtermen hebben ontwikkeld.

Wat we nu zien, wat hier nu gaande is, is voor mij vrij onbegrijpelijk. Ik geloof ook heel erg in een goede opvolging, in de praktijkcommissie. Wij wilden zelfs dat zij decretaal verankerd was, zodanig dat het een garantie was dat ze er kwam en dat ze goed zou evalueren. Minister, hebt u er al meer zicht op hoe die commissie zal samengesteld zijn en wie haar zal leiden? Want dat wordt een uiterst belangrijk orgaan.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, wat die vraag om een bemiddelaar aan te stellen betreft: die zou op zich gepast zijn geweest een half jaar geleden, na de beruchte hoorzitting die we hier hebben gehad. Nu staan we immers op amper een half jaar van de implementatie van deze eindtermen. Die zijn er nu, en zolang ze niet worden teruggefloten door het Grondwettelijk Hof, moeten we daarmee aan de slag, moet heel het onderwijsveld er het beste van maken, uiteraard met oog voor de haalbaarheid ervan en dus een constante, gedegen evaluatie bij de uitrol. Dat is precies de taak van de praktijkcommissie voor de komende jaren, hopen we, en we zouden wel eens willen weten of u bereid bent om de voorzitter daarvan – ik dacht dat u die al had gevonden – eens mee te brengen naar onze onderwijscommissie om daar zijn visie te leren kennen en er vragen aan te kunnen stellen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb al enkele keren gezegd dat ik altijd tracht om zelfs in een plas water de zon te zien schijnen. Ook in dezen is dat niet anders, want ik begrijp die oproep vanzelfsprekend als een uitgestoken hand om mee te werken in het kader van die praktijkcommissie. Mogelijkerwijze overweegt de voorzitter van KOV zelfs om daar enige persoonlijke praxis aan te verbinden en dus misschien ook in het kader van die praktijkcommissie af te zien van procedures voor het Grondwettelijk Hof, wat vooral enige rust zou brengen in het onderwijsveld, als belangrijkste signaal. Ik zal zelf alleszins enige persoonlijke praxis verbinden aan die oproep tot dialoog. Vrijdag aanstaande zal ik met een voorstel naar de Vlaamse Regering gaan met betrekking tot de invulling van in eerste instantie het voorzitterschap van die praktijkcommissie. Dat hoeft niet zo nodig een hij te zijn, dat kan ook een zij zijn, maar ik zal dat voorstel doen aan de Vlaamse Regering.

Ik voorzie daarbij zelfs dat de praktijkcommissie bijvoorbeeld op regelmatige basis zou terugkoppelen naar het Vlaams Parlement, want dat blijft natuurlijk onveranderd. Noemt men die praktijkcommissie nu een bemiddelaar, dan is dat goed voor mij, maar finaal blijft de conclusie altijd gelijk: het laatste woord zal altijd aan dit parlement zijn, dat de ambitie heeft, samen met ons allen, om de lat hoger te leggen, om te zorgen voor aangescherpte, geactualiseerde eindtermen die zorgen voor meer onderwijskwaliteit.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Mevrouw Vandromme, minister, dat van de zon in een glas water, dat siert jullie. *(Opmerkingen)*

Of een plas water, dat kan ook goed. Het is heel zonnig weer vandaag, het is mooi weer. Als u dit echter ziet als een uitgestoken hand, dan moet u toch echt diep kijken in dat plasje. Eerst zegt men dat men naar het Grondwettelijk Hof stapt. Dan zegt men dat er een bemiddelaar moet worden aangesteld of dat men anders gedurende jaren in de loopgraven gaat zitten. Dan zegt men dat dat een uitgestoken hand is. Je moet toch wel enigszins een christelijke visie op de wereld hebben om dat als een uitgestoken hand te zien. *(Gelach. Opmerkingen)*

Desalniettemin, ik probeer altijd enig realisme aan de dag te leggen, en in dezen denk ik dat het wel noodzakelijk is om dat te doen.

Minister, ik denk dat het heel belangrijk is voor het welslagen van die praktijkcommissie, die wij volledig ondersteunen, dat die voorzitter, of dat nu een hij of een zij is, iemand is die neutraal is, dat die niet gelieerd is aan een welbepaald net en dat er wel degelijk een duidelijke dialoog is tussen de verschillende partners in deze kwestie. Ik hoop dat u ons daarin volgt. *(Applaus van Maurits Vande Reyde)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karolien Grosemans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het sociaal akkoord rond de vaste benoeming en de evaluatieprocedure in het onderwijs

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, u bereikte met de vakbonden en de koepels een akkoord in verband met de hervorming van de vaste benoeming en de evaluatieprocedure bij leerkrachten. Beginnende leerkrachten hebben sneller jobzekerheid, en ze zullen eerst een betere aanvangsbegeleiding krijgen. En als ze dan een positieve evaluatie krijgen, zouden ze na één jaar vast benoemd worden. Tegelijkertijd zorgt u ervoor dat een kleine minderheid van leerkrachten die het beroep besmeuren sneller kunnen worden ontslaan en geheroriënteerd. Het gaat dan gelukkig over enkelingen. U vereenvoudigt de procedure en u zult ze ook flexibeler maken.

Met dit akkoord zie ik eigenlijk drie zaken. Het imago van het lerarenberoep wordt versterkt, jonge leerkrachten kunnen ook veel sterker aan onderwijs gebonden worden, en u zet een flinke stap vooruit naar een modern personeelsbeleid. Ik heb hier een vraag over. Minister, welke impact verwacht u in de strijd tegen het lerarentekort? Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik ben eigenlijk bijzonder tevreden dat we erin geslaagd zijn om twee dossiers los te trekken die echt vast zaten, en daar aan het einde

van de rit zelfs een akkoord over te krijgen vanuit het brede onderwijsveld, van alle sociale partners. Daarbij willen we, heel eenvoudig gesteld, ervoor zorgen dat we bijdragen aan de onderwijskwaliteit door een beter personeelsbeleid. En we willen diegenen die goed presteren eenvoudigweg sneller bij ons houden, aan ons binden, in het onderwijs houden. Wie slecht presteert kunnen we sneller uit ons onderwijs verwijderen. Dat is het in een notendop. Maar het is een complexe procedure, en je kunt er kritiek op blijven hebben, en zelfs terecht.

Je moet weten dat 37 procent van de beginnende leerkrachten binnen de eerste vijf jaar afhaakt. Zo verliezen we goede, grote talenten. Sommigen zijn zeven à acht jaar op de dool, uitkijkend naar een benoeming die ze niet krijgen. Wij willen ervoor zorgen dat de termijnen op dat vlak de facto worden gehalveerd, en dat je al na iets meer dan een jaar vast benoemd kunt worden. Dat is een mogelijkheid, een optie voor de school, om de beste talenten in huis te houden, om die aan zich te binden, om ze wat zekerheid te geven. Dat hoeft ook niet, dat kan ook later gebeuren. Het is een mogelijkheid. Maar zo geven we die talenten toch ook wat meer perspectief.

Aan de andere zijde moet je vaststellen dat er tot op heden een zeer logge procedure bestaat om sneller op te treden tegen diegenen die niet goed functioneren in ons onderwijs, en die die vaste benoeming gebruiken als schild tegen onkunde of onwil. Dat is een kleine minderheid die het uiteindelijk wel verpest voor de rest van de school en eigenlijk het imago van het onderwijs. Die termijn die vandaag uit drie à vier jaar bestaat reduceren we tot één jaar. Maar dat gebeurt niet zonder alle inspanningen te hebben gedaan om de betrokkene maximaal te trachten bij te werken, aan de hand van een persoonlijk traject, aan de hand van twee evaluaties. We hebben een persoonlijk werktraject om effectief aandacht te kunnen besteden aan de werkpunten.

Tot slot, dit sociaal akkoord zal vanzelfsprekend niet volstaan om het leraren-tekort aan te pakken, het is maar een van de elementen. Maar we willen ook zorgen voor een betere waardering voor de leerkracht en de perceptie in de rest van de samenleving aanpakken. Maar vele partners hebben hier iets gewonnen, en misschien ook iets moeten geven, iets moeten verliezen. Dat is de essentie van het compromis. Maar ons onderwijs wint hier zeker bij. Via een beter personeelsbeleid willen we zorgen voor een betere onderwijskwaliteit.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik denk dat ik eerst nog mag antwoorden, voorzitter.

De voorzitter: Mijn excuses. Mevrouw Grosemans, u hebt het woord.

Minister Ben Weyts: In het begin is dat niet gemakkelijk. (*Gelach*)

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik ben heel blij met het akkoord, en met het feit dat we nu eindelijk zicht krijgen op een eigentijds personeelsbeleid. Ik denk dat het ook heel goed is dat u die kar niet hebt overladen, maar deze twee belangrijke dossiers hebt gekoppeld. Scholen kunnen inderdaad getalenteerde starters aan boord houden, en tegelijkertijd vast benoemde personeelsleden met functioneringsproblemen eerst wakker schudden. Indien dat niet helpt, kan men ze naar de uitgang begeleiden. Tegelijkertijd krijgen schoolleiders meer ademruimte met vereenvoudigde procedures.

Ik heb nog een vraag voor u. Kunt u misschien nog de timing voor de uitvoering van dit akkoord toelichten?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Minister, het Vlaams Belang gaat met de twee grote principes akkoord, namelijk sneller kunnen benoemen en sneller kunnen ontslaan. Maar op basis van de persconferentie van vanmorgen kunnen wij nog geen gefundeerd oordeel vormen. Daarvoor is nog een veel grondiger analyse in de commissie nodig.

We zijn toch ook een beetje bekommerd om een mogelijk ongewild neveneffect, want nu zouden sommige scholen wel eens in de verleiding kunnen komen om jonge leerkrachten nog sneller af te danken en ze na 280 dagen te laten vertrekken in plaats van na 570 dagen, want anders worden ze tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD). Om te voorkomen dat ze vastbenoemd worden, gaat men ze misschien na 350 dagen laten vertrekken in plaats van na 680 dagen.

De hamvraag die wij ons stellen, is of jonge leerkrachten hun anciënniteit zullen kunnen opbouwen in verschillende scholengemeenschappen. Kan wie de eerste jaren van zijn job pakweg drie trimesters interim doet in verschillende scholengemeenschappen – wat toch wel vaker voorkomt bij starters – die prestaties dan op het einde samenleggen tot één verworven anciënniteit die gelijk is aan die van iemand die een jaar op dezelfde school kon blijven?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, u zegt het zelf: dit is één en een beperkt element in de herwaardering van het lerarenberoep en de aanpak van het lerarentekort. U wilt op deze manier jonge leerkrachten in het onderwijs houden, maar ook daarvoor zal er toch nog wel iets meer nodig zijn.

Wij vragen ons af waar het plan blijft om ervoor te zorgen dat er ook aanvangsbegeleiding is, dat er mentoruren komen, dat er werk wordt gemaakt van de werkbaarheid, dat men inzet op teamwork in het onderwijs en vooral ook op de ondersteuning van directies. Als u een modern hr-beleid wilt voeren in het onderwijs, als u wilt inzetten op persoonlijke trajecten, op evaluatie, dan zal dat toch wel heel wat extra inspanningen vragen van schooldirecties, die op dit moment niet altijd evenveel ervaring en ondersteuning hebben om zo'n personeelsbeleid te voeren. Op welke manier zult u ervoor zorgen dat dit een haalbare kaart wordt?

De voorzitter: Mevrouw Vandromme heeft het woord.

Loes Vandromme (CD&V): Het sociaal akkoord met de vereenvoudiging van de vaste benoeming en de herziening van de evaluatieprocedure dat vandaag werd voorgesteld, was een werk van lange adem. Het zaadje – laat ons eerlijk zijn – werd gelegd in cao XI van de vorige legislatuur. Het is een belangrijke stap, maar er zijn nog heel veel stappen te zetten.

Voor ons is dit heel belangrijk, want de leerkracht is de spil in ons onderwijs. Het is belangrijk voor de kwaliteit van ons onderwijs, die ons zo dierbaar is. Wij stellen in elk geval voor om de impact van dit alles goed te blijven monitoren.

Minister, hoe kunnen we de schoolteams en directies versterken om een goed personeelsbeleid te voeren? Professionalisering en aanvangsbegeleiding werden al genoemd, maar voor ons is die beleidsondersteuning, de ondersteuning van de directeurs, zeker in het basisonderwijs, echt wel cruciaal. Wanneer krijgen we daarover positief bericht?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, we zijn uiteraard heel blij dat jonge leerkrachten sneller werkzekerheid kunnen krijgen in plaats van dat ze, zoals nu, jarenlang

van school naar school, van interim naar interim moeten hopen, waardoor veel te veel startende leerkrachten afhaakten.

Zoals u zelf zei, is er meer nodig om het beroep aantrekkelijker te maken. Deze operatie zal ook geld besparen. Op de pensioenen betekent dit een besparing van 60 miljoen euro per jaar omdat vastbenoemden goedkoper zijn dan tijdelijke leerkrachten. Zult u dat geld volledig herinvesteren in het onderwijs? Sneller benoemen brengt met zich mee dat er meer evaluatiebegeleiding en feedback voor startende leerkrachten nodig zal zijn. Zal dat geld daarin worden geïnvesteerd?

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, ik denk dat iedereen het erover eens is dat we meer zekerheid moeten geven aan jonge leerkrachten. Dat is absoluut nodig want ze haken inderdaad veel te snel af terwijl we iedereen nodig hebben om topkwaliteit te kunnen bieden aan ieder kind. Maar we hebben toch ook een aantal bedenkingen bij het plan dat nu op tafel ligt.

Ten eerste vinden we het een beetje vreemd dat die vaste benoeming na een jaar er nu net komt op voorstel van de N-VA, een partij die zich in het verleden toch altijd een notoir tegenstander heeft getoond van vaste benoemingen. Daardoor kunnen wij ons niet van de indruk ontdoen dat het vooral een besparingsoperatie is waarbij de pensioenfactuur voor vastbenoemde leerkrachten naar het federale niveau kan worden doorgeschoven.

Ten tweede zijn we er ook niet van overtuigd dat dit zal volstaan om jonge leerkrachten aan boord te houden. Jonge leerkrachten haken immers af omdat ze de onzekerheid beu zijn. Elke zomer opnieuw is het afwachten of ze in september wel de uren zullen hebben. Daar komt uw voorstel zeker deels aan tegemoet. Maar ze haken ook af als gevolg van de realiteitshock wanneer zij pas beginnen lesgeven omdat ze het gevoel hebben dat ze er alleen voor staan. En daarom is die aanvangsbegeleiding inderdaad cruciaal. Zijn daar extra middelen voor voorzien? En zo ja, hoeveel?

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, u weet dat we altijd vrij kritisch hebben gestaan tegenover de versnelde vaste benoeming. Ik ben er nog altijd niet van overtuigd dat dit er nu voor zal zorgen dat jonge leerkrachten minder snel afhaken. Ik denk inderdaad dat het noodzakelijk is te voorzien in een goede begeleiding. Dat staat ook in het akkoord, namelijk voorzien in een goede aanvangsbegeleiding en de verplichte begeleiding na een eerste negatieve evaluatie. De vraag is dan ook op welke manier u dat zult versterken en welke middelen u daarvoor zult vrijmaken.

Ik ben niet zo negatief om te zeggen dat wij een rekening zouden doorsturen naar het federale niveau. Je moet af en toe denken aan het positieve verhaal en de zon in de plas water zien. Niettemin, minister, denk ik dat het vandaag vooral gaat over die begeleiding en over het versterken van de leerkracht in plaats van over een vaste benoeming.

Ik ben wel bijzonder tevreden over een zaak. Het is namelijk bijzonder demotiverend, zowel voor jonge leerkrachten als voor gemotiveerde leerkrachten, dat er mensen aan boord blijven, soms veel te lang aan boord blijven, maar waar we nu korte metten mee kunnen maken. Dat is ook ten gunste van de leerlingen die daar jarenlang mee worden geconfronteerd. Mijn felicitaties daarvoor.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Misschien even terzijde, de discussie over de vaste benoeming in het onderwijs en de vaste benoeming van ambtenaren is van een totaal andere orde. Ambtenaren hebben een vaste job, hun vaste uren. Dat is toch wel even anders bij leerkrachten die moeten sprokkelen voor hun uren. Als we dan vaststellen dat het dossier al een hele tijd geblokkeerd zit, dan kunnen we daar twee dingen mee doen. We kunnen zeggen dat we, om daar ten gronde iets aan te doen, een bijzondere meerderheid nodig hebben in het parlement, en de facto dus niets kunnen doen. Ofwel kunnen we proberen dat positief aan te pakken, daar misschien andere dingen aan te koppelen en er zo op zijn minst een positiever verhaal van maken waarbij vooral de negatieve uitwaseringen, zoals net geschetst, kunnen worden aangepakt. Dat lijkt me een veel productievere werkwijze.

En ja, er is ook nog een leuk prijskaartje aan verbonden waarbij er – misschien in een van de weinige gevallen – een omgekeerde transfer plaatsvindt van de federale overheid naar Vlaanderen. Dat is misschien ook wel eens mooi meegenomen, en meer zelfs, aangewezen.

Wat de timing betreft, komen we ongeveer eind mei, begin juni naar het parlement. Tijdens de volgende maanden komen er omzendbrieven met meer informatie over de hervormde regelgeving over overgangsmaatregelen. We hebben dus een ambitieuze timing. Al tijdens het volgend schooljaar willen we gestalte geven aan een aantal aspecten, bijvoorbeeld wanneer het gaat over coaching. Het is de bedoeling dat de nieuwe regelgeving over de vaste benoeming kan ingaan in september van volgend jaar.

Ik kreeg hier ook de vraag waar het omvattende plan is. Ik heb u altijd gezegd dat ik net niet wil werken met een omvattend plan, met een kar waar je alles op laadt en uiteindelijk moet vaststellen dat die kar niet meer getrokken geraakt. Ik had dat ook kunnen doen in dezen. Ik had dat ook op de kar kunnen gooien met alle andere zaken, in de volle wetenschap dat vervolgens die kar niet meer vooruit zou geraken. Ik ga dus wel vooruit, stap voor stap. We hebben voordien gezorgd voor de validering van acht jaar anciënniteit voor wie vanuit de privé-sector overstapt naar het onderwijs. We verleiden die mensen met acht jaar anciënniteit, met 300 euro netto per maand extra. Dat is pas verleiden. Dat is dus een stap vooruit. Dit gegeven is ook een stap vooruit. We maken ook werk van de versterking van de aanvangsbegeleiding en van de directeurs. En zo gaan we stap voor stap vooruit om te zorgen voor een beter personeelsbeleid, het aantrekkelijker maken van de lerarenjob voor wie die al uitoefent en voor wie er mogelijk is geïnteresseerd in. Zo zetten we stappen vooruit op het vlak van meer onderwijskwaliteit.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden.

Minister, vanochtend op de persconferentie werd herhaaldelijk aangehaald dat de besprekingen niet eenvoudig waren. Op voorhand werd er ook heel vaak gezegd dat u hier niet in zou slagen, dat u uw tanden hierop zou stukbijten. U bent er wél in geslaagd om water en vuur met elkaar te verzoenen, en dat ook nog eens in volle coronaperiode.

Het is een heel duurzaam en eendrachtig akkoord geworden, met aandacht voor de rechten en de plichten van ons onderwijspersoneel. U zet hier inderdaad een heel belangrijke stap naar een moderner personeelsbeleid. Onze fractie wil u daar absoluut voor feliciteren. Dank u wel.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het geestelijk en fysiek misbruik van jonge vrouwen in de turnhal van de Gentse Topsportschool

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Minister, wat stress met ons doet, kan iedereen op dit moment helaas ervaren. Maar wat er gebeurt in onze huizen van sport is van een totaal andere orde. We weten het al lang, maar wat gaan we eraan doen?

Collega's, wij als Vlaamse overheid maken sporten mogelijk. En terecht, het is een manier om mensen samen te brengen, het is een manier om te werken aan onze gezondheid. Helaas is dat niet het hele verhaal. Want in de top van onze turnsport, die wij mede mogelijk maken, gebeurt er totaal iets anders. Jonge lichamen worden kapotgemaakt door te trainen met blessures. Zelfbeelden worden kapotgemaakt, omdat je gestraft wordt als je 100 gram te veel weegt. Er wordt gegrepen naar pillen, er is anorexia, depressie, door jarenlang systematisch mentaal onder druk te staan.

Want dat is wat er gebeurt, onder onze ogen. De getuigenissen, ook deze week nog, hoeven we niet in twijfel te trekken. Jonge meisjes worden afgebeuld, met als hoop misschien ooit een gouden medaille. Dat er vervolgens generaties van meisjes worden uitgescholden, vernederd, onder zware druk staan, maakt blijkbaar niet uit.

De Gymnastiekfederatie is hierin niet onze bondgenoot. Welke conclusie kun je anders trekken? Ze lezen in een rapport dat de handelwijze van een coach wordt omschreven als – en ik citeer – “dit grenst aan mishandeling”, en nemen hem vervolgens toch in dienst. Begrijp wie kan.

Minister, bent u wél bondgenoot van deze meisjes? Deze zomer hadden we al vijftig getuigenissen, nu stappen er weer jonge vrouwen naar voren. Ondertussen is uw rapport uitgesteld. Ik heb één vraag voor u: waar wacht u nog op? Neem uw verantwoordelijkheid. Start met uw aanpak, het liefst vandaag nog. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is niet aan mij als minister of aan u als parlementslid om over zo'n complexe materie te oordelen, te veroordelen, op basis van media-artikelen. Deze problematiek heeft alle baat bij een objectieve, neutrale, onderbouwde aanpak. Ik heb mij dat zelf aangetrokken. Ik heb het genoeg gehad om in augustus nog enige vakantie te mogen genieten, maar die is ten dele opgegaan aan corona en ten dele aan deze materie.

En toen deze zaak mij ter ore kwam, heb ik onmiddellijk de betrokken gymnasten bij mij op het kabinet uitgenodigd. Zij uitten hun wantrouwen ten opzichte van de aanpak van de Gymfed. Aanvankelijk had die namelijk gezegd dat ze dat zelf, met een eigen commissie, zou onderzoeken. Zij uitten enig wantrouwen ten opzichte van die aanpak. Ik heb toen gezegd: 'Oké, ik begrijp dat, gelet op de antecedenten en de vorige stappen die gezet zijn in het kader van zo'n onderzoekscommissie. Ik zal borg staan voor die neutraliteit, die objectiviteit. Ik zal ervoor zorgen dat ik zelf die commissie onder mijn hoede neem. Ik zal er zelf voor zorgen dat de voorzitter in alle onafhankelijkheid kan werken, samen met een commissie samengesteld uit mensen die onafhankelijk staan ten opzichte van de federatie. En ook zal ik, zullen wij vanuit de Vlaamse overheid, instaan voor de financiering van die commissie. Een volledige neutraliteit.'

Maar laten we dan ook alsjeblieft vertrouwen hebben in die commissie en ervoor zorgen dat die een gedegen rapport kan afwerken. En de verlenging van hun termijn is net vanuit die overweging, vanuit die bezorgdheid gebeurt. Ik heb dat ook aan de voorzitter gezegd: 'De timing maakt mij niet uit, die is ondergeschikt aan het gegeven dat ik een sterk onderbouwd, objectief, neutraal rapport wil, met concrete suggesties en maatregelen. Dat wil ik.'

Om elke onduidelijkheid of geruchten ter zake uit de weg te ruimen: de timing voor het opleveren van dat rapport staat voor mij vrij en los van agenda's, sportevenementen of wat dan ook. We gaan ons niet laten verblinden door brons, zilver of goud. Het gaat hier over integriteit in de sport, in verleden, heden en toekomst. Ik wil dus borg staan dat er een neutraal oordeel en suggesties worden geveld, want het is natuurlijk een onderzoekscommissie, geen rechtbank en dat we op grond van dat rapport stappen kunnen nemen en ervoor zorgen dat de Gymfed die stappen, die maatregelen ook effectief opvolgt. Maar heb alstublieft vertrouwen in die commissie, zodat er een heel goed oordeel wordt geveld en we maatregelen kunnen nemen voor het heden en de toekomst inzake integriteit in de sport. Zoals ik er als minister van Onderwijs borg voor wil staan dat onze scholen zo maximaal mogelijk een veilige haven zijn, zo wil ik er ook als minister van Sport voor zorgen, maximaal borgen, dat ook onze sportclubs een veilige haven zijn.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Minister, ik ben blij met uw antwoord. Het is een geruststellend antwoord, maar ik baseer me uiteraard niet enkel op media-artikels. We hebben het zelf gezegd: er zijn een aantal van die dames ook bij u langsgeweest. Timing maakt niet uit, zegt u. Ik vind wel dat dat uitmaakt. Er is een verlenging van twee maanden gegeven. Ik hoop dat we eind maart eindelijk het onafhankelijke rapport kunnen zien, zodanig dat we die jonge meisjes die nu echt om hulp durven vragen, nadat ze jarenlang onder druk zijn gezet om heilig te geloven dat hun coach de ultieme autoriteit is, kunnen melden dat kan stoppen. Het heeft moed gevergd van de atleten om hun verhaal over de turnhal in Gent te vertellen. Ze vertellen over vroeger, maar wij horen dat het vandaag nog doorgaat. De huidige generatie kijkt naar hun getuigenissen, maar – en ik hoop dat we ze vandaag een beetje gerustgesteld hebben – ze kijkt vooral ook naar uw reactie als minister van Sport. U hebt duidelijk aangegeven dat u de materie zeer ernstig en zeer serieus neemt en dat stemt mij tevreden. Want ik denk dat u en ook uw collega's het ermee eens kunnen zijn dat – u hebt het in andere woorden gezegd – gouden medailles nooit een trauma waard kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Voorzitter, ik ben het uiteraard helemaal eens met de minister als hij zegt dat er voor elke sporter een veilige thuishaven moet zijn, dat er nooit grensoverschrijdend gedrag in welke vorm dan ook naar sporters kan zijn. Het is ook zo dat we nu geen oordeel moeten vormen, ook niet als parlementsleden, dat we de resultaten van de commissie moeten afwachten.

Waar ik mij een beetje aan stoort, collega, is dat er gedaan wordt alsof er tot nu toe in de sport nooit iets werd gedaan rond grensoverschrijdend gedrag. Wij hebben eigenlijk heel veel stappen gezet. We kunnen vaak een voorbeeld zijn voor alle sectoren. Ik denk aan het vlaggensysteem voor de bewustmaking, aan het element van de getuigenissen die bij VOICE zijn gebeurd, bijvoorbeeld vanuit de judosector. Ik denk aan de stappenplannen die naar voren zijn gebracht naar de federaties die gestart zijn bij een aanspreekpunt en geëindigd zijn bij iets dat deze minister naar voren heeft gebracht, met name het tuchtsysteem. Dus het is heel duidelijk, met deze commissie er nog bij, dat er veel is gedaan. Minister, ik

heb één vraag voor u: gaat u de resultaten die de commissie nu specifiek voor de gymsector oplevert, ook uitdragen naar andere federaties en sectoren?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, ik ben het ook eens met grote delen van uw antwoord. Tegelijkertijd mogen we niet blind blijven voor de situatie die zich daar in het verleden heeft afgespeeld. We weten dat er daar in de jaren 2000 ook al trainers aan de slag waren in diezelfde school die uitgingen van de vroegere Oostblokgedachte 'geen pijn is geen vooruitgang', waarbij jonge meisjes zelfs met blessures werden aangemoedigd om toch maar te blijven trainen, waar de weegschaal een heel prominente rol in hun leven ging spelen, en waar er een mentaliteit van 'blaming and shaming' was, die er inderdaad toe heeft geleid dat jonge turnsters tot boulimie en depressie werden gedreven.

Maar goed, er is nu een onafhankelijke onderzoekscommissie aan de slag. We krijgen daarvan een rapport of advies. Ik hoop dat u de conclusies van dat rapport zult delen met de commissie Sport, zodat we het uitgebreid kunnen bespreken, kunnen leren uit de fouten uit het verleden, en vooral werk kunnen maken van een verbeterd drempelverlagend meldpunt en een goede en transparante screening van coaches.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, zoals de collega's al gezegd hebben, is er de afgelopen jaren veel ingezet op het creëren van een veilige omgeving voor kinderen en jongeren die sporten in de vrijetijdssector. Niemand ontkent dat er altijd aandacht voor dat thema nodig zal zijn en blijven.

Minister, we gaan absoluut akkoord met de timing van de door u aangevraagde studie. Tenminste, afgelopen zomer hebt u een onafhankelijke commissie de opdracht gegeven om een onderzoek in te stellen. We vinden het van groot belang om te blijven benadrukken wat maatschappelijk aanvaardbaar is en wat niet. Dat vandaag nog mensen naar buiten komen en erkennen dat ze in het verleden dingen deden die vandaag niet door de beugel zouden kunnen, is volgens ons het beste bewijs daarvan. We wachten samen met u het resultaat af. We vragen met aandring en roepen u op om er de nodige gevolgen aan te verbinden en te geven.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, ik wil beginnen met de twintig jonge vrouwen die hebben getuigd respect te betuigen. We weten door het werk dat we in het verleden hebben gedaan, dat dit ongelooflijk veel moed vergt. Dat wil zeggen dat men persoonlijke pijnlijke verhalen naar buiten brengt en het hele proces opnieuw meemaakt. Altijd zijn er mensen die dat in vraag stellen en u de schuld geven. Ze moeten dat allemaal in de openbaarheid brengen.

Dit is geen dossier om aan politiek vijanddenken te doen. We willen allemaal hetzelfde. Ik ben dan ook blij met uw antwoord, minister. U hebt eerst verwezen naar de insinuatie dat sommige wedstrijden die eraan komen een impact zouden hebben. Ja, de Olympische Spelen zijn in aantocht. De mensen zijn bang dat de prestatiedrang en de zucht naar medailles ervoor zullen zorgen dat sommigen het achterste van hun tong niet zullen durven te laten zien. Het is goed dat u duidelijk het signaal geeft dat dat niet mag gebeuren.

Ik hoop dat het onderzoeksrapport niet enkel kijkt naar individuele verantwoordelijkheden, maar ook naar structurele. Hoe kunnen we federaties aanpakken? Hoe kan dat breder gaan?

Het klopt, het zal aan de Gymfederatie gegeven worden, de onderzoekscommissie zal geen tuchtmaatregelen kunnen uitroepen. De Gymfederatie kan ermee doen wat ze wil. Er is ook het Vlaamse Sporttribunaal. Ik heb het gevoel, minister, dat de start misschien een beetje is gemist. Er is immers momenteel geen voorzitter, die wordt nog gezocht, het is eigenlijk bestuurloos. Vanaf wanneer zal het volledig up and running zijn? Vanaf wanneer mogen we daar goed werk van verwachten?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De vraag draait vooral rond de volgende stappen: wat als het rapport klaar is? Het is alleszins de opdracht om juridische, deontologische en ethische adviezen te verstrekken. Die zullen vooral gericht zijn naar de Gymfederatie en/of haar sportclubs.

De onderzoekscommissie heeft inderdaad geen tucht- of andere sanctioneringsbevoegdheid. Die taak is weggelegd voor het Vlaams Sporttribunaal, dat van start is gegaan dankzij de initiatieven van mijn voorganger. Het Vlaams Sporttribunaal zal dat dossier kunnen inkijken, vanzelfsprekend. Het behandelt tuchtklachten met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag gepleegd door leden of door sportorganisaties aangesloten bij het tribunaal. Die tuchtklachten kunnen worden ingediend door organisaties aangesloten bij het tribunaal, maar evengoed door individuen, op voorwaarde dat de betrokken sportorganisaties bij het sporttribunaal aangesloten zijn.

We voorzien daar al in de desgevallende volgende stap, zonder vooruit te willen lopen op de conclusies van het rapport. Voor ons blijft als een paal boven water staan, zeker gelet op de inspanningen in de vorige legislatuur ter zake, waarbij Vlaanderen het voortouw heeft genomen inzake integriteitsbeleid in de sport met initiatieven allerhande, en zelfs een voorbeeldfunctie heeft voor andere Europese landen, dat we dat echt gaan koesteren. We gaan voor een gezond, ethisch en veilig sportklimaat. Sportfederaties hebben op dat vlak bij uitstek een uitdagende taakstelling. Het is daarbij cruciaal dat ieders integriteit gewaarborgd wordt en dat het management van de sportfederaties een zichtbaar beleid voert op dat vlak.

Ik wil absoluut vermijden dat daar, zeker wat de toekomst betreft, enige twijfel over zou bestaan. Net daarom hebben we dit initiatief genomen.

Ik was ook getroffen omdat de betrokken gymnasten vooral de boodschap brachten van 'het is niet voor mij dat je het moet doen'. Dat is trouwens een citaat van een populaire mediafiguur. Daar komt hun boodschap wel op neer: het is niet voor mij of voor ons dat je het hoeft te doen, het is voor al die kleintjes die wij nu in de sport- en turnclubs zien trainen en groeien. Het is voor hen dat je dat moet doen, zodat zij niet meemaken wat wij hebben meegemaakt. Dat trof me op dat vlak en daarom hebben we die initiatieven genomen. Ik heb er het volste vertrouwen in dat dit zal leiden tot een nog integerder sportbeleid in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp-a): We willen allemaal hetzelfde; ook u, minister, en dat stelt gerust. Ik twijfelde daar ook niet aan. Laat ons daarover duidelijk zijn. Ik hoor van een collega dat ik zou beweren dat er nooit iets is gedaan. Dat klopt niet en dat is ook niet aan de orde nu. Er is nu een groot probleem met Gymfed en we moeten daar niet blind voor zijn. We moeten dat aanpakken, en dat zal gelukkig ook gebeuren met steun van heel deze zaal.

Het is een belangrijke eerste stap. Het mag niet de laatste zijn, want het is door onze financiële ondersteuning dat dit soort praktijken mogelijk was en vandaag

misschien nog mogelijk is. Dit moet stoppen. Ik zal eindigen met wat u zegt en wat iedereen hier volgt: laat ons allen maar gewoon voor een gezond, ethisch en veilig sportbeleid gaan.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het gebrek aan geestelijke gezondheidszorg voor minderjarigen

ACTUELE VRAAG van Jeremie Vaneckhout aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het veilig stellen van ons systeem voor geestelijke gezondheidszorg

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over de wachtlijsten bij psychologen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Deze week luidde de titel van een krantenartikel 'Psychologen sluiten zelfs wachtlijsten af'. Dat is zo omdat er binnen dit en een jaar geen perspectief op hulp kon worden geboden door de psychologen. Een ander artikel dat deze week verscheen, had als titel 'Mijn kind wil dood en ik vind geen hulp'.

Dat zijn natuurlijk verhalen, minister, die heel erg pijnlijk duidelijk maken waarover wij hier al heel veel gedebatteerd hebben. Eind december hebben we in de commissie Welzijn een discussie gehad over het goede nieuws dat er een protocolakkoord was afgesloten tussen de gemeenschappen en de federale overheid. Het gevolg daarvan was dat er 1132 voltijdequivalenten (vte's), psychologen in de eerste lijn, bij komen in Vlaanderen. Ik was daar zeer blij mee, minister.

Vandaag maak ik mij daar echter zorgen over. Ik maak me zorgen over de voorbereidingen die worden getroffen om dat protocolakkoord, als daarover federaal helemaal is onderhandeld, heel snel in Vlaanderen te kunnen uitvoeren. Kinderen, jongeren en hun ouders, die op psychologische hulp wachten, kunnen daar dan snel van genieten. Een van de redenen waarom ik me zorgen maak, is omdat de klinisch psychologen daar vandaag helemaal niet bij betrokken zijn. Dat gaat om 6000 psychologen, een heel grote groep van de 14.000 psychologen die in Vlaanderen actief zijn. Van die 1132 psychologen zal de grote meerderheid klinisch psycholoog zijn. Ze zitten vandaag niet in Zorgen voor Morgen, ze zitten vandaag niet in De ZorgSamen. Zij zeggen dat ze sinds oktober geen contact meer hebben gehad met uw kabinet.

Minister, welke acties onderneemt u om ervoor te zorgen dat we heel snel in Vlaanderen de effecten zullen zien als over dat protocolakkoord binnen het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) helemaal is onderhandeld? Hoe zult u de klinisch psychologen hierbij betrekken?

De voorzitter: De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Het afgelopen jaar hebben we het vaak gehad over de mogelijkheid van een crash van ons gezondheidssysteem. We hebben geleerd dat gezondheidssystemen fundamenteel onder druk kunnen komen. Dan ging het vaak over corona en de 'intensive care'. Minister, hoe meer ik een aantal signalen hoor – alle knipperlichten die aangingen, alle alarmsignalen die klinken –, hoe duidelijker het wordt dat wij als samenleving, wij als Vlaamse overheid, u als minister, vandaag bezorgd moeten zijn dat ook ons geestelijke gezondheidszorgsysteem zou crashen. Een geestelijke gezondheidszorgsysteem dat al voor de

crisis onderbelicht en ondergefinancierd was, waar de cijfers over de problemen op het terrein vaak ook ontbraken – wachtlijstencijfers, suïdecijfers die veel te laat binnenkomen – en nu een geestelijke gezondheidszorgsysteem dat ook na het ad-hocoplapwerk tijdens deze crisis duidelijk niet klaar blijkt te zijn. We zien deze week een noodkreet van de klinisch psychologen dat zij geen wachtlijsten meer aanleggen, wat wil zeggen dat mensen langer dan een jaar moeten wachten op professionele hulp. Ik lees vandaag een getuigenis op Facebook over Awel, onze hulplijn richting jongeren, waar blijkt dat jongeren die dan eindelijk de moed gevonden hebben om te bellen, meer dan twee uur aan hun telefoon moeten zitten wachten tot er iemand tijd heeft om op te nemen. Ja, die hebben al lang neergelegd. Dat zorgt er natuurlijk voor dat die hulplijnen gewoon niet meer geloofwaardig zijn.

Minister, het gaat niet alleen over professionele hulp. Het gaat ook over een brede vraag van brede mentale gezondheid in de samenleving waar je voelt dat stilaan iedereen het moeilijk heeft. Iedereen zit erdoor, iedereen worstelt met een aantal zaken. We dreigen dus collectief naar een soort mentale lockdown in de samenleving te gaan. Vandaar ligt er vandaag eigenlijk maar één vraag op tafel. Niet wat we binnen drie of vijf jaar als resultaat gaan hebben, maar wel: hoe kunnen we zorgen dat ons geestelijke gezondheidszorgsysteem vandaag niet crasht en dat u klaar bent voor de komende dagen en weken?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, corona slaat hard toe op het mentale vlak. We horen psychologen toch wel signaleren dat er een toevloed is aan nieuwe patiënten. Opmerkelijk is vooral de stijging van depressieve en angstklachten, en natuurlijk ook het gevoel van eenzaamheid als gevolg van het beperkt aantal sociale contacten. Op zich is het heel goed nieuws dat mensen hun weg vinden naar de psycholoog en dat ook het taboe rond die mentale problemen deels toch doorbroken wordt. Maar het is natuurlijk schrijnend om te zien dat wanneer men effectief de stap zet, mensen op een muur botsen. We zien dat er bij die instroom, toch ter hoogte van de private praktijken, vaak al een patiëntenstop ingevoerd wordt. Dat is heel slecht nieuws, vooral voor diegenen die juist dringende hulp nodig hebben. Maar ook voor huisartsen, omdat zij natuurlijk die patiënten moeten opvangen omdat er geen alternatief is, en die mensen zijn al maanden overbevraagd.

Dat wijst enerzijds op onvoldoende toegankelijkheid van die centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) en ook wel op een probleem van toegankelijkheid bij de psychologen. We zien dat zij vaak ook deeltijds werken in private praktijken, dat ook niet alle vacatures ingevuld geraken. U hebt een protocol-akkoord gesloten met uw federale collega rond die geestelijke gezondheidszorg. Er was beloofd in Vlaanderen 1132 vte's eerstelijnspsychologen in te zetten. Minister Vandenbroucke had ook beloofd om de conventie van de psychologen aan te passen, opdat zij een betere verloning zouden krijgen en dat we daardoor meer mensen zouden kunnen aantrekken. Maar we worden nu toch weer met onze neus op de feiten gedrukt dat er een tekort is aan psychologische hulp. Mijn vraag is dan ook heel duidelijk. Wat is de stand van zaken in de beloftes die gedaan zijn?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: De coronacrisis verscherpt nog het probleem dat we ook voor de coronacrisis al samen hebben vastgesteld. Bij het begin van de coronacrisis – u zult zich dat nog herinneren – hebben we een plan 'Zorgen voor morgen' opgesteld omdat we ons zeer goed bewust waren van de mogelijke impact op vele terreinen van deze coronacrisis, de impact die die op het mentale

welzijn zou kunnen hebben. Wij hebben daar een plan voor gemaakt, we hebben daar de middelen naast gelegd, en we geven daar ook uitvoering aan – ik kom daar meteen op terug. En ook de federale overheid heeft daar een aantal belangrijke initiatieven toe genomen.

En dat was ook absoluut nodig, want het mentale welzijn stelt ons voor gigantische uitdagingen. Jullie hebben het al gevraagd: wat kunnen we verwachten van het Overlegcomité? Er is een brede gedragenheid om op dat vlak duidelijke signalen te geven.

Ook de privépsychologen voelen de druk van corona. Het is goed dat de mensen nu de stap durven zetten naar professionele hulpverlening en begeleiding. Ik heb daarvoor niet alle instrumenten in handen. Ik heb er een aantal van en ik zal ze opsommen, en voor een aantal andere instrumenten moeten we zorgen voor samenwerking en samenwerkingsakkoorden.

In het kader van de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg hebben we geïnvesteerd in een uitbreiding van CGG's. We hebben het plan Zorgen voor morgen structureel gemaakt en dat gaat over 5,6 miljoen euro. We vragen daarbij uitdrukkelijk dat de helft van die middelen op de jongeren focust, en de andere helft op kinderen, jongvolwassenen, volwassenen en ouderen.

Door het aanbod uit te breiden, moeten we een stuk van die wachtlijsten naar beneden kunnen krijgen. We moeten werken aan de verbetering van de toegankelijkheid. We moeten de kwaliteit van de zorg en van de dienstverlening verscherpen en op die manier zorgen dat de betaalbaarheid van toegankelijke zorg wordt verzekerd.

We hebben ook beslist om de capaciteit van de ambulante geestelijke gezondheidszorg uit te breiden en daarvoor hebben we onlangs 1 miljoen euro uitgetrokken. Zo kunnen we ook de capaciteit van de verslavingszorgcentra uitbreiden via de ambulante antenepunten en zorgen dat er een grotere regionale spreiding wordt bewerkstelligd. We hebben ook middelen uitgetrokken om de centra voor ambulante revalidatie (CAR's) te versterken om zo bijkomende capaciteit vrij te maken.

Dat is wat de gespecialiseerde hulpverlening betreft. Dat is natuurlijk het laatste station. Het eerste station – dat staat ook in ons plan – is dat we moeten zorgen voor preventie en voor laagdrempelige hulpverlening, informele zorg en laagdrempelige aanpak. Dat doen we op verschillende terreinen, zoals het versterken van de eerstelijns hulpverlening. Dat doen we door te investeren in de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW's), in Eén gezin één plan, de OverKop-huizen en de andere. Die plannen worden op dit ogenblik uitgerold.

Natuurlijk, we zijn niet de enige overheid die bevoegd is voor geestelijke gezondheidszorg. Residentiële opnames van jongeren die in de psychiatrische ziekenhuizen terecht moeten komen, is een federale bevoegdheid. De crisismeldpunten en de crisisbegeleiding in de jeugdzorg hebben we versterkt om daaraan tegemoet te komen. Federaal minister Vandenbroucke heeft aangekondigd dat hij de mobiele crisisteams in de geestelijke gezondheidszorg wil versterken om op die manier ook een antwoord te geven aan de stijgende noden.

Het protocolakkoord is eind vorig jaar afgesloten. Er moet een werkgroep opstarten die in de commissie die daarvoor is opgericht een aantal zaken moet scherpstellen voor men daarin de volgende stappen kan zetten. De hulpverlening in de eerste en in de tweede lijn moet complementair worden ingezet. We zullen dat doen vanuit de Vlaamse overheid door alle relevante partners bij de uitvoering van dat protocolakkoord te betrekken. Ik denk aan de CAW's, de CGG's enzovoort.

De voorzitter: Minister, bent u klaar? Sorry, maar ik zie u niet zitten en dat is redelijk lastig.

De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, ik heb eigenlijk dezelfde vraag.

De voorzitter: Mijnheer Parys, mijn vraag was onschuldig.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, mijn vragen zijn altijd onschuldig. (*Opmerkingen*)

Minister, tijdens uw antwoord dacht ik 'Help!'. Er is een werkgroep. Op 2 december 2020 is dat protocolakkoord gesloten. Een werkgroep moet starten en een commissie moet een aantal zaken scherpstellen. De psychologische hulpverlening verdrinkt. De mensen hebben nu nood aan hulp. Die hulp is er, want er is een akkoord. Het enige wat we moeten doen, is dat akkoord uitvoeren.

Ik heb u gevraagd hoeveel vte's voor kinderen en jongeren zullen worden ingezet. Ik heb u gevraagd of die vte's in de eerstelijnszones, de CGG's of de netwerken geestelijke gezondheid zullen worden ingezet. Ik wil gewoon weten wanneer we er concreet een beroep op zullen kunnen doen. Als u het over een commissie en een werkgroep hebt, maak ik me grote zorgen. Ik vraag u om hier absoluut spoed achter te zetten. Ik weet dat dit gedeeltelijk federale materie is, maar de Vlaamse overheid kan haar voorbereidingen al treffen.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik wil het tijdens een komende commissievergadering graag hebben over het structureel beleid in de komende jaren en over wat de situatie in 2022, 2023 en de jaren daarna moet zijn. We hebben dat ook ingepland. De crisis vindt echter nu plaats en zal de komende weken en maanden plaatsvinden. Ik verwacht na de grootste coronagolf een terugslag op het vlak van de geestelijke gezondheid. De terugslag op het vlak van de geestelijke gezondheid moet eigenlijk nog komen.

COVID-19 doorbreekt het taboe op geestelijke gezondheidszorg. Als de Vlaamse Regering erin slaagt ervoor te zorgen dat ons beleid klaar is om een aantal acute noden en problemen op te vangen, kan dit een kans zijn. Ik hoor u graag opsommen wat de voorbije maanden is gebeurd, maar de realiteit op het terrein is dat we nu niet klaar zijn. Het geestelijke gezondheidssysteem is niet klaar. Het enige wat op dit ogenblik nog overblijft, is zelfhulp of meer druk op de huisartsen.

Ik heb geen antwoord gekregen op de vraag van Awel, de telefonische hulplijn voor jongeren. Jongeren wachten twee uur aan de telefoon voor iemand hun vraag kan beantwoorden. De specifieke vraag is op welke manier u ervoor zult zorgen dat er meteen een antwoord op de acute oproepen van kinderen en jongeren, maar ook van de brede bevolking, komt.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik heb u horen zeggen dat preventie belangrijker is dan genezen. De vroege diagnose en het vroege ingrijpen zijn essentieel om een escalatie te voorkomen. Ik heb u niets concreet over het protocolakkoord horen zeggen, buiten dan dat een werkgroep wordt opgericht. U weet net als ik dat deze coronacrisis enorm op de mensen weegt en dat dit de komende maanden nog zal verslechteren. De situatie van de psychologische hulp was al moeilijk en zal nog moeilijker worden. Die werkgroep en die commissie moeten nog samenkomen en voorbereidingen treffen. Dat is ruimschoots te laat.

Minister, ik vraag u dan ook om er echt op aan te dringen dat het protocol-akkoord zo snel mogelijk wordt uitgevoerd en dat we zo snel mogelijk over die eerstelijnspsychologen kunnen beschikken. U moet absoluut met de bevoegde federale minister overleggen om hier zo snel mogelijk werk van te maken.

De voorzitter: De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (sp.a): Voorzitter, ik ben blij met de aandacht voor dit thema. We mogen niet aanvaarden dat kinderen, jongeren en eigenlijk iedereen in Vlaanderen die mentale problemen heeft, zo lang op hulp moet wachten.

Minister, u weet dat mevrouw Van den Bossche dit thema opvolgt en ze heeft me een vraag bezorgd. Het gaat om een punt waarover ze al een aantal vragen om uitleg heeft gesteld. U hebt een budget vrijgemaakt voor bijkomende investeringen in de CGG's. Mevrouw Van den Bossche heeft u al gevraagd wanneer dat in de praktijk zal worden gebracht. Begin februari 2021 hebt u geantwoord dat die middelen in de loop van maart 2021 zullen worden verdeeld. Zij heeft aangegeven dat de noden echt acuut zijn en heeft u gevraagd of dat niet vroeger kan gebeuren. Ik zou u nogmaals willen vragen of u er al meer zicht op hebt hoe en waar die budgetten zullen worden uitgegeven. Kunnen die budgetten sneller in de praktijk worden gebruikt?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega's, dit debat is natuurlijk niet nieuw. Minister, we zijn al een tijd bezig in de commissie. Inderdaad zullen we, collega Vaneeckhout, een ruimer debat houden met hoorzittingen over de geestelijke gezondheidszorg. Maar het was natuurlijk te verwachten dat door de coronapandemie de vraag naar geestelijke gezondheidszorg en psychologische bijstand alleen maar zou toenemen. Ik vrees dat het in de toekomst alleen maar nog meer zal toenemen.

Minister, ik stel een vraag bij uw uitleg over het protocolakkoord dat eind vorig jaar werd gesloten. We zijn nu eind februari. U zegt dat er een werkgroep is opgericht en dat we nog een commissie gaan oprichten. Dat betekent dat we nog goed zitten voor een paar maanden, een beetje wetende hoe beslissingen in dit land worden genomen.

Mijn grote vrees is niet alleen dat er extra vraag zal komen naar psychologische bijstand, maar dat er ook heel wat mensen zijn die de weg naar psychologische bijstand nog niet gevonden hebben. Het valt mij in mijn buurt ook op dat we nog altijd een heel aantal mensen niet bereiken. Is het uit schaamte, is het uit schrik, is het uit ik weet niet wat? Ik vrees daarvoor. Hoe kunnen we proberen om ook deze mensen, om iedereen die psychologische bijstand nodig heeft, te bereiken? Kunnen we daar de lokale besturen maximaal bij betrekken?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, het is van groot belang dat we meer dan ooit oog hebben voor de zorgvragen die er zijn. Het is nogal evident dat daarvoor een voldoende zorgaanbod nodig is. Dat zorgaanbod moet ook voldoende toegankelijk zijn. De voorbije jaren is daarin veel geïnvesteerd, zowel op het federale als op het Vlaamse niveau. Er was veel extra geld voor de CGG's, specifiek voor kinderen en jongeren, voor de CAW's, voor de OverKop-huizen, voor preventie, voor verslavingszorg. Maar we moeten in dit debat ook durven nadenken over hoe we de zorgvraag beter kunnen leren kennen en voorspellen. We moeten durven kijken naar de instroom. Het is een verhaal van instroom en uitstroom. Welke maatschappelijke factoren spelen hierin een rol? Hoe kunnen we daar op een slimme manier mee omgaan?

Ik wil de collega's, maar ook u, minister, vragen om in het nakende debat niet enkel het voldoende toegankelijke zorgaanbod te garanderen, maar om tegelijkertijd na te denken over de brede maatschappelijke factoren die de zorgvraag beïnvloeden en bepalen.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Er zijn in de samenleving heel veel terechte alarmkreten, zowel van de jongeren als van huisartsen, psychiaters en psychologen, omdat gevreesd wordt dat er na de pandemie van het virus een pandemie van psychische problemen zal komen. Ik kan die alarmkreten alleen maar bijtreden. Maandag was er een mama die met haar zieke kindje op raadpleging kwam. Toen ik haar op het einde van de raadpleging vroeg hoe het met háár ging, stortte zij in tranen uit omdat het allemaal heel erg veel werd: thuiswerken, zorgen voor een ziek kind en dan nog andere problemen die erbij komen kijken. Dat maakt het voor de mensen allemaal niet gemakkelijk.

Minister, mijn concrete vraag gaat over de budgetten die u hebt vrijgemaakt voor de CCG's. Dat is heel belangrijk omdat mensen daar voor weinig geld terecht kunnen bij een psycholoog en daar ook in opvolging kunnen komen. U hebt daarvoor 5,6 miljoen euro extra vrijgemaakt. Dat bedrag moet voornamelijk worden geïnvesteerd in de zorg voor jongeren. Hoeveel vte's zijn daarmee al extra aangeworven? Ik hoor u daarnet zeggen dat die middelen structureel zouden worden. Zijn die 5,6 miljoen euro extra structurele middelen of zijn dat tijdelijke middelen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, wat betreft het protocolakkoord is er in de schoot van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) – dat is niet onze bevoegdheid – een transversale overeenkomstencommissie samengesteld. Daar zitten vertegenwoordigers in van de patiënten, de families, de psychologen, de psychiaters, de GGZ-organisaties (geestelijke gezondheidszorg), enzovoort. Zij moeten tot een overeenkomst komen. Wij zitten daar als deelstaat niet in. Ik deel jullie zorg en frustratie dat men daar niet sneller vooruit geraakt dan vandaag het geval is. Ik hoop dat ze dat wel doen. Ik heb deze voormiddag op de interministeriële conferentie aangedrongen op meer aandacht voor het welzijn, ook naar aanleiding van het advies dat de Hoge Gezondheidsraad vorige week daarover al heeft naar voren gebracht, om dat ook verder in de besluitvorming op te nemen. Ik heb dat vanmorgen gedaan. Ik dring daar vaak op aan. Wat dat betreft, hoop ik dat de transversale commissie snel haar ei zal kunnen leggen, zodat wij daar ook snel mee aan de slag kunnen gaan. Ik zal daar bij collega Frank Vandenbroucke ook opnieuw op aandringen.

Collega Anaf, wat de CGG's betreft, we hebben daar die 5,6 miljoen euro. Dat was ook een vraag van collega Vandecasteele. We hebben die middelen toegewezen op 18 december. Die zijn toegewezen aan de CGG's. Het is nu aan de CGG's om die middelen in te zetten zoals zij menen die het best te kunnen inzetten in hun werkingsgebied. Die zijn dus geïmplementeerd. Hoeveel vte's er vandaag al zijn aangeworven en zo, dat kan ik u hier niet zeggen. Ik wil dat wel opvragen. *(Opmerkingen van Lise Vandecasteele)*

Ja, die zijn structureel. Die 5,6 miljoen euro waarover we spraken, dat is 4,8 miljoen euro voor 2021, want daar zat nog een stukje van 2020 in. Collega Vandecasteele, die 4,8 miljoen euro is inderdaad structureel. Als je 75.000 euro per vte rekent, dan kom je aan 60 à 64 vte's. Ik weet niet of dat nu het concrete cijfer is, maar het geeft u een idee van de versterking die we daarin doen.

Collega Jans, u hebt verwezen naar de brede thematiek. Ik denk dat dat ook belangrijk is. Het gaat over gespecialiseerde hulpverlening, maar het gaat eigenlijk ook wel over een bredere visie, en dat is hetgeen we ook aan bod hebben gebracht in ons plan Zorgen voor Morgen, waar we uitvoering aan geven en waar de dingen die ik heb opgesomd, zowel de CGG's, de CAR's als de versterking van al die andere elementen, voor een stuk een antwoord op zijn.

Wat de vraag over Awel betreft, daar kan ik zo niet op antwoorden, maar ik zal vragen aan collega Dalle om te bekijken wat het antwoord daarop kan zijn.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik blijf hier toch zitten met de vragen die ik heb gesteld. Ik weet dat er binnen het RIZIV een werkgroep is die aan die conventie aan het werken is, maar tegelijkertijd moeten wij in Vlaanderen ons voorbereiden op die 1132 psychologen die komen. Mijn vraag aan u was: zullen die in onze eerstelijnszones verankerd komen te zitten, zullen die in onze CGG's komen te zitten, of komen die in de netwerken geestelijke gezondheidszorg? Dat is een heel duidelijke vraag. Vlaanderen moet zich voorbereiden. Ik ken het antwoord daarop niet, en ik vrees dat dat is omdat we dat nog niet aan het doen zijn.

Ik heb u ook gevraagd hoe we ervoor zullen zorgen dat we die 6000 klinisch psychologen van die 14.000 psychologen die we hebben in Vlaanderen, integreren in de zorg morgen. Minister, ik heb niks gehoord over hoe u dat zult aanpakken. Dat is een supersupersuperbelangrijke vraag.

Om af te sluiten wil ik één woord gebruiken: festina – het zijn er twee in het Nederlands: haast u. Het is echt nodig.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u wel voor de aanvullende antwoorden. Ik snap een aantal dingen, natuurlijk, en keuzes die de voorbije maanden zijn gemaakt. Dat is niet het probleem. Collega's, het probleem is dat wij de voorbije jaren, ook vóór deze crisis, fundamenteel te weinig hebben geïnvesteerd in ons systeem van geestelijke gezondheidszorg, dat, net als andere delen van ons gezondheidssysteem, niet klaar was voor de extra laag die erbovenop komt, boven op – inderdaad, collega Jans – al bestaande problematieken. Geestelijke gezondheidszorg en geestelijke gezondheid worden een van de grote problemen of uitdagingen van het komende decennium. Daar ben ik rotsvast van overtuigd. We zijn het dus aan onszelf verplicht om daar met veel meer sense of urgency aan te werken. Ik mis dat op dit moment ook nog altijd. Minister, ik pleit er dus voor om binnen de bestaande structuren een tijdelijk mechanisme op poten te zetten, een crisisplan, een crisiscel, het maakt niet uit hoe het kind heet, om ervoor te zorgen dat we in de komende maanden een flexibel systeem opzetten dat ervoor zorgt dat we wél de capaciteit hebben om voldoende professionele hulp te geven. Aan de andere kant is er ook die brede inzet op preventie in de samenleving, moeten we als samenleving ervoor zorgen dat mensen niet in die finale fase terechtkomen. Daar moeten we als samenleving een antwoord op vinden, en dat is uw verantwoordelijkheid, dat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, er was al een nijpend tekort aan psychische hulp. Ik weet dat u al heel wat hebt geïnvesteerd om net die psychische hulp te verbeteren, maar het is niet voldoende. Corona heeft ons eigenlijk nog eens met de neus op de feiten gedrukt. We zien wachtlijsten, we zien zelfs een

patiëntenstop. Mensen vinden dan toch de moed om eindelijk te gaan aankloppen voor hulp en dan botsen ze op een muur. Er is niets erger dan dat.

Ik denk echt dat dit een momentum is om net die mentale problemen bespreekbaar te maken. Maar dan moet er ook wel hulp aan worden gekoppeld. Dus ik wil u nog eens vragen om dat zeker aan te kaarten bij uw collega op federaal niveau, om de beloftes die zijn gedaan ook zo snel mogelijk waar te maken.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis – 652 (2020-2021) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik vraag een spoedagendering op basis van artikel 50, punt 1, h), van ons reglement, u welbekend.

De voorzitter: Van a tot z.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik vraag de spoedagendering van het voorstel van decreet tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis. Collega Muyters zal straks de spoedagendering motiveren.

De voorzitter: Collega's, ik had in de wandelgangen al horen waaien dat dit er wel zat aan te komen. Het stuk is ook al op de website gepubliceerd, en het is ook al gekopieerd door de diensten. Het zal dus onmiddellijk worden rondgebracht, want iets in mij zegt dat er misschien wel een meerderheid is die voor die spoedagendering zou kunnen stemmen, collega Vandaele.

We zullen ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik schors de vergadering gedurende vijftien minuten.

– De vergadering wordt geschorst om 17.06 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.24 uur.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling – 540 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp-

en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik houd het zeer kort. Het gaat natuurlijk over een heel technische materie, waarin we moeten voldoen aan een aantal Europese verordeningen, onder andere wat betreft de General Data Protection Regulation (GDPR). De informatiestroom tussen het federale penitentiaire gegeven en de Vlaamse diensten wordt hierin uitgewerkt.

Ik wilde alleen maar onderstrepen dat wij in Vlaanderen ook met dit decreet al langer de keuze maken voor het importmodel wat betreft de begeleiding en re-integratie van gedetineerden. Het betekent dat we zo maximaal mogelijk de actoren van die vrije samenleving tot in de gevangenissen trekken, om daar die re-integratie voor te bereiden. Wij zijn daarin vrij uniek: alleen Noorwegen doet ons dat na, en voor de rest komt het wereldwijd nergens anders voor. Ik denk dus dat dat een positief gegeven is: op het ogenblik dat de gedetineerde de gevangenis verlaat, kan het hulp- en dienstverleningstraject voortgezet worden buiten de gevangenis. Dat is natuurlijk goed voor de gedetineerde, maar ook voor de samenleving.

Voor de rest wil ik alleen maar zeggen dat wij hopen dat het overleg spoedig tot resultaat zal leiden. Misschien kan de minister daar nog heel kort iets over zeggen.

De voorzitter: 'Da gade gij nie bepalen.'

Vraagt nog iemand het woord?

Lorin Parys (N-VA): Dit is een vraag van een volksvertegenwoordiger die de minister controleert, dus ik denk dat de minister zal moeten antwoorden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik zal misschien kort antwoorden op de vraag van mijn collega.

De voorzitter: Uw vriendelijke, lieve collega.

Minister Zuhal Demir: En knappe collega. Dat mag ook wel gezegd worden. *(Opmerkingen)*

Lorin Parys (N-VA): In het parlement wordt altijd de waarheid gesproken. *(Gelach)*

De voorzitter: Knap in welke betekenis?

Minister Zuhal Demir: Ik ga mij beperken tot de vraag van de collega. De reden waarom we geen concrete datum hebben bepaald over de inwerkingtreding – het liefst zo snel mogelijk – is dat we net in overleg zijn met de betrokken partners, maar ook met de federale collega's, omdat het heel belangrijk is dat we die informatie ook krijgen, en dat die informatie-uitwisseling maximaal verloopt. Die gesprekken lopen, en ik hoop dat we dan zo snel mogelijk ook een datum kunnen hebben, zodat alles snel in werking kan treden.

De voorzitter: Volstaat dat, knappe collega?

Lorin Parys (N-VA): Uiteraard volstaat dat wat mij betreft.

Ik wou alleen nog toevoegen dat wanneer er met de federale penitentiaire administratie wordt gesproken over het delen van informatie, dit natuurlijk ook een kans kan zijn om het te hebben over het eindelijk bemachtigen van de recidivegegevens. Als we die discussie toch aan het voeren zijn, zou het goed zijn om die breder te trekken. Dit is superbelangrijk voor het jeugddelinquentierecht op Vlaams vlak.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 540/2)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 7.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand
– 543 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Voorzitter, we zijn hierover al heel kort tussengekomen in de commissie. Ik herhaal wat ik daarover heb gezegd.

Het is inderdaad eerder een technische wijziging in het kader vooral van de vennootschapswijziging, maar daarnaast is het ook een integratie van het documentatiecentrum in het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dat Agentschap Binnenlands Bestuur heeft wel nood aan enige verbetering. Het loopt op een aantal vlakken mank, niet alleen wat de financiering betreft, maar bijvoorbeeld ook, ten bewijze, hun zeer gedateerde website. De minister heeft aangegeven dat hij daar werk van zal maken. Jammer dat hij er niet is, want dan konden wij hem een geheugensteuntje geven.

Ten gronde hebben wij geen bezwaar tegen dit ontwerp van decreet en wij zullen het dan ook steunen.

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid, mijnheer Sloomans: minister Weyts heeft mij laten weten dat minister Demir hem zal vervangen wat dit decreet betreft. *(Opmerkingen van minister Zuhal Demir)*

Dat is dan voor u nu ook duidelijk? *(Gelach. Opmerkingen)*

Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Dit ontwerp van decreet regelt een aantal zaken in verband met de vzw 'de Rand', waarvan het belangrijkste is dat het documentatiecentrum over de Vlaamse Rand, dat nu nog bij de vzw zit, wordt overgeheveld naar de administratie. Ik denk dat dit een goede zaak is. Dat documentatiecentrum is geen kerntaak van de vzw 'de Rand' zelf, die eigenlijk in de randgemeenten en vooral in de zes faciliteitengemeenten werkt. Bovendien komt het overhevelen van dat documentatiecentrum tegemoet aan de bepalingen in het regeerakkoord en de beleidsnota, waarbij het de bedoeling was om die info over de Vlaamse Rand nog breder te ontsluiten en de kennis over de Rand te versterken.

Het ontwerp van decreet werd unaniem goedgekeurd in de commissie. Ik hoop dan ook dat we het straks zo kunnen goedkeuren.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik heb over dit technische decreet een aantal technische vragen, maar ik zal ze op een andere keer aan de minister stellen. *(Gelach)*

Het is lang geleden dat er nog eens een decreet is geweest over de vzw 'de Rand'. Het is een technisch decreet waarbij het documentatiecentrum wordt overgeheveld en dergelijke meer. Maar het feit dat het zo lang is geleden dat er hier nog een decreetswijziging nodig was, is een teken dat die vzw 'de Rand' een groot draagvlak geniet en goed werkt in een regio die toch heel complex is. Kijk maar naar integratie, taalgebruik en dergelijke meer. Het feit dat er zo weinig wijzigingen nodig zijn aan dit decreet toont aan dat de verschillende actoren rond vzw 'de Rand' toch wel erg tevreden zijn over hoe deze vzw werkt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 543/1)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 7.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 en 8 van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie
– 592 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 3 en 8 van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vanlouwe heeft het woord

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, wij zijn vanuit de N-VA-fractie bijzonder tevreden dat we vandaag dit ontwerp decreet kunnen bespreken. We hebben dat ook al uitvoerig gedaan in de commissie. De samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) is een van de ankerpunten in de totstandkoming, en ook de uitvoering, de uitrol van het Vlaams gemeenschapsbeleid in onze hoofdstad Brussel. De VGC speelt een belangrijke rol als lokaal bestuur van Vlaanderen, en dit op het terrein. Ze vervangt ook de taken van de Brusselse gemeenten, die jammer genoeg in het verleden in gebreke bleven als het gaat over respect voor de tweetaligheid en aandacht voor het Vlaams lokaal netwerk. Ik denk bijvoorbeeld ook aan de uitbouw van Vlaamse, Nederlandstalige bibliotheken in de hoofdstad.

Een sterk Vlaams Brusselweefsel is enkel mogelijk als het beleid van beide administraties, van de Vlaamse Gemeenschap en van de VGC, op elkaar wordt afgestemd. We willen ook samenwerken voor een sterke Vlaamse component in onze stad. Dat is ook de doelstelling van het miljard euro per jaar dat we in Brussel investeren vanuit Vlaanderen. Het is in deze geest van samenwerking dat het ontwerp van decreet dat voorligt de VGC in staat moet stellen om op een moderne manier aan beleidsopvolging te doen, en daar dan ook op een geloofwaardige manier over te rapporteren.

In het ontwerp decreet, en ook in het besluit van de Vlaamse Regering, wordt dan ook gesproken over de volgende beleidsrapporten: een meerjarenplan, omvattend een strategische nota, een financiële nota, en een toelichting, de aanpassing van het meerjarenplan, en uiteraard ook de jaarrekening. In zekere zin is dat dan ook dezelfde beweging die we in Vlaanderen reeds gemaakt hebben, met betrekking tot de beleids- en beheerscyclus (BBC) voor de lokale besturen, reeds ingevoerd in 2017, dacht ik. Die wordt hier dan op een eigen sui-generis manier doorgevoerd voor de VGC. Het zal zorgen voor een hogere transparantie, een duidelijker verantwoording, niet alleen ten aanzien van de Vlaamse overheid, de Vlaamse Gemeenschap, maar uiteindelijk ook voor alle Brusselse Vlamingen die interesse hebben in het gevoerde Vlaamsegemeenschapsbeleid op het terrein.

Samenwerking is de basisinstek van deze aanpassing. Ik verwacht dan ook dat er vanuit de VGC volmondig op wordt ingegaan. Het is namelijk enkel mogelijk om op een positieve en productieve manier een beleid in Brussel te voeren als er afstemming bestaat tussen beide partners, en als de VGC rekening houdt met de Vlaamse beleidsprioriteiten voor de hoofdstad. Ik herneem dan ook het regeerakkoord: "Evengoed veronderstelt een goed partnerschap dat het beleid van de VGC niet indruist tegen dat van de Vlaamse overheid." Ik denk bijvoorbeeld aan de ideeën die er daar toch wel bestaan rond meertalig onderwijs, en die toch wel haaks staan op de ideeën die hier in het Vlaams Parlement bestaan. Daar wringt dus af en toe het schoentje. We wensen geen eigengereid VGC-

College, dat soms met een eigen visie komt, en hierbij geen rekening houdt met de algemene Vlaamse beleidsprioriteiten.

Ik denk dat, met wat wij nu gaan goedkeuren, die transparantie, die rapportering er zal zijn door de verschillende instrumenten: het meerjarenplan, strategische nota, financiële nota en de jaarrekening. Ik zeg altijd: goede afspraken maken goede vrienden. VGC is geen losstaand vehikel van Vlaanderen, het hoort een verlengstuk te zijn van het gemeenschapsbeleid van Vlaanderen in de hoofdstad, en het wordt tijd dat sommigen soms wel eens bij de les worden gehouden, en zich wel degelijk inschrijven in die geest van samenwerking. Vanuit onze fractie kunt u dan ook volmondig de steun krijgen voor dit ontwerpdecreet.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Ook wij dragen een goede samenwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC hoog in het vaandel. Wij zullen dit ontwerp van decreet straks dan ook goedkeuren. Ik denk dat het een goede zaak is dat er inderdaad een modern en transparant kader komt voor beleids- en begrotingsopvolging en dat dit ontwerp van decreet dat in de toekomst mogelijk maakt.

Ik heb wel een kleine opmerking. De minister spreekt in de discussie over het ontwerp van decreet altijd consequent over het Brusseldecreeet. Voor ons is dit – maar dat heb ik ook in de commissie al gezegd – een eerste stap. Een echt Brusseldecreeet is voor ons een decreet dat een omvattend kader vastlegt met alle afspraken tussen de VGC en de Vlaamse Gemeenschap, inclusief op het vlak van de centen. Voor ons is de kous met dit ontwerp van decreet niet af. Wij blijven aandringen op een decretaal initiatief dat ook de financiële stromen bundelt tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC, zoals daar vorige legislatuur al een poging toe ondernomen is. Dat zou betekenen dat de algemene dotatie van de VGC zou worden geïndexeerd, iets waar wij al lang op aandringen. In de praktijk betekent dit dat de VGC honderdduizenden euro's per jaar misloopt, terwijl de dotatie aan de Vlaamse Gemeenschap wel wordt geïndexeerd. Wij hopen dat dit een eerste aanzet is en dat de rest volgt in de loop van de legislatuur.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Dit ontwerp van decreet is voor ons een mooi teken van het belang dat wij hechten aan de rol van Vlaanderen in Brussel en het aanhalen van de banden tussen de twee, die we zeker niet los willen laten. Over dit ontwerp van decreet is lang gesproken. Er wordt al twintig jaar nagedacht over hoe we die twee zaken beter op elkaar kunnen afstemmen, over hoe we met een meerjarenbegroting het Vlaamse beleid echt goed weerspiegeld kunnen zien in de werking van de VGC. Wij zijn dan ook heel blij dat dit ontwerp van decreet eraan komt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 592/1)

– *Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 5.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaal-kringlopen en afvalstoffen
– 612 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Een aantal aanpassingen aan het decreet zijn eerder vanzelfsprekend of bedoeld om ons in regel te stellen met de Europese richtlijnen. Een heel belangrijk element dat hieruit voortvloeit, is het gegeven dat de vervuiler betaalt. In de huidige regeling worden publieke middelen gebruikt voor de opruiming van zwerfvuil. Dat verandert door de zwerfvuilkost door te rekenen aan de producenten. De kosten worden verhaald op de producenten en consumenten, wat een zeer belangrijke stap is in de procedure.

Nog een ander belangrijk element is de rechtsgrond die wordt gecreëerd voor de toerekening van zwerfvuilkosten aan producenten van artikelen die in zwerfvuil voorkomen. Ook dat is heel belangrijk in de strijd tegen zwerfvuil. Het is heel belangrijk dat iedereen daarvoor meebetaalt. En het gaat hier met name ook over bepaalde plastics, een hele ruime aanbod aan plastics, voedselverpakkingen, drankverpakkingen, drinkbekers, plastic draagtassen, vochtige doekjes, ballonnen, tabaksproducten, maar veel meer en uitgebreider dan dat zelfs. Dit is dus een zeer goede zet in de juiste richting. Zoals we in de commissie ook aangaven, zal er echter nog heel veel werk zitten in de uitvoering van het decreet. Maar dit is alvast een enorm grote stap in de goede richting.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Voorzitter, dit ontwerp van decreet is het zoveelste voorbeeld van de regels die ons door Europa worden opgedrongen. Nu Vlaanderen wordt verplicht om met dit ontwerp van decreet een aantal Europese richtlijnen om te zetten in Vlaamse wetgeving, is er sowieso weinig speelruimte voor ons parlement. We zijn niet tegen de idee dat de kosten van zwerfvuilopruiming verschuiven van de overheid en de burger, die hiervoor belasting betaalt, naar de producenten van de producten die zwerfvuil veroorzaken. Volgens de stellers van het ontwerp van decreet zou dit moet leiden tot een verlaging van de belastingdruk voor de burgers. We zijn van oordeel dat het huidige ontwerp van decreet voldoende garantie biedt dat de belastingdruk op dit punt ook effectief zal dalen. Maar het gevaar is reëel dat de burger zelfs tweemaal de rekening gepresenteerd zal krijgen, onder de vorm van zowel blijvende belastingen om zwerfvuilopruiming te financieren als prijsverhogingen die de getroffen producenten voor hun producten zullen aanrekenen.

Daarnaast zijn we evenmin tegen een grondige scheepvaartafvalwetgeving wanneer zeeschepen onze havens aandoen. Alleen staat of valt onze afvalwetgeving met een voldoende grote pakkans in samenhang met een effectieve en voldoende zware bestraffing. En ook daar knelt het schoentje: nergens in de voorbereidende teksten van dit ontwerp van decreet wordt vermeld welke extra

mensen en middelen zullen worden vrijgemaakt en voorzien om de effectieve naleving van deze nieuwe regels op afdoende wijze te kunnen verzekeren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega's, minister, ik kom graag even tussen om duidelijk te stellen dat wij zeer tevreden zijn met dit ontwerp van decreet. Onze fractie heeft er altijd voor gepleit om een ruime producentenverantwoordelijkheid op te nemen in het kader van de zwerfvuilproblematiek. Dit ontwerp van decreet zet op dat vlak zeker een positieve stap voorwaarts, omdat producenten inderdaad moeten bijdragen in de kosten voor het opruimen van zwerfvuil. Ik ga ervan uit dat iedereen er alles aan wilt doen om de zwerfvuilproblematiek mee op te lossen. Ik denk dat iedereen beseft dat die zwerfvuilproblematiek een zorg is voor heel veel mensen. Zeker in coronatijden, wanneer de mensen zich steeds meer buiten begeven, stellen we vast dat nog meer mensen zich ergeren aan deze problematiek. We hebben de plicht om te bekijken hoe we alles in het werk kunnen stellen om dat mee op te lossen.

Minister, u gaf aan dat er in het ontwerp van decreet ruimte is voorzien voor de gekende zwerfvuilmaterialen. Maar die materialen zijn soms fluctuerend in de tijd. Ik verwijs naar deze coronatijd, waarbij we vaststellen dat er mondklappers aanwezig zijn in het zwerfvuil. Ook dat element is opgenomen in het ontwerp van decreet. Het is dus zeer positief dat we de soorten materialen kunnen afstemmen op de samenstelling van het zwerfvuil, zodra we dat ook vaststellen.

Minister, verder wil ik meegeven dat handhaving inderdaad een sluitstuk is in het milieubeleid, met andere woorden, ook rond zwerfvuil of sluikstorten. We weten dat lokale besturen immens veel inspanningen leveren om sluikstorten, maar ook de zwerfvuilproblematiek op te lossen. Bij sluikstorten is de pakkans natuurlijk vaak iets groter dan bij zwerfvuil. En dat blijft toch echt een uitdaging. We hebben daarop gehamerd tijdens de bespreking in de commissie, om te zien op welke manieren we de lokale besturen meer kunnen ondersteunen in dat verhaal van handhaving. U hebt aangegeven dat u dat zult bespreken op de rondetafelconferentie in het kader van de evaluatie van het verpakkingsplan 2.0. In die zin kijken we zeker uit naar die bespreking en de eventuele stappen die we op dat vlak nog kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Collega's, ook namens mijn fractie sluit ik mij aan bij hen die hierin een belangrijke vooruitgang zien. Overstappen van een systeem van algemene solidariteit via de belastingen naar een responsabilisering, zowel van de producent als van de gebruiker, is de manier waarop het klimaat- en milieubeleid moet worden gevoerd.

Het is wanneer producenten zelf voelen dat hun producten duurder worden, omdat ze vervuילend zijn, tegenover concurrenten die investeren in milieuvriendelijke producten, dat we effectief naar een economisch gedreven milieu- en klimaatbeleid kunnen gaan.

Minister, het is van kapitaal belang dat de middelen die vrijkomen doordat de kosten voor zwerfvuilophaling en -verwerking nu bij de producenten zullen liggen, dat die belastingverlaging zich ook laat voelen en dat die middelen die geïnd worden bij die producten ook terecht komen bij diegenen die effectief het zwerfvuil aanpakken. Met andere woorden, dat het niet leidt tot een verhoging van de middelen van de Vlaamse overheid zonder dat die middelen dan eventueel doorgestort worden naar lokale steden en gemeenten, die vaak meer inzetten op het ophalen en verwerken van zwerfvuil. Alleszins het is een zeer belangrijke stap vooruit naar een verstandig milieu- en klimaatbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, dit ontwerp van decreet is inderdaad een belangrijke stap in de goede richting. We gaan echt de producentenverantwoordelijkheid doorvertalen. Want bijvoorbeeld in 2019 gaven we 144 miljoen euro uit om zwerfvuil op te ruimen. Op zich is het zeer goed dat we dat proberen door te vertalen en de producenten en consumenten hier proberen te responsabiliseren. Maar u weet, dat wij bij Groen voorstanders zijn om de grootste fractie waar het zwerfvuil bestaat – namelijk de flesjes en de blikjes – via een retour- en statiegeldsysteem al onmiddellijk uit het zwerfvuil te halen. Dat lijkt ons de meest efficiënte manier om de kost op zwerfvuil te verminderen. Dat neemt niet weg dat dat statiegeldsysteem kan bestaan naast deze nieuwe regeling. Vandaar dat we positief staan tegenover deze nieuwe regeling, op voorwaarde dat het statiegeld eerst wordt ingevoerd.

We hebben daarbij twee belangrijke opmerkingen. Ten eerste wordt er uitgegaan van slechts 80 procent van de kost van het zwerfvuil om door te rekenen naar de producent en de consument, terwijl we eigenlijk kunnen gaan naar 100 procent. Wij pleiten ervoor om daar voor te gaan en niet om die 20 procent niet aan te rekenen. Ten tweede, collega Rombouts gaf het ook al aan: handhaving is een zeer belangrijk element. Dat is niet evident voor zwerfvuil en we merken nu dat die handhavingskost uit het systeem is gehouden. Wij pleiten ervoor om dat ook in het systeem mee op te nemen. We kijken dan ook uit naar de verdere uitwerking van dit systeem en we pleiten ervoor om handhaving mee te nemen in de kostprijsberekening van het zwerfvuil.

Vanwege deze twee grote opmerkingen en het feit dat men statiegeld niet als eerste maatregel naar voren heeft geschoven, onthouden wij ons bij dit ontwerp decreet.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Collega's dit ontwerp is een stap vooruit. Als sp.a geloven wij – dat weet u allemaal – in stappen vooruit.

De voorzitter: Allemaal? (*Gelach van de voorzitter*)

Bruno Tobback (sp.a): Allemaal, stuk voor stuk. Wacht maar af. (*Gelach*)

Hoe dan ook, het is een stap vooruit in de erkenning van het feit dat producenten van toekomstig afval een groter deel van hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik denk dat we daar in Vlaanderen Europa niet per se voor nodig hebben om dat onder ogen te zien. Maar wat er vandaag wordt toegevoegd aan die producentenverantwoordelijkheid, is een opvulling van een leemte. Het overdragen van de financiële lasten van het opruimen van dat zwerfvuil naar de producenten en veel minder naar onze eigen gemeenten en lokale besturen, zoals het vandaag het geval is voor ettelijke miljoenen euro per jaar, is iets waar we allemaal gelukkig mee kunnen zijn, zeker na alle discussies die we daarover in dit parlement al gehad hebben.

Dat neemt niet weg dat sp.a dit ontwerp van decreet niet mee zal goedkeuren. Daar zijn twee redenen voor. Ten eerste is het inderdaad zo dat in onze ogen aan de ene kant de producentenverantwoordelijkheid voor wat er toch nog van restafval overblijft en aan de andere kant het absolute vermijden van het zwerfvuil, namelijk via een systeem van statiegeld, perfect hand in hand hadden kunnen en moeten gaan. Uit de besprekingen is ook heel vaak gebleken – zowel de voorbije maanden als tijdens de bespreking van dit ontwerp in de commissie – dat men dit eigenlijk voor een stuk als een alternatief voor statiegeld bekijkt. Daar zijn wij het niet mee eens. Die twee hadden hand in hand moeten gaan.

Een tweede punt waarom wij ons zullen onthouden bij de stemming over dit ontwerp van decreet is dat ervoor gekozen is om de producentenverantwoordelijkheid, de financiële last, niet voor 100 procent maar voor slechts 80 procent door te schuiven. We vinden dat jammer omdat Vlaanderen al een vrij lange traditie heeft in het aansprakelijk en verantwoordelijk stellen, in het betrekken van producenten in het afvalbeleid en in het mee responsabiliseren. We hebben al heel lang het systeem van Fost Plus en het Groene Punt en dergelijke waarbij de sector zelf van bij het begin mee in de discussie zit over de ophaalsystemen, over de reglementering en dergelijke, en zich dus zeer goed bewust is van de verantwoordelijkheid en de uitdaging. Dat is niet van gisteren, dat is niet vandaag ingevoerd, dat loopt al een hele tijd.

Dit moment is niet meer het ogenblik om die producentenverantwoordelijkheid niet voor de volle 100 procent toe te wijzen. Men valt hier niemand mee koud op zijn dak. Wat we vandaag nog niet gerealiseerd hebben, is geen verrassing, dit had allang moeten gebeuren. Het is geen verrassing dat we rond dat zwerfvuil al heel lang aan het werken zijn en al heel lang voor een berg van uitdagingen staan. Men had die 100 procent verantwoordelijkheid aan de producenten moeten geven in onze ogen.

Samengevat, het is één stap vooruit maar als sp.a hebben wij ambitie om de lat wat hoger te leggen. We zijn niet tevreden met één stap vooruit, we wensen meerdere stappen vooruit. Tot u daarin wilt meemarcheren, zullen we ons op dit soort van ontwerpen onthouden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ik zal enkele punctuele tussenkomsten doen. Dit ontwerp van decreet is geen alternatief voor statiegeld zoals sommigen doen uitschijnen. Het ontwerp van decreet gaat veel verder en breder en zet in op alle aspecten van zwerfvuil en zet het principe van de vervuiler betaalt voorop. Statiegeld is maar voor een bepaalde fractie bedoeld. U verwees naar de flesjes, maar dat zijn niet de grootste fractie, dat zijn wel de sigarettenpeuken en dat probleem gaan we met statiegeld niet oplossen.

In het regeerakkoord staat een verpakkingsplan. Dat zal worden geëvalueerd. Als men de doelstellingen niet haalt, zal er een systeem worden uitgewerkt. Dat is heel duidelijk. Ik zal de evaluatie in 2022 al opstarten. Dit is geen alternatief.

Mijnheer Pieters, u zegt dat Europa dit oplegt, maar los van Europa moeten we dit doen. Uw stelling klopt niet. U zegt dat de burger weer gaat betalen, maar dat is wat hij nu doet, hij betaalt nu. De maatschappelijke kost bedraagt jaarlijks 150 miljoen euro. Dat wordt natuurlijk betaald door de lokale en Vlaamse begroting, door de belastingbetaler dus. Nu rekenen we de kosten door naar de producenten. Dat lijkt me heel logisch volgens het principe de vervuiler betaalt, maar je moet dat principe dan wel goed vinden. Uw stelling klopt niet.

De handhaving, mevrouw Rombouts, is aangekaart op de rondetafel. We hebben met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) afgesproken dat we de handhaving op het zwerfvuil samen met de lokale besturen gaan versterken. Het is niet altijd gemakkelijk. Het zwerfvuil is toegenomen, dat weet u, zelfs zonder corona mee te rekenen. Het komende jaar zullen de cijfers nog slechter zijn. Vandaag zien we in bepaalde gebieden, in de natuur en stadsparken, enorm veel zwerfvuil. Het is hallucinant, ik vind dat onverantwoordelijk. Ik vind dat echt gewoon not done, dat doe je gewoon niet, maar blijkbaar toch wel, helaas. De cijfers zullen nog stijgen, omdat men rekening zal houden met corona. Ik heb op de rondetafel ook heel duidelijk aangegeven dat de huidige bijkomende acties niet voldoende zijn.

Ik verwacht wel van de sector dat hij zijn verantwoordelijkheid opneemt, want er is een verpakkingsplan afgesloten. De doelstelling was minder en het is meer geworden. Wat vandaag voorligt, is informeren en sensibiliseren, maar ik denk dat we die periode stilaan voorbij zijn. Ik verwacht van de sector dat hij deze week bijkomende inspanningen qua budget en maatregelen op tafel zal leggen om die vervolgens dan ook door te voeren. Dat is nog niet af.

De reden waarom we ons aligneren met de Europese doelstelling en de kosten-dekking beperken tot 80 procent heeft natuurlijk te maken met de systemen in Vlaanderen, die met premies werken. Het is niet altijd eenvoudig om dan aan te tonen dat een kostendekking van 100 procent wordt bereikt. Voor alle duidelijkheid: dat neemt natuurlijk niet weg dat men moet motiveren waarom het in bepaalde gevallen niet aangewezen is om die 100 procent aan te houden. Dat zal dus ook gemotiveerd moeten worden.

In ieder geval denk ik dat dit toch een grote stap vooruit is, als ik het zo mag zeggen. Je hanteert hier echt het juiste principe, namelijk dat de vervuiler betaalt. We zetten de stap vooruit, maar wat mij betreft, is het werk niet af. Ik kijk uit naar de bijkomende maatregelen die de sector nu op tafel zal leggen. Zo niet, dan zal ik het charter ook niet tekenen. Ik heb dat tijdens de ronde tafel ook heel duidelijk aangegeven. Daarna volgt de evaluatie van het verpakkingsplan. We hebben in het regeerakkoord afgesproken dat we zullen kijken wat we zullen doen indien de doelstelling niet wordt gehaald.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Dank u, minister, voor uw duidelijke antwoord. Ik ben blij dat het overleg met de sector over het verpakkingsplan en de doelstellingen positief evolueert. Zoals in de commissie ook is aangegeven, liggen de doelstellingen nog helemaal niet in het verschiet en er zullen dus extra inspanningen nodig zijn. Het regeerakkoord is daarover zeer duidelijk. Dat weet iedereen, ook de heer Tobback, want dat is al meermaals verteld. Als de doelstellingen niet worden bereikt, zal er tot het statiegeldsysteem worden overgegaan. In dezen kijk ik samen met u uit, minister, naar de bijkomende inspanningen die men voorstelt.

Wat de 80 of 100 procent betreft, vind ik het een beetje raar om daar nu het debat over te voeren. Alsof de producenten volledig en alleen de verantwoordelijkheid dragen. Ik ben het er volledig mee eens dat zij de grootste verantwoordelijkheid hebben in de mentale switch. Zij moeten naar verpakkingsmaterialen zoeken die uiteraard minder gevoelig zijn voor zwerfvuil. Ze moeten zich vooral baseren op de circulaire economie en verpakkingen maken die gerecycleerd of verwerkt kunnen worden, maar ook de gebruiker moeten we in dezen op zijn verantwoordelijkheid blijven wijzen. Er zijn nog altijd gebruikers die het nalaten om de verpakking op een correcte manier in te zamelen. Iets wat ervoor zou zorgen dat we de doelstellingen kunnen bereiken. Ik hoop dan ook, minister, dat u het luik van de sensibilisering verder blijft uitbouwen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, u zegt dat wij dat verkeerd zien. Wij zijn ook voor het principe dat de vervuiler betaalt, alleen willen we vermijden dat hij twee keer betaalt. Dat zwerfvuil moet ook opgehaald worden en daar zal toch iets tegenover moeten staan. We zijn voor handhaving en we moeten de pakkans verhogen. Als u dit echter doorrekent of als de producenten hun bijdrage doorrekenen, dan stijgen de prijzen van de producten en betaalt de cliënt een tweede keer de prijs. Hiervoor willen we waarschuwen.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Ik wou toch even reageren op de cirkelredenering van collega Rombouts – en dat is iets anders dan circulaire economie. Collega Rombouts, ik ben het met u eens dat niet alleen de producent verantwoordelijk is, maar dat het gedrag van de consument een belangrijke rol speelt. Een van de voornaamste instrumenten om het gedrag van de consument te sturen, is uiteraard statiegeld, waarmee men garandeert dat er een financiële stimulans is om dat gedrag op een goede manier aan te pakken en dat flesje – en dat is inderdaad niet het geheel van het zwerfvuil – tenminste niet in de berm te gooien, maar ergens binnen te brengen waar er nog geld van teruggekregen kan worden. Dat is de hele redenering achter statiegeld. Dat is ook wat ik gezegd heb in mijn tussenkomst: als men de twee had gecombineerd, had men een logisch en coherent systeem gehad. Maar nu is het eigenlijk een systeem waarbij u aan de producenten nog een hele tijd minstens een gedeeltelijke vrijgeleide geeft om verder te doen zoals men bezig is. Want het was ofwel statiegeld, ofwel 100 procent producentenverantwoordelijkheid. De twee horen op die manier bij elkaar.

Ik ben ook blijvend verbaasd over de los van alle realiteit staande beweringen dat we nog eens moeten nadenken over statiegeld en dat we wel zullen kijken of we nu succes hebben. We zijn al twee legislaturen aan het praten over statiegeld, we zijn al twintig jaar aan het praten over het oplossen van het afvalprobleem in Vlaanderen. Als men het nu nog niet begrepen heeft? Ofwel moet men zeggen: we doen het niet en we zullen het nooit doen. En wees daar dan eerlijk in. Ofwel kan men het beter meteen doen. Maar wees nu alstublieft eens coherent in plaats van cirkelredeneringen te blijven hanteren die dan niet eens kloppen, want uw cirkel is niet gesloten. Dat zien we ieder jaar opnieuw in de cijfers over het zwerfafval trouwens, dat die cirkel niet gesloten is.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Ik wil nog een keer herhalen dat de toestand van het zwerfvuil met 14 procent verslechterd is in 2019. De minister zei het daarnet al, dat was 2019; daar zit het moeilijke jaar 2020 nog niet bij. Wij verwachten dus alleen maar dat de zwerfvuilhoeveelheid zal stijgen. Ik begrijp dan ook helemaal niet waarom we de idee van statiegeld niet nu al invoeren. We weten eigenlijk allemaal dat die doelstelling die vooropgesteld is, nooit gehaald kan worden. In plaats van vooruit gaan we achteruit. We gaan met 14 procent achteruit, en we verwachten in 2020 dat we nog achteruit zullen gaan.

Er is geen enkel systeem dat effectiever is dan statiegeld om de zwerfvuilkost naar beneden te halen. 40 procent van de hoeveelheid zwerfvuil zijn flesjes en blikjes. De combinatie van wat hier op tafel ligt én statiegeld was de beste oplossing, dat was de goedkoopste oplossing, dat zou het minste zwerfvuil met zich meebrengen. Wij vinden het op zich geen slechte zaak dat we dit ontwerp van decreet doorvoeren, maar niet zonder de invoering van statiegeld. En nog eens twee jaar wachten lijkt ons twee jaar verloren tijd.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega Tobback, eigenlijk suggereert u nu zelf dat als we 100 procent invoeren, dat ter vervanging is van statiegeld. Wij doen het net niet. Het ene vervangt het niet het andere. U suggereert nu zelf om dat wel te doen. Het is inderdaad een heel bewuste keuze om dat net niet te doen.

Het klopt dat statiegeld een zeer interessant instrument kan zijn voor de inzameling van fracties en om aan mentaliteitswijziging te doen. U kent ons standpunt daar ook zeer duidelijk in. Ik heb daarnet ook nog heel duidelijk de afspraken daaromtrent herhaald. Als daar versnelling kan komen, omdat men effectief inziet dat de doelstellingen niet bereikt zouden worden, kunnen we dat alleen maar toejuichen. Maar u kunt niet ontkennen dat sensibilisering in dezen

minstens een even belangrijke boodschap blijft en dat er zeker ook nog fracties zijn die niet gevat zullen worden door statiegeld. Dus alles onderbrengen in statiegeld en dat alles daarmee ineens opgelost zou zijn, dat klopt niet.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): We wachten nog – dat weten de collega's, aangezien we het al regelmatig bespraken in de commissie – op die bepaalde fractietelling om voort te kunnen gaan en om verder te evalueren. Er zijn doelstellingen gesteld. Dat wordt continu geëvalueerd. Wat meer is, er worden ook extra afspraken gemaakt om die doelstellingen toch te proberen te halen. Het is ook gewoon zo: het is al vastgelegd dat, wanneer de doelstellingen effectief niet gehaald zullen worden, nog andere maatregelen genomen zullen worden. Maar stellen dat dit zonder statiegeld sowieso geen zin heeft en dit ontwerp van decreet geen zin heeft, dat is gewoon onnozelheid, het spijt mij ten zeerste.

Als we die kosten bij de producent gaan leggen, dan heb je enerzijds het principe 'de vervuiler betaalt', maar anderzijds – dat gaat dan richting circulaire economie, daar ging het gisteren in de hoorzitting ook heel de tijd over –, doordat we de producent daarvan bewust maken en we de producten die in het zwerfvuil terechtkomen duurder maken dan alternatieven, zal de producent nadenken over zijn productontwikkeling. Dat is heel belangrijk, want we moeten ervoor zorgen dat de materialen die worden gebruikt voor de producten die uiteindelijk in het zwerfvuil terechtkomen, anders worden ontworpen en in de winkels en bij de consument terechtkomen. Dat zal maken dat we dit probleem op een duurzame manier gaan oplossen.

Zal statiegeld op de duur een optie moeten zijn? Ja, dat zullen we moeten zien en daar zullen we ook naartoe werken indien dat nodig is. Maar stellen dat we met dit ontwerp van decreet geen voldoende grote stap vooruit zetten, dat is een beetje te onnozel.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Mevrouw Perdaens, in de landen waar men statiegeld heeft ingevoerd, bereikt men een heel hoge recyclagegraad. Dat is omdat men daar heel zuivere recyclagestromen genereert ten gevolge van dat statiegeld. Wat wij gaan doen, is zwerfvuil opruimen, dan sorteren en dan recycleren. Dat is eigenlijk een stap te veel. Als je die 40 procent er nu al uit neemt, dan krijg je veel zuivere recyclagestromen, dan kun je veel beter recycleren en hoef je voor die 40 procent al die bewegingen niet te maken.

Ik begrijp het helemaal niet. Duitsland doet het al twintig jaar met heel veel succes. Wij gaan nu weeral eens twee jaar wachten om te bewijzen wat we eigenlijk al heel lang weten: statiegeld is een zeer effectief systeem, het leidt echt tot circulaire economie en zal de zwerfvuilkost heel wat doen afnemen. Je kunt nog twee jaar proberen om het achteraf dan toch in te voeren. Wij hadden dat liever samen zien gebeuren.

Ik geef u wel gelijk dat dit een goed systeem is voor de andere fracties. Voor de petflessen, de flesjes en de blikjes heb je een veel beter werkend systeem. In de buurlanden tonen ze ons dat aan. Wij zijn jammer genoeg bijna de laatste om dat in te voeren. Finaal zullen we het wel doen, maar we verliezen er nu heel veel tijd en geld mee.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 612/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 28.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, mag ik vragen aan de collega's hier en de collega's thuis om in te loggen in het stelsysteem.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving – 628 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 6

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): We zijn ervan overtuigd dat dit ontwerp van decreet tot een efficiëntieverbetering zal leiden binnen de Vlaamse administratie. We hebben in de commissie bij amendement echter voorgesteld om via een inwerkingtredingsformule aan de Vlaamse Regering voldoende tijd te geven om alle uitvoeringsbepalingen uit te vaardigen met protocollen die blijkbaar nog nodig zijn om dit ontwerp van decreet in de praktijk te brengen.

Nu dit amendement niet werd goedgekeurd en men een regeling wil uitvaardigen die door haast- en vliegwerk de continuïteit van het omgevingshandhavingsbeleid kan bezwaren, zullen wij ons onthouden.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Zoals we in de commissie al hebben gezegd, denken we dat dit ontwerp van decreet een efficiëntiewinst zal genereren. Het is logisch dat we de overheveling doen naar het departement Omgeving, waar ook alle andere taken omtrent omgeving zitten, het handhavingsbeleid dus ook daar terecht komt, want dat is het sluitstuk van het beleid.

We hebben in de commissie een uitvoerige bespreking van dit ontwerp van decreet gehouden. Een aantal amendementen zijn ingediend, maar ik zie dat we ondertussen opnieuw amendementen van de heer Tobback hebben gekregen.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck, ik ga ervan uit dat hij die amendementen zelf zal toelichten.

Inez De Coninck (N-VA): Dan zal ik dat straks behandelen.

De voorzitter: Mijnheer Tobback, heb ik het juist?

Bruno Tobback (sp.a): Mevrouw De Coninck, als u een voorzet wilt geven door aan te kondigen dat u die amendementen zult steunen, ben ik bereid daar even mee te wachten.

Inez De Coninck (N-VA): Mijnheer Tobback, u kunt ze straks eerst toelichten.

De voorzitter: Men weet maar nooit.

Bruno Tobback (sp.a): Mevrouw De Coninck, dankuwel.

Inez De Coninck (N-VA): Mijnheer Tobback, ik zie dat u volhardend bent in uw overtuiging over dit ontwerp van decreet, want deze amendementen zijn haast gelijkaardig aan de amendementen die we in de commissie hebben gehad.

Bruno Tobback (sp.a): Het zijn zelfs precies dezelfde.

Inez De Coninck (N-VA): Om die reden liep ik al voorop op de bespreking van de amendementen, maar ik zal dat voor straks houden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, dit ontwerp van decreet geeft invulling aan het Vlaams regeerakkoord en brengt de taken van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu onder bij het Departement Omgeving. Tijdens de bespreking in de commissie is voldoende naar voren gekomen dat alle leden hier een aantal voordelen in zien. Dit maakt een betere afstemming en een integrale benadering mogelijk. We zien daar principieel kansen in, maar 'the proof of the pudding is in the eating' en we zullen zeker nauwgezet opvolgen dat het doel dat hier effectief wordt vooropgesteld ook wordt gerealiseerd.

Er wordt voorzien in een nieuw forum dat belangrijk is voor de kennisuitwisseling en de afstemming. Ik heb in de commissie verklaard dat het cruciaal is dat ook het contact met het middenveld wordt behouden. Het middenveld moet betrokken blijven bij de opstelling van de handhavingsprogramma's en een goede samenwerking op het terrein moet gegarandeerd blijven.

Mijnheer Tobback, wat de programma's en de rapporteringswijze betreft, rekenen we op de verantwoordelijkheidszin van de Vlaamse Regering. We hebben daar vertrouwen in. We hebben in de commissie benadrukt dat de vergelijkbaarheid van de rapportages in de toekomst met de rapportages uit het verleden een belangrijk punt is. Ik wil dat hier ook doen. Gezien mijn verantwoording van het belang van de rapportage wil ik u in het licht van de tijdsefficiëntie al meedelen dat we uw amendementen niet zullen goedkeuren. Dit ligt in de lijn van de commissiebespreking. We hebben wel vertrouwen in de Vlaamse Regering.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Voorzitter, het zal niemand verbazen dat we natuurlijk voor een zeer efficiënte omgevingshandhaving zijn. We begrijpen deze samensmelting en overheveling. De motivering stelt duidelijk dat we een efficiëntere handhaving willen. Die handhaving is het sluitstuk van ons omgevingsbeleid en het is belangrijk hier voldoende aandacht aan te besteden.

We willen echter ook voldoende aandacht voor de rapportage zien en daar knelt het schoentje, want dat blijkt nogal vrijblijvend te zijn. Het is een belangrijk element waarmee we rekening moeten houden om te kunnen opvolgen wat de gevolgen van ons omgevingsbeleid zijn en op welke manier we dat beleid moeten bijstellen. Wat ons betreft, is de rapportage te minimaal uitgewerkt.

Bovendien gaan we naar een efficiëntieverbetering, maar dat betekent natuurlijk niet dat we op de dienstverlening mogen inboeten. Dat is een tweede bezorgdheid die we naar voren willen brengen. Dit ontwerp van decreet moet tot een verbetering van de dienstverlening leiden en mag geen besparingsoefening zijn. We zijn er niet van overtuigd dat dit niet het gevolg zal zijn. We willen hier meer aandacht voor. In de plaats van een besparing, willen we echt naar een uitbreiding van de omgevingshandhaving gaan, want dat blijkt essentieel te zijn.

De voorzitter: Mijnheer Tobback, iets zegt me dat u uw amendementen zult toelichten. U mag dat zelfs van uw collega's.

Bruno Tobback (sp.a): Daar is blijkbaar veel vraag naar en ik zal daar met heel veel genoeg aan tegemoetkomen.

De voorzitter: U kunt dat altijd heel kort en krachtig.

Bruno Tobback (sp.a): Ik doe mijn best. Ik beloof u dat ik zal proberen om mijn dertig minuten niet op te gebruiken. Maar dat is een inspanningsverbintenis.

De voorzitter: Ja. Ik kijk uit naar het resultaat.

Bruno Tobback (sp.a): Op algemene vraag dus, collega's.

De amendementen die ik had ingediend zijn, zoals collega De Coninck opmerkte, niet alleen identiek aan deze die ook in de commissie waren ingediend, maar ook aan deze die ik had ingediend namens sp.a in een discussie die we enkele maanden geleden hadden in hetzelfde kader, namelijk over de milieurapportering. Daar is hetzelfde gebeurd. Aan de ene kant is er een noodzakelijke en nuttige en toe te juichen modernisering en aanpassing aan de nieuwe administratieve structuur, aan het feit dat we naar omgevingsvergunningen overschakelen en dat ook de administratie is hervormd. Het is logisch dat een aantal dingen worden aangepast. Daar kan ik helemaal niets tegen hebben. Daar hebben we ook helemaal niets tegen.

Waar we wel iets tegen hebben, is dat er een constante zit in die twee herzieningen van de rapportering. Ze worden niet alleen maar aangepast aan de nieuwe structuur van de vergunningsprocedures, ze worden ook ontdaan van een duidelijk kader met duidelijke, voorspelbare, heldere en transparante regels waaraan zowel de inhoud als de opmaak van de rapporten moet voldoen. Daar waar dit in het verleden, zowel voor het Milieurapport Vlaanderen (MIRA) als in het kader van de Hoge Handhavingsraad, de taak was van een duidelijk afgebakende stuurgroep met onafhankelijke experts, externen en academici, met een duidelijk vastgelegde en geprogrammeerde periodiciteit daarin, die, zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) in zijn advies over dit ontwerp van decreet opmerkt, toeliet om jaar na jaar te evalueren en de evoluties in het oog te houden, wordt dit nu helemaal overgelaten aan de regering.

Ik zal collega Rombouts misschien toch een klein beetje ongerust moeten maken. Ik begrijp dat u, mevrouw Rombouts, het volste vertrouwen hebt in deze regering. Dat punt delen wij niet, maar dat is nog wat anders. Maar niet alleen in deze regering maar ook in alle volgende regeringen, collega Rombouts. In uw plaats zou ik, als ik naar de politieke evoluties kijk, beginnen mij wat zorgen te maken over die volgende regeringen. Maar u moet natuurlijk niet alle peilingen

geloven. We proberen dat allemaal te vermijden. (*Opmerkingen bij het Vlaams Belang*)

De rapporteringen tot nu toe en het systeem van rapporteringen waren bindend voor alle regeringen. Alle voorgaande regeringen hebben op dezelfde manier MIRA's en handhavingsrapporten opgemaakt. Dat maakt dat we op dit ogenblik in staat zijn om door de jaren heen de evolutie op die verschillende beleidsdomeinen te volgen en te analyseren. We hebben bovendien de zekerheid – niet alleen wij als parlementsleden maar ook de burgers, ook het brede middenveld – dat de opmaak van die cijfers is gebeurd op een duidelijke, transparante manier en op basis van een evenwichtig samengestelde en onafhankelijke stuurgroep, een wetenschappelijk gekaderde begeleidingsgroep, waarbij het uit de politieke discussie werd gehaald. We konden achteraf een politieke discussie voeren, maar minstens in de wetenschap dat het gebeurde op basis van objectieve en heldere cijfers, waarbij bovendien de regering niet zelf had gekozen waarover ze een rapport wilde laten opmaken en waar ze de lat wilde leggen.

Dat is de reden waarom we met sp.a deze amendementen hebben ingediend. Dat is precies het probleem vandaag. Met wat er hier voorligt – en in dit geval gaat het over de omgevingsvergunningen, in het andere geval ging het over de milieu- en de natuurkwaliteit in Vlaanderen – kunnen deze en de volgende regeringen vanaf nu zelf kiezen wanneer ze rapporteringen willen, waarover ze rapporteringen willen en door wie die rapporteringen dan moeten gebeuren. Hier is met andere woorden een systeem ontstaan waarbij de regering – en met dank aan deze meerderheid alle volgende regeringen – het recht heeft gekregen om zelf de spelregels te maken, te spelen, scheidsrechter te zijn en in het buske van de Video Assistant Referee (VAR) te zitten. Het hele brede middenveld en de hele weelde aan expertise die we hebben in Vlaanderen in onze universiteiten, hogescholen en een hoop technologische instellingen en onderzoeksinstellingen, die nota bene door de Vlaamse Regering zelf worden gefinancierd, betrekken we daar niet meer structureel bij, daar waar dat in het verleden wel het geval was.

Collega's, het is mij echt een mysterie waarom, en ik heb daar ook in geen enkele van de besprekingen een antwoord op gekregen, noch toen het over het Milieurapport Vlaanderen (MIRA) ging, noch in het kader van de discussie die we in de commissie hebben gehad en waarnaar mevrouw De Coninck verwees over de omgevingsvergunningen en de omgevingsrapportage. Ik heb op geen enkel moment te horen gekregen van iemand van de meerderheid waarom het verlaten van een duidelijk kader, waarbij we jaar na jaar konden zien wie welke rapporten zou maken en wie welke resultaten boekt, een stap vooruit zou zijn. Het is immers eigenlijk zelfs geen vereenvoudiging. Het is een verder complex maken ervan. Nu zal er immers keer op keer moeten worden uitgezocht, beslist en gemotiveerd waarom men over bepaalde punten wel en over bepaalde punten niet een rapport zal opmaken. Er zal iedere keer moeten worden gemotiveerd waarom deze en gene de opdracht krijgt en deze en gene niet de opdracht krijgt. Er zal iedere keer opnieuw een discussie over ontstaan: waarom is dit niet aan bod gekomen? Omdat de regering het onder de mat wou houden, omdat de cijfers haar niet uitkomen, omdat ze daar een beetje bang voor is, omdat ze deze of gene onderzoeker in de kou wilde zetten en niet wilde betrekken? Ik zie echt niet in waarom het een stap vooruit zal zijn dat we in de toekomst keer op keer die discussies zullen hebben, terwijl we eigenlijk een niet-gecontesteerd model hadden, met bijvoorbeeld de MIRA-rapporten inzake milieu en natuur, die boven alle kritiek en verdenking stonden.

Wat de omgevingsvergunning betreft, de Hoge Raad moest inderdaad worden hervormd omdat het model van de omgevingsvergunning is veranderd, maar er was geen enkele reden om de periodiciteit van de plannen en van de rapportering te veranderen, laat staan om totaal te verlaten dat er een vast kader over de

diverse jaren en voor verschillende regeringen zou zijn. Ik heb daar eigenlijk nog altijd van niemand uit deze meerderheid een goede, heldere, geloofwaardige uitleg voor gekregen, behalve dan 'we hebben vertrouwen in deze regering'. Ik heb veel minder vertrouwen in deze regering – daar kunnen we nog over discussiëren – maar ik begrijp echt niet waarom dit een discussie zou moeten zijn over vertrouwen in deze regering. Dit gaat over bereidheid om beleid te laten evalueren op een onafhankelijke, deskundige, neutrale en voor iedereen toegankelijke manier. Ik zie geen enkele reden waarom we dat zouden moeten verlaten en waarom het zo moeilijk is om die paar amendementen dan goed te keuren, want dat is het enige dat we aan het ontwerp dat hier voorligt en dat ik voor de rest positief vind, zouden willen veranderen. Ik ben nog altijd aan het wachten op die goede uitleg.

Voorzitter, ik wil nog één argument geven, en dan ben ik nog ruim binnen mijn half uur. In milieu- en ruimtelijkeordeningsbeleid vragen we inspanningen aan burgers, in veel gevallen. We proberen te garanderen dat we vooruitgang boeken, maar we vragen vaak inspanningen aan die burgers, of het nu gaat over zwerfvuil, over bouwverboden, over allerlei voorschriften, over gedragswijzigingen. De beste manier om te garanderen dat de burger bereid is om die inspanningen te leveren, is door te kunnen aantonen dat die inspanningen nodig zijn, op basis van objectieve, deskundige gegevens, waarin iedereen kan geloven, niet alleen de toevallige leden van de regering en de toevallige leden van de meerderheid die haar op dat ogenblik steunen, maar iedereen. Zo is er ten minste een onomstotelijke basis waarvan we kunnen vertrekken, om dan de politieke discussie te voeren over de vraag: welke inspanningen?

Wat u hier echter doet, is een systeem invoeren waarbij u de objectiviteit en de neutrale deskundigheid van die verschillende rapporteringen en de mogelijkheid om die door de jaren heen te kunnen evalueren, eigenlijk onmogelijk maakt, en de regeringen toelaat om daar willekeurig mee om te gaan. Ik zeg zelfs niet dat deze regering dat per se onmiddellijk zal doen. Ik ben zelfs nog bereid om op dat vlak af te wachten wat ik van de minister zal zien de komende maanden en jaren. Maar ik begrijp echt niet waarom u dat kader, dat heeft bewezen dat het werkte, dat het correct werkte, dat niks in de weg stond – integendeel zelfs, dat een grote geloofwaardigheid had opgebouwd en waarover alle adviesraden erop aandrongen om het te behouden – mordicus te allen prijze weg wil, in ruil voor een waarbij regering en de administratie onder elkaar gaan bedisselen waar men rapporten over wil, wie ze mag opmaken, wanneer ze moeten verschijnen en waarschijnlijk ook nog eens wie ze te zien zal krijgen. Collega's, ik zie echt de meerwaarde er niet van in. U zult me moeten excuseren, maar bij gebrek aan een goede uitleg over die meerwaarde heb ik de nodige bedenkingen daarover en vind ik dat vrij verdacht als het gaat over het beoordelen van de drijfveren daarachter.

Dus ik zeg het nog eens: de sp.a-fractie heeft die amendementen opnieuw ingediend. Indien die amendementen worden goedgekeurd, zullen wij ook de rest van het ontwerp van decreet goedkeuren, we zijn daar zeer constructief in. Want wij hebben tegen de rest van dit ontwerp eigenlijk geen enkel bezwaar. Maar als u die amendementen niet goedkeurt, hoop ik ten eerste dat u er een goede uitleg voor hebt. In ieder geval zullen wij ons dan bij de stemming over het ontwerp onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Collega Tobback, ik noteer dat u ervan droomt om ooit weer deel uit te maken van de meerderheid in dit Vlaams Parlement. Maar u overweegt ook om de rapportage op dat moment aan te passen naar wat u goed

uitkomt, en dat vind ik wel straf. Ik heb dat in elk geval gehoord, en ik zal die uitspraak ook onthouden.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Collega Tobback, ik ga u ervan proberen te overtuigen waarom wij niet meegaan in uw amendement.

De voorzitter: Maar dat is hopeloos.

Inez De Coninck (N-VA): Want uiteindelijk zegt u dat u het eens bent met de geest van het ontwerp van decreet. Het siert u dat u opnieuw die amendementen indient, maar wij hebben ook nogal de neiging om volhardend en consequent te zijn. Het is denk ik een fundamenteel verschil in visie die wij hebben. Voor ons moet een decreet vooral de krachtlijnen omvatten, en geen lange oplijsting van data en basisgegevens. Het is niet omdat die decretale bepalingen omtrent rapportage minimaal zijn, dat de inhoud van die rapportage minimaal zal zijn. Dat is een redenering die u maakt die ik niet begrijp en die ik ook niet volg. Het is uiteraard een keuze en een afweging: wat zet je in een ontwerp van decreet en wat niet? Volgens ons moeten enkel die fundamentele zaken daarin staan. Ik denk dat dat ook vanuit wetgevingstechnisch oogpunt het meest duidelijke en het beste is.

Als je een minimale opsomming zou maken van wat die rapportage moet omvatten, dan leidt dat er vaak toe dat de rapportering zich daar finaal toe zal beperken. Als je een lange oplijsting in je voorstel zou opnemen, biedt dat dan weer weinig flexibiliteit voor de opmaak van het rapport zelf. U zei daarnet zelf dat, omdat die oplijsting er niet in staat, zelfs de objectiviteit in het gedrang komt. Ik vind dat opnieuw een vreemde redenering.

Wij zeggen dat het voorstel van decreet de krachtlijnen omvat, en niet die lange oplijsting van data en basisgegevens. Het is niet omdat die decretale bepalingen minimaal zijn dat de inhoud van die rapportage minimaal zal zijn.

De voorzitter: Ik vrees dat u collega Tobback niet hebt kunnen overtuigen.

De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Collega Tobback heeft van ons wel een luisterend oor gekregen, wij gaan daar wel in mee. We hebben dat in de commissie ook gedaan. Het geeft toch de controle van dit parlement wat meer body. Dat wil zeggen dat we een controleorgaan zijn, en we willen dat ook zo houden.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Collega De Coninck, ik ga twee antwoorden geven op uw vraag. Als u de verantwoording uit de amendementen weghaalt, houdt u nog ongeveer 1 pagina over. Me dunkt dat we hier niet praten over een ellenlange administratieve rompslomp met gigantische opsommingen. In verhouding tot de volledige omvang van dit ontwerpdecreet is hetgeen wij bij amendement voorstellen een fractie, zelfs maar een fractietje. Het is geen ellenlange waslijst van opsommingen met grote, strakke, bindende regels en noem maar op. Het is eigenlijk gewoon een overname van wat in de decreten stond die tot op vandaag die rapportering regelden.

Ik draai hier toch al een klein beetje mee, moet ik soms tot mijn spijt zeggen, en ik heb in de voorbije twintig jaar – die decreten bestaan al langer dan dat – er nooit iemand horen over klagen dat die rapportageverplichtingen veel te zwaar, veel te lomp, veel te moeilijk om dragen waren, en dat de betrokkenheid van neutrale, onafhankelijke experts in een stuurgroep daarbij een gigantische

overlast was. Integendeel, ik heb er al naar verwezen in mijn eerste tussenkomst: die rapporten hadden zowel in de politieke als de academische wereld een vrij groot gezag. Daar werd op gereageerd, die werden gelezen, die werden bekeken, daar werd wat mee gedaan. En dat is uiteindelijk wel de bedoeling van dat soort rapporten: niet dat ze gewoon maar worden opgemaakt omdat dat nu eenmaal moet, maar dat ze ook als een bruikbaar instrument kunnen dienen.

Een van de dingen die essentieel zijn om ze te kunnen gebruiken als instrument, is een voorspelbare inhoud, een vergelijkbare inhoud en een duidelijke periodiciteit erin. Dat is ook het enige dat we met deze amendementen willen doen. We hebben hier niets nieuws uitgevonden. We hebben geen geweldige Byzantijnse constructie willen maken, integendeel. Wat hier gebeurt, is het voortzetten van wat al twintig jaar gebeurt, met zeer groot succes.

Ik heb u daartoe al uitgenodigd en ik wil de minister er ook nog eens toe uitnodigen, maar ik heb niemand uit de meerderheid of de regering zich horen engageren voor het behoud van wat er vandaag in die rapporten staat, voor het behoud van de onafhankelijke betrokkenheid van academici, zonder druk dat ze deze keer wel een opdracht krijgen maar de volgende keer niet als ze iets schrijven wat ons niet aanstaat. Er worden geen garanties geboden over de voortzetting van wat er tot nu toe bestaat. Dat verontrust mij des te meer, omdat ik u toch al vaak genoeg heb uitgenodigd om dat wel te doen.

Ik zal de vraag op een andere manier stellen: wat zal er dan nog wel in deze rapporten staan? Want het zal de regering zijn die dat bepaalt blijkbaar. U hebt daar allemaal een blanco vertrouwen in, maar ik niet. Wat zal er niet meer in staan dat er vandaag wel in staat? Wat wilt u geschrapt zien? Wat wilt u eraan toegevoegd zien? Wat zal er behouden blijven? Hoe kunt u garanderen dat er vergelijkbaarheid zal zijn in de komende maanden en jaren, of het nu in het parlement vanuit de oppositie is of in de buitenwereld vanuit de pers, media, expertise- of studie-instellingen? Hoe kunt u garanderen dat het allemaal op te volgen zal blijven en dat u er geen spelletje van zult maken, waarbij u naar gelang het u uitkomt, kiest waarover wel of niet zal worden gerapporteerd? Wat is dan de ambitie van deze regering? Want ook dat is op nog geen enkel moment duidelijk gemaakt.

Het blijft een blanco cheque. Mevrouw De Coninck, als u graag blanco cheques tekent, dan moet u dat doen, maar u kunt dat niet aan de rest van de wereld vragen en denken dat het normaal is. Kunt u, na zoveel pogingen ondertussen, daarover duidelijkheid geven? Of blijft ook dat vaag en een rookgordijn, zoals het tot nu toe altijd is geweest?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhel Demir: Ik zou vooral willen dat de handhaving werkt, dat we in Vlaanderen een handhaving hebben die optreedt, die heel kordaat optreedt en die vervolgens ook rapporteert. Dat is voor mij de essentie. U kunt zeggen dat u heel vaak gedetailleerde rapportering wilt, maar ik vooral bekijken hoe ik alle handhavers binnen het Departement Omgeving, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) kan laten samenwerken zonder de tussenschotten die er vandaag bestaan. De opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad is een eerste stap. Het heeft natuurlijk ook te maken met Ruimte en Milieu, die ook samen zitten. Dat is eigenlijk de kern.

Het is geen besparingslogica, zoals ik heb gehoord van Groen. Ik vind het heel raar dat ze dat zeggen. Het uitgangspunt is: aan betere handhaving te doen. Ik vind de handhaving in Vlaanderen enorm versnipperd, zelfs binnen mijn bevoegdheidsdomeinen – ik kijk dan niet naar de handhaving bij de collega's bevoegd voor

Welzijn, Onderwijs enzovoort. Iedereen moet alles controleren, maar niemand controleert uiteindelijk iets, omdat de ene denkt dat een andere dat doet en de andere denkt dat de ene dat doet. Ik vind het veel te weinig. Ik wil echt dat handhaving een sluitstuk wordt, dat we daar zeer doortastend in worden.

We zullen daar grote stappen vooruit moeten zetten. Het programma wordt eenmaal opgemaakt bij aanvang van de regeerperiode. De rapportering gebeurt tweemaal per regeerperiode. Tussentijds worden de cijfers jaarlijks gepubliceerd om de tendensen te kunnen volgen en om, waar nodig, te kunnen bijsturen. Het is de logica zelve dat we regelmatig bijsturen.

Op dit moment wordt het omgevingshandhavingsprogramma opgesteld. Dat zal vooral bestaan uit doelstellingen, maar ook uit prioriteiten inzake handhaving. We bekijken ook hoe we met het lokale niveau en tussen alle beleidsniveaus beter kunnen samenwerken. Voor sommige zaken is het lokale niveau bevoegd, maar iedereen kijkt naar iedereen, waardoor er uiteindelijk helaas veel te weinig gebeurt.

Ik verwacht het omgevingshandhavingsprogramma tegen de zomer van dit jaar. Dat zal betrekking hebben op het handhavingsbeleid over het hele beleidsdomein, dus de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), het departement Omgeving. Bij ANB hebben wij acht extra natuurinspecteurs aangeworven. Dat is dus zeker en vast geen besparingsoefening, integendeel. Dit is een oefening om veel kordater en effectiever te handhaven in Vlaanderen. Een milieuovertreding is in mijn ogen immers even zwaar als eender welke overtreding. Ik heb ook al aan de administratie laten weten dat er veel doortastender moet worden opgetreden. Uiteraard kan bij een eerste overtreding altijd een verwittiging worden gegeven. Maar een tweede, derde of vierde keer moet er veel effectiever worden opgetreden.

Nieuw is ook dat het programma en de rapportering aan elkaar worden gekoppeld. De doelstellingen en prioriteiten die in het omgevingshandhavingsprogramma worden opgenomen, zullen zelf het voorwerp uitmaken van de omgevingshandhavingsrapportering. Zo kan ook snel de link worden gelegd met de realisatie van de doelstellingen en prioriteiten. Collega Tobback, daarnaast zal de rapportering ook een beschrijving, analyse en evaluatie van de bestaande toestand van de omgevingshandhavingsuitvoering bevatten.

Wanneer u de komende jaren merkt dat ik of mijn administratie sjoemelen of bepaalde informatie achterhouden, dan moet u mij dat ook zeggen. In elk geval is dat helemaal niet de bedoeling. De reden waarom we ons beperken tot de fundamentele basisgegevens in het ontwerp van decreet en we niet gaan voor een ellenlange ophijsting, is dat we in de praktijk flexibel zaken zullen moeten wijzigen bij de handhaving van delicten en prioriteiten. Het opstellen van een heel uitgebreide lijst, zoals u dat zou willen, maakt de uitvoering in de praktijk moeilijk. Normaal gezien zullen die zaken immers continu veranderen. De handhavingsprioriteiten die we nu bekijken in ons programma, zullen tegen de zomer klaar zijn, zoals ik eerder al zei. Maar die zullen verschillen van de prioriteiten uit het verleden. Op die manier hoop ik – en dat is eigenlijk de bedoeling van heel deze oefening – te gaan voor een efficiënt, kordaat en doortastend handhavingsbeleid in Vlaanderen, zonder die tussenschotten tussen de departementen. Daarvoor dient ook dat forum waar we ook de Minaraad en andere organisaties bij zullen betrekken. Er zal ook een uitwisseling plaatsvinden van kennis.

Wanneer u merkt dat er iets misgaat of informatie wordt achtergehouden, dan zou ik dat in de loop van de komende jaren wel willen weten, want dat is in elk geval helemaal niet de bedoeling.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 628/5)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 4.

Er zijn amendementen op de artikelen 5 en 6. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 628/6)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 7 tot en met 13.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de amendementen, de artikelen en het ontwerp van decreet houden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joke Schauvliege, Manuela Van Werde, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de neven- en herbestemming van kerkgebouwen – 571 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 4

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Joke Schauvliege, Manuela Van Werde, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de neven- en herbestemming van kerkgebouwen.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Voorzitter, collega's, ik denk dat in bijna elke stad of gemeente wel een of ander kerkgebouw staat dat nog weinig, heel beperkt of niet wordt gebruikt. En dan stelt zich de vraag wat we daarmee zullen doen. We moeten daar een waardevolle en respectvolle bestemming aan kunnen geven. En dat is een hele uitdaging, omdat die kerkgebouwen een heel unieke plaats innemen. Vaak staan ze in de dorpskern, zijn ze echt dominant en is er ook heel wat emotionele waarde aan gekoppeld. Dat alles maakt dat, wanneer men zoekt naar zo'n neven- of herbestemming, dat heel bedachtzaam moet gebeuren, dat er voldoende participatie moet zijn en dat er een lokaal draagvlak moet worden gezocht.

In de commissie hebben we een hoorzitting en een gedachtewisseling gehouden. Op basis van de ervaringen van de voorbije jaren en van wat we hebben gehoord in de commissie hebben we een aantal aanbevelingen gedaan in dit voorstel van resolutie.

Wat staat er in dit voorstel van resolutie? Eén, er moet voldoende participatie en draagvlak zijn, zo vroeg mogelijk in de fase van het nadenken over de herbestemming. Zo kan de lokale gemeenschap actief meedenken en rekening houden met de emotie en de plaats die dat kerkgebouw heeft in die gemeenschap. Twee, er moet voldoende afstemming zijn met de verschillende actoren

die ook op het werkveld van het religieus erfgoed actief zijn. Ik heb het dan bijvoorbeeld over de erfgoedcellen, intergemeentelijke onroerende erfgoeddiensten, lokale besturen, provincies, bisdom en dergelijke meer. Drie, er is een geïntegreerde aanpak nodig. Je hebt natuurlijk het onroerend erfgoed, maar daarnaast heb je ook het roerend en het immaterieel erfgoed, dat zich in die kerken bevindt. Er moet worden gewaarborgd dat er ook daarover voldoende wordt nagedacht en dat wat zeer waardevol is, kan worden bewaard.

Er is in Vlaanderen al een hele weg afgelegd. Er zijn de kerkenbeleidsplannen, die in de verschillende gemeenten zijn opgemaakt. In het voorstel van resolutie staat ook dat het goed is om die te actualiseren. Telkens als er een nieuw bestuur komt, moet er een actualisatie komen van die kerkenbeleidsplannen.

Als je nadenkt over de her- of nevenbestemming van die kerken, moet je dat natuurlijk ook niet zomaar op een eiland onderzoeken. Dat gaat vaak samen met dorpskernversterking, maar hangt ook samen met ruimtelijke ordening, wat al of niet kan op deze plek. Het is belangrijk dat alle alternatieven, alle mogelijkheden, maar ook alle knelpunten goed in kaart worden gebracht en dat we op basis van die studies kunnen kijken waar er decretale bijstellingen moeten gebeuren.

Verder is er het financiële aspect. Koken kost natuurlijk geld. Wanneer je aanpassingen moet doen, zijn er ook middelen nodig. Wij stellen in dit voorstel van resolutie voor om die middelen vroeger te bestemmen. Als er een businessplan moet worden opgemaakt, vraagt dat ook wel middelen. Het voorstel is om de middelen, de subsidies die voorhanden zijn, ook in een vroege fase van het nadenken over die herbestemming in te zetten. En aangezien koken geld kost, moeten we natuurlijk ook kijken naar alternatieve financieringsmechanismen. Dan denken wij in het voorstel van resolutie aan private middelen, maar bijvoorbeeld ook aan het instrument van de taxshelter. Ik denk dat de collega's daar straks op zullen doorgaan.

Een nieuw punt is de tijdelijke herbestemming. We kennen allemaal de pop-up-initiatieven, maar dit moet mogelijk zijn in die eredienst- of kerkgebouwen. Daar is nog een hele weg af te leggen op het vlak van regelgeving.

De afgelopen jaren is heel wat gebeurd door heel wat spelers, ook op het vlak van regelgeving en ook vanuit de Vlaamse Regering. Op basis van de hoorzittingen hebben we dit voorstel van resolutie gemaakt. We kennen allemaal de werkzaamheden van het Projectbureau Herbestemming Kerken. Dat heeft de afgelopen jaren waardevol werk geleverd. Die expertise mogen we niet verloren laten gaan. We hebben het voorstel van resolutie dan opgesteld en we zullen op die manier weer een belangrijke stap vooruit kunnen zetten. Dat is ook belangrijk om de lokale gemeenschappen tools aan te reiken om daarmee aan de slag te gaan. Ik ben ervan overtuigd dat jullie dat met volle overtuiging mee goed zullen keuren.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Voorzitter, collega Schauvliege heeft net alle punten aangehaald.

De voorzitter: Voilà. *(Gelach)*

Manuela Van Werde (N-VA): Hoeveel wil de Vlaming betalen voor de kerk in het dorp? Het staat op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed. Daar wordt doorverwezen naar een onderzoek dat het agentschap onlangs liet uitvoeren door de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en de Universiteit Hasselt (UHasselt). Dat gaat over de betalingsbereidheid bij de Vlaming voor het behoud van bouwkundig en landschappelijk erfgoed. De neerslag

van het onderzoek staat sinds deze week op de website. Het gaat niet alleen over kerken, maar over erfgoed in het algemeen. Sowieso slaan de bevindingen ook op kerken, een aantal zelfs specifiek op de kerken, en daar gaat het vandaag uiteindelijk over.

Kerken, zoals mevrouw Schauvliege al aanhaalde, blijven een aandachtspunt. Het blijft een zeer moeizaam proces om tot een consensus te komen, niet alleen technisch – er is natuurlijk die typische architectuur van een kerk – maar vooral qua invulling. Het is niet eenvoudig om tot een realistische her- of nevenbestemming te komen. Er is recent nog een dossier in de media opgedoken waarvan we dachten dat het in kannen en kruiken was, niet dus.

Ik haal het recente onderzoek van het agentschap aan omdat het nog maar eens duidelijk maakt hoe belangrijk kerken zijn en blijven. Ze zijn het eerste waar de respondenten in het onderzoek aan denken wanneer hen gevraagd wordt naar onroerend erfgoed in hun gemeente of stad. Mensen vinden kerken beeldbepalend, een symbool voor hun gemeente, ze zijn zelfs bereid ervoor te betalen. Ze willen mee nadenken en beslissen over leegstaand en verwaarloosd erfgoed. Ze vinden het bovendien belangrijk om erfgoed te kunnen overdragen aan een volgende generatie.

De overgrote meerderheid is het ermee eens dat onroerend erfgoed bewaard moet blijven en dat leegstaande historische gebouwen een functie moeten krijgen, en laat dat nu net een aantal punten zijn die in dit voorstel van resolutie worden aangehaald. Ze zijn niet nieuw. Een invulling geven aan leegstaande kerken, financiering voorzien, niet uitsluitend door de overheid, en – heel belangrijk, het belangrijkste eigenlijk – participatie, overleg en samenwerking, en afstemming tussen alle actoren.

Gemeenschappen veranderen, evolueren, het draagvlak voor her- en nevenbestemming moet mee evolueren. Voor elke kerk is het zoeken naar een realistische oplossing op maat: een oplossing waar zowel de geloofsgemeenschap, de erfgoedsector als de lokale gemeenschap zich in kunnen vinden. Ik mag hopen, ik mag echt hopen, dat dit voorstel van resolutie niet alleen de minister aanspreekt, maar ook de lokale besturen, want op dat niveau zal dit voorstel van resolutie moeten worden omgezet in concrete acties.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, zoals reeds aangehaald, dit is een bijzonder belangrijk stuk omdat het beeldbepalende gebouwen zijn die door een dalende kerkpraktijk veelal leeg komen te staan. Het lage aantal bedienaars – sommigen houden zich nu bezig met het onderwijs – en het lage aantal kerkgangers zorgen er steeds meer voor dat de kerken niet meer gebruikt worden voor liturgie en dus dreigen te verkommeren. Tezelfdertijd nemen de kosten voor het onderhoud, de verwarming, verzekering en restauratie van de kerkgebouwen eerder toe.

Onze kerken zijn over het algemeen gebouwen met een bijzondere architecturale waarde. Het zou dan ook bijzonder zonde zijn om deze gebouwen, die meestal ingepland zijn op een centrale plaats in onze stad, dorp of wijk, te laten teloorgaan.

Door middel van neven- of herbestemming kunnen we ervoor zorgen dat onze architecturale parels die niet meer worden gebruikt voor een eredienst, een tweede leven of een nevenbestemming krijgen. Daardoor kun je zowel neven- als herbestemming aanmoedigen, faciliteren en in goede banen leiden, uiteraard in samenspraak met de kerkbesturen en de buurtbewoners. Dat leeft wel op het

terrein en dat leeft bij de brede bevolking, zoals ook blijkt uit het onderzoek van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Bij de stakeholders in de erfgoedsector is herbestemming zelfs een topprioriteit. Bovendien lijkt er ook bij de bevolking een groot draagvlak te zijn. De meerderheid van de bevolking ziet religieuze gebouwen niet graag verdwijnen. Een neven- of herbestemming kan het verdere verval van waardevol patrimonium voorkomen. Er zijn toch ook wel wat voorbeelden van kerken die een geslaagde neven- of herbestemming gekregen hebben. Toch blijft die uitdaging enorm groot. Er zijn dan ook extra inspanningen nodig om de vele kerken die niet langer of maar sporadisch voor de eredienst gebruikt worden, een nieuwe bestemming te geven. De vele haalbaarheidsstudies die het projectbureau Herbestemming Kerken heeft uitgevoerd, hebben nog niet of nauwelijks geleid tot concrete herbestemmingen op het terrein.

Voorzitter, beste collega's, aan de hand van dit voorstel van resolutie willen we de Vlaamse Regering dan ook aanmoedigen om verdere stappen te zetten. Wij vragen om erover te waken dat er voldoende participatie en daardoor ook draagvlak wordt gecreëerd. We hebben in de vorige legislatuur ook een bezoek gebracht aan het Verenigd Koninkrijk, waar men wel degelijk met heel mooie ideeën voor de neven- of herbestemming naar voren is gekomen. Dat moet ook in Vlaanderen mogelijk zijn. We moeten ervoor zorgen dat bij het begin van iedere bestuursperiode de bestaande kerkenbeleidsplannen worden geactualiseerd en zo nodig worden bijgestuurd. Op die manier kan men beter inspelen op wijzigingen in deze lokale situatie. Men moet onderzoeken in welke mate nieuwe financieringsmechanismen mogelijk zijn, want het zijn niet alleen mooie, maar inderdaad ook dure gebouwen, zowel in onderhoud als in restauratie. Het zou goed zijn als we kijken naar andere manieren van financiering door een herbestemmingsfonds of door het creëren van taxshelters, die kunnen bijdragen aan de werkzaamheden met betrekking tot de herbestemming van deze gebouwen. Men moet onderzoeken op welke manier nog meer kan worden ingezet – ik verwijs nog even opnieuw naar het model uit het Verenigd Koninkrijk – op die nevenbestemming. Het is niet altijd een herbestemming, je kunt ook nevenbestemmingen hebben, ofwel als tijdelijke, ofwel als definitieve oplossing, ofwel als tussenoplossing vooraleer men naar een volledige herbestemming kan gaan. Tot slot moet men nagaan welke ruimtelijke obstakels er bij bijvoorbeeld een functiewijziging, die vandaag neven- of herbestemmingsprojecten blokkeren of vertragen, kunnen worden weggewerkt. Ik denk dat het lokale bestuur dit inderdaad echt in handen moet nemen. Het betaalt er niet alleen voor, het draagt er ook de vruchten van als het dat op een goede manier doet.

Ik wil ten slotte ook mijn collega's Schauvliege en Van Werde danken voor de constructieve samenwerking. Ik hoop dat dit voorstel van resolutie in deze plenaire vergadering ruime steun zal genieten, dit in het belang van dat mooie materiële erfgoed.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Het kerkbezoek in Vlaanderen daalt jaar na jaar. Extra inspanningen en creatieve initiatieven voor een gepaste herbestemming zullen zeker en vast nodig zijn voor de kerken die niet langer of nog sporadisch voor de eredienst worden gebruikt. Veel lokale besturen stellen zich vandaag de vraag wat ze met deze kerken moeten doen. Rekening houdend met de financiële haalbaarheid besef ik heel goed dat een aantal van die gebouwen in handen van private investeerders zullen komen.

Wij zijn alleszins van mening dat beleidsmakers sturend moeten zijn in het herbestemmen van deze kerkgebouwen. De vele kerken die Vlaanderen rijk is en

die niet meer voor de eredienst worden gebruikt, moeten een respectvolle invulling krijgen. Een herbestemming ligt om verschillende redenen dan ook vaak gevoelig.

In het Vlaams Parlement is er al eens stevig gedebatteerd over bijvoorbeeld de herbestemming van de Sint-Annakerk in Gent, toen collega Van Rooy hierover enkele maanden geleden een vraag om uitleg had ingediend. Zo wil het Gentse stadsbestuur een Delhaize met restaurant en wijnbar laten vestigen in deze prachtige kerk, iets wat heel veel mensen, zowel gelovigen als niet-gelovigen enorm tegen de borst stuit. In dit voorstel van resolutie wordt gezegd dat er een draagvlak moet zijn. Maar mocht er bijvoorbeeld in Gent over het geval van de Sint-Annakerk een referendum georganiseerd worden, dan zou het Gentse stadsbestuur zeer waarschijnlijk het onderspit delven. Daar is bij de bevolking al zeker geen draagvlak, maar toch wil het Gentse stadsbestuur doorgaan met de plannen. Het burgerinitiatief SOS Sint-Anna heeft ondertussen dan ook al bezwaar ingediend tegen de omgevingsvergunning omdat de nieuwe bestemming te ver afwijkt van de originele bestemming en het interieur onherroepelijk beschadigd zal worden.

Collega's, een kerkgebouw is voor vele gelovigen een heilige ruimte en bij de herbestemming van dat gebouw moet rekening gehouden worden met en respect getoond worden voor hun gevoelens. Deze discussies zullen in de komende jaren nog vaak opduiken. Voor het Vlaams Belang zijn de geschiedenis van de kerk, de ligging en functionaliteit van het gebouw belangrijk. Een kerkgebouw mag dus geen onwaardige nieuwe invulling krijgen. In dit voorstel van resolutie dat vandaag voorligt, zitten zeker en vast een aantal goede elementen, maar het is wat ons betreft onvolledig. Daarom zal onze fractie het amendement dat in de commissie Wonen en Erfgoed werd ingediend, ook voorleggen aan de plenaire vergadering. Concreet stellen we dus voor om in het beschikkend gedeelte een bijkomend punt toe te voegen waarbij aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd om erover te waken dat kerkgebouwen die niet meer voor de eredienst worden gebruikt, een respectvolle invulling krijgen die rekening houdt met de gevoelens van de gelovigen.

De voorzitter: De heer Vaneeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneeckhout (Groen): We hebben een boeiende hoorzitting gehad, het is al bijna exact een jaar geleden dat we die mensen ontvangen hebben. Er is natuurlijk in de tussentijd zeer veel gebeurd. Zowel vanuit de commissie Wonen en Erfgoed als vanuit de commissie Binnenlands Bestuur was dat toen een gezamenlijke hoorzitting. Daar zijn toen heel wat zaken naar boven gekomen. Ik heb toen ook al aangegeven dat dit voor onze fractie een zeer belangrijk debat is, om verschillende redenen. Enerzijds gaat het natuurlijk over hoe we omgaan met ons erfgoed, hoewel ook een heel aantal kerken geen erfgoedkerken zijn. Er zijn ook gewone parochiekerken. Maar uiteraard is ook daar immaterieel cultureel erfgoed in aanwezig waar we zeer zorgzaam mee moeten omgaan. Ten tweede is het natuurlijk iets – en daar wijzen veel collega's op – dat zeer gevoelig kan liggen of een zeer belangrijk maatschappelijk debat losmaakt in een gemeenschap, zowel in de betrokken geloofsgemeenschap als in de bredere dorps- of stedelijke omgeving die zich rond dat kerkgebouw bevindt. Ten derde – en ik vind dat dit nog wat ondergesneeuwd is op dit moment – is het ook gewoon een gigantische financiële uitdaging voor lokale besturen om daarmee aan de slag te gaan. Dat wordt deels wel aangeraakt in het voorstel van resolutie.

Maar de reden waarom wij ons gaan onthouden, zoals we ook in de commissie hebben meegegeven, is omdat wat hier vandaag in staat, weinig nieuwe fundamentele elementen aanreikt waardoor we een dynamiek zouden krijgen die anders zal zijn dan de voorbije tien jaar. In Vlaanderen zijn er 1800 parochiekerken

en we hebben in de praktijk heel weinig herbestemmingen gezien de afgelopen jaren. De collega's weten dit ook, ik heb het ook in de commissievergadering gezegd: ik ben persoonlijk zelf zeer nauw verknocht aan het belang van een kerkgebouw. Maar we moeten toch gewoon beseffen welke financiële impact dit heeft op een lokaal bestuur. In mijn eigen gemeente gaat dat over 1 kerk per kleine 1500 inwoners die je moet gaan onderhouden. Als wij niet fundamenteel de stap vooruit zetten en daar versneld financiële middelen voor voorzien, maar daar ook versneld een herbestemming voor kiezen, dan zullen we binnen tien jaar op basis van dit voorstel van resolutie, vrezen we, vaststellen dat er nog altijd geen fundamentele stappen vooruit gezet zijn, en dat die financiële inspanning en verantwoordelijkheid voor de lokale besturen even problematisch blijven. We zijn het uiteraard eens met de dialoog, met de betrokkenheid van onderuit, maar er is te weinig ambitie op het gebied van financieel engagement, met als gevolg dat er in de praktijk weinig zal veranderen. Dat is spijtig, omdat de fase van nevenbestemming eigenlijk al een klein beetje voorbijgestreefd is. Heel veel geloofsgemeenschappen beslissen nu al om maar in een of twee van de kerken van hun gemeente of stad nog echt actief te zijn, nog wekelijkse diensten te houden, en heel wat andere gebouwen komen daardoor structureel bijna leeg te staan. Dus de keuze om daar nu nog één keer in de maand een andere activiteit te gaan doen, of drie keer in het jaar, of de keuze om daar nu een muur in te zetten en te zeggen dat de gemeenschap kleiner is en er wat ruimte blijft voor een eredienst, is voorbijgestreefd. Dat zijn vaak inspanningen en financiële inspanningen die op lange termijn niet zullen renderen. Wij vragen dus om toch wat meer ambitie aan de dag te leggen. We zijn uiteraard niet tegen wat hier voorligt, maar ik denk dat dit een voldoende verklaring is waarom wij ons zullen onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp-a): Natuurlijk vinden ook wij het op zich een zeer goed idee om te werken aan de herbestemming van kerken, met respect voor het erfgoed, met betrokkenheid van de lokale gemeenschap, maar natuurlijk ook met nodige middelen. In die zin blijven we wat op onze honger zitten.

Het is weer zo'n typisch voorstel van resolutie dat de regering vraagt om vooral dingen te onderzoeken, na te gaan, te waken over. Als je goed leest, dan bindt dit voorstel van resolutie de regering amper, behalve met de concrete eis om bestaande kerkenbeleidsplannen te actualiseren, maar eigenlijk ook pas bij het begin van de volgende bestuursperiode.

Wat ons betreft, is dit voorstel van resolutie eigenlijk een beetje te vrijblijvend. Wij missen wat peper en zout. Ik ben er niet van overtuigd dat dit het verschil zal maken en daarom zullen we ons onthouden.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Collega's, een paar korte reacties. We hebben natuurlijk heel goed geluisterd tijdens de hoorzittingen. Op basis daarvan hebben we dit voorstel van resolutie opgesteld. Je kunt zeggen dat het een voortzetting is van wat er is. Er is natuurlijk al heel wat gebeurd. Ik denk bijvoorbeeld aan de kerkenbeleidsplannen die nu worden opgemaakt. Er zijn al heel wat financiële mogelijkheden tot ondersteuning, maar we moeten toch een duidelijk onderscheid maken tussen kerken die beschermd zijn als onroerend erfgoed en kerken die dat niet zijn. Dit voorstel van resolutie gaat over de beide.

Het kan ook niet de bedoeling zijn om alleen maar vanuit de lokale gemeenschap of de gemeente een herbestemming mogelijk te maken. Als er zinvolle private initiatieven zijn, dan moet dat ook kunnen, in overleg en participatie.

Zo kom ik op het amendement dat ook hier weer op de tafel wordt gelegd. Het lijkt me totaal overbodig, omdat dit voorstel van resolutie doorspekt is met participatie, en met het lokale draagvlak om die participatie vroeger op te starten zodat men vanuit de lokale gemeenschap of parochie goed kan nadenken over wat een zinvolle en respectvolle bestemming is. We zijn het erover eens dat het heel emotioneel is, dat je de mensen daarbij moet betrekken. Daarom staat het zo expliciet in dit voorstel van resolutie. Daarom zullen wij uw amendement uiteraard niet goedkeuren: omdat we vinden dat het voldoende in dit voorstel van resolutie aan bod komt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over het amendement en over het voorstel van resolutie houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ik stel voor om de vergadering niet te schorsen. Zolang ik het nog volhoud en mijn handen niet moet gaan wassen, doen we gewoon verder.

Voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we naar goede gewoonte eerst een teststemming uit.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

Deze test is goed verlopen.

VERSLAG VAN HET VERZOEKSCHRIFT tot het verbieden van levenslange opsluiting van huisdieren door particulieren – 642 (2020-2021) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn over het verzoekschrift tot het verbieden van levenslange opsluiting van huisdieren door particulieren.

Mevrouw Claes, verslaggever, heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Voorzitter, de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn heeft kennis genomen van het verzoekschrift tot het verbieden van levenslange opsluiting van huisdieren door particulieren en heeft dit verzoekschrift ook grondig behandeld. In het verzoekschrift wordt een verbod gevraagd op de levenslange opsluiting van honden in kooien door particulieren. Dat staat voor de verzoeker gelijk aan verwaarlozing en aan lijden van de dieren. Volgens de verzoeker is een wijziging van de wet betreffende de bescherming en het welzijn van dieren nodig.

Op 21 oktober 2020 heeft de commissie dit verzoekschrift een eerste keer besproken. Toen is beslist dit verzoekschrift ook voor een reactie aan minister Weyts over te maken. De commissie heeft de reactie van de minister op 22 december 2020 ontvangen. De commissie heeft de reactie van de minister en het verzoekschrift op 20 januari 2021 een tweede keer besproken.

De commissie begrijpt uiteraard de bezorgdheid van de verzoeker. Uit het antwoord van de minister blijkt dat artikel 4 van de wet betreffende de bescherming en het welzijn van dieren het levenslang opsluiten van honden in kooien verbiedt.

Bij de Inspectiedienst Dierenwelzijn zijn dergelijke situaties ook niet gekend. Volgens de commissie is en blijft sensibilisering van groot belang. Het is volgens de commissie belangrijk dat mensen bij de aankoop van een huisdier ook geïnformeerd zijn over de noden van dat dier.

Tijdens de bespreking van het antwoord van de minister is de commissie tot de conclusie gekomen dat er nog enige onduidelijkheid was. Om die reden is om een bijkomende verduidelijking gevraagd. Die verduidelijking is de commissie op 3 februari 2021 bezorgd en is tijdens de commissievergadering van 10 februari 2021 verder besproken. Uiteindelijk kon de commissie zich unaniem vinden in de verduidelijking, die stelt dat honden niet dag en nacht mogen worden opgesloten. Het opsluiten van een hond in een bench is slechts toegelaten voor bepaalde beperkte periodes, zoals een normale nacht.

Na het antwoord van de minister en de bijkomende verduidelijking heeft de commissie de behandeling van dit verzoekschrift afgerond. Het wordt nu aan de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement voorgelegd.

De voorzitter: Wij stemmen nu bij zitten en opstaan over de conclusies van de commissie.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de conclusies niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het Vlaams Parlement neemt de conclusies van de commissie aan. Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

**VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis
– 652 (2020-2021) – Nr. 1**

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft Wilfried Vandaele bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis.

De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Voorzitter, ik zal enkel de vraag tot spoedbehandeling toelichten.

De voorzitter: Mijnheer Muyters, dat is alles wat u mag.

Philippe Muyters (N-VA): Voorzitter, ik heb geen andere intenties. COVID-19 heeft uiteraard ook een effect op de sportfederaties en sportclubs. We zien dat heel wat activiteiten worden geschrapt of op een laag pitje worden gezet, waardoor een aantal van die organisaties het financieel moeilijk krijgen.

We denken dat het dan ook nodig is om dringend maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat zij niet ten onder gaan. Vandaar dat wij een voorstel van decreet voorstellen om een wettelijke basis te creëren die noodleningen mogelijk maakt.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Met dit voorstel van decreet voor een sportnoodlening willen we de sportfederaties, hun clubs en ook hun sportgerelateerde rechtspersonen de nodige financiële ruimte geven om aan de sportieve continuïteit te kunnen werken. Belangrijk daarbij is dat we zeggen dat alleen die sportfederaties in aanmerking komen die ook intrinsiek gezond zijn. Dat wil zeggen dat zij ook zonder corona niet in financiële moeilijkheden zouden gekomen zijn. Artikel 5 bepaalt wat zij moeten aantonen om te bewijzen dat zij intrinsiek gezond zijn.

Met dit voorstel van decreet zorgen we ervoor dat Sport Vlaanderen en de PMV/Z-leningen (Participatiemaatschappij Vlaanderen/Z) gemachtigd worden om, wat Sport Vlaanderen betreft, de aanvragen te beoordelen, en de leningen toe te kennen. Het gaat over leningen tussen 25.000 euro en 1 miljoen euro, met een rentevoet van 1 procent en een maximale looptijd van negen jaar. We voorzien in het voorstel van decreet een budget van 50 miljoen euro om die leningen toe te kennen.

Tot slot, en dat hoort ook bij een nooddecreet, voorzien we ook een tijdelijkheid van de noodleningen. Geïnteresseerden kunnen hun vraag en hun dossier indienen tot en met 31 december 2022.

Ik hoop dat er voor deze noodlening veel steun is. Een aantal sportorganisaties en sportclubs hebben dit echt wel nodig.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Collega's, veel sportclubs zien door corona hun inkomsten verdwijnen. Daarom komen we vandaag naar het parlement met een voorstel van decreet voor het verlenen van sportnoodleningen voor de Vlaamse sportclubs tot een maximum van 1 miljoen euro, met een rentevoet van 1 procent.

Als CD&V-fractie steunen we natuurlijk dit voorstel van decreet. Namens onze fractie wil ik kort een aantal punten aanhalen. Eerst en vooral wil het voorstel van decreet op een laagdrempelige manier leningen ter beschikking stellen van de sportclubs, de sportfederaties en de met hen verbonden organisaties, zodat zij hun sportieve werking kunnen voortzetten.

Ten tweede moeten die noodleningen organisaties ook in staat stellen om de financiële gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen. Doet de Vlaamse overheid dat immers niet, dan dreigt het voortbestaan van de talrijke organisaties in de sportsector in het gedrang te komen. Zoals jullie wellicht weten, zijn de normale inkomstenbronnen van de sportclubs wegge gevallen en zijn er ook nog altijd vaste kosten die blijven doorlopen.

Ten derde is dit een tijdelijke maatregel, zoals de collega ook al heeft aangehaald. De noodleningen kunnen worden aangevraagd tot eind 2022. Het is echter ook een dringende maatregel. Daarom hebben we er ook voor geopteerd om de volledige regeling op te nemen in het voorstel van decreet, zodat er ook geen uitvoeringsbesluit nodig is en het decreet dus meteen na de bekrachtiging van de Vlaamse Regering kan worden uitgevoerd door Sport Vlaanderen, want Sport Vlaanderen zal de klantgerichte werking op zich nemen.

De Vlaamse overheid voorziet dus in 50 miljoen euro om die sportnoodleningen toe te kennen. De sportorganisaties kunnen minimaal 25.000 euro en maximaal 1 miljoen euro lenen, tegen een rente van 1 procent, over een looptijd tot maximaal negen jaar. Collega's, het is ook geen blanco cheque: wie dit aanvraagt, moet ook aantonen dat de organisatie vóór de coronapandemie financieel gezond was. De financiële schade moet dus zijn aangericht door de gevolgen van de coronamaatregelen.

Tot slot, de noodleningen zijn ook geen toverformule, maar slechts een van de steunmaatregelen die de Vlaamse Regering neemt en ook in het verleden al heeft genomen om toch ook de zwaar getroffen sportsector door deze crisis te loodsen.

Collega's, sportclubs zijn toch ook wel meer dan een plaats waar sport wordt beoefend. Onze sportclubs vormen toch ook wel een belangrijk deel van het maatschappelijk weefsel. Ze zijn enorm belangrijk voor ons mentaal welzijn. Met dit voorstel van decreet, met deze mogelijkheid tot het opnemen van de leningen, nemen we een belangrijke zorg weg bij de sportclubs, zodat ze snel weer ten volle hun plaats in ons maatschappelijk weefsel kunnen innemen. Onze CD&V-fractie zal dit voorstel van decreet straks dan ook met veel enthousiasme goedkeuren.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, er is het risico in herhaling te vallen. Beste collega's, net als voor tal van andere maatschappelijke sectoren, denk maar aan de cultuursector, zijn het ook voor onze sportclubs financieel woelige tijden. Bij vele clubs staat het water ondertussen aan de lippen. Ik heb deze problematiek een aantal weken geleden in het kader van een actuele vraag aangekaart, en ik moet u zeggen dat de reacties die daarop zijn gekomen voor zich spreken. Er is echt een gigantisch probleem op dat vlak. Als we niet dringend ingrijpen, dan is de kans reëel dat we aan het einde van deze crisis, en laten we hopen dat dat zo snel mogelijk is, een groot probleem hebben wat alle professionele sportclubs betreft, niet het minst in onze streek.

Het is dan ook een goede zaak dat de Vlaamse overheid noodleningen aan deze sportclubs zal voorzien. Die leningen zal de sportfederaties en sportclubs in staat moeten stellen om de financiële schade van de coronamaatregelen op te vangen, en zo hun continuïteit te verzekeren. Als er niet wordt ingegrepen, bedreigt die

immers het voortbestaan van diverse organisaties in de sportsector. Het voorliggende voorstel van decreet zorgt voor de nodige rechtsgrond hiervoor.

Een belangrijke voorwaarde tot het verkrijgen van de noodlening is evenwel dat de sportfederatie of sportclub moet kunnen aantonen dat ze voor de crisis financieel gezond was en dat ze over de capaciteit beschikt om de lening op termijn terug te betalen. De maatregel in dit voorstel heeft een dringend en tijdelijk karakter. Het decreet treedt in werking op de dag na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, zodat de organisaties uit de sportsector zo snel mogelijk de financiële schade ten gevolge van de coronacrisis kunnen opvangen.

Ten slotte wil ik graag de collega's bedanken voor het geleverde werk.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (sp.a): Wij gaan hetgeen hier voorligt zeker steunen. We vinden het mooi. Het is ook nodig dat de sportclubs in deze zeer woelige coronatijden gesteund worden. Ook bij de federaties staat het water aan de lippen, de collega's hebben het al gezegd. We zeggen niets nieuws, we hebben deze middag al gezien dat we graag samen voor sport gaan, niet enkel omdat het mensen samenbrengt maar ook omdat het zo goed is voor de gezondheid.

We gaan dat dus zeker steunen. Maar ik zou één voorstel willen doen: dat het parlement geïnformeerd kan worden over het effect na afloop van de deadline in 2022, als dat mogelijk zou zijn.

De voorzitter: De heer Muyters heeft het woord.

Philippe Muyters (N-VA): Als antwoord op collega Lambrecht: ik stel voor dat we dat zelf agenderen op het einde, in de commissie Sport. We kunnen dat op dat moment opnemen in de regeling der werkzaamheden. Ik zal u op dat moment zeker steunen om dat te bespreken in de commissie.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 652/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij de artikelen 1 tot en met 6.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het voorstel van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling

– 540 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 7.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
118 leden hebben ja geantwoord;

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
112 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 7 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
120 leden hebben ja geantwoord;

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
114 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 houdende omvorming van de v.z.w. "de Rand" tot een privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap en houdende vaststelling van de bevoegdheden van de provincie Vlaams-Brabant inzake de ondersteuning van de Vlaamse Rand – 543 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 7.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
120 leden hebben ja geantwoord;

De artikelen 1 tot en met 7 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
120 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 3 en 8 van het decreet van 5 juli 1989 tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie
– 592 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 5.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 5 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
121 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
– 612 (2020-2021) – Nrs. 1 en 2**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 28.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;

23 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 1 tot en met 28 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
23 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, wat betreft de opheffing van de Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu en de overheveling van taken inzake omgevingshandhaving
– 628 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 6**

Artikelsgewijze stemmen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 4.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 1 tot en met 4 zijn aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 5, van Bruno Tobback, op artikel 5.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
49 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 5.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

Artikel 5 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 6, van Bruno Tobback, op artikel 6.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
50 leden hebben ja geantwoord;
65 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 6.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

115 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
65 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

Artikel 6 is aangenomen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 7 tot en met 13.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

116 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
66 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

De artikelen 7 tot en met 13 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
64 leden hebben ja geantwoord;
50 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN DECREET van Wilfried Vandaele, Peter Van Rompuy en Willem-Frederik Schiltz tot het verlenen van noodleningen in de sportsector aan sportfederaties, sportclubs en sportgerelateerde rechtspersonen naar aanleiding van de coronacrisis
– 652 (2020-2021) – Nr. 1**

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de artikelen 1 tot en met 6.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

De artikelen 1 tot en met 6 zijn aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
122 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Joke Schauvliege, Manuela Van Werde, Jean-Jacques De Gucht, Sarah Smeyers, Vera Jans en Katja Verheyen over de neven- en herbestemming van kerkgebouwen
– 571 (2020-2021) – Nrs. 1 tot en met 4**

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over amendement nr. 2, van Kristof Slagmulder, Guy D'haeseleer, Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin en Chris Janssens.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
23 leden hebben ja geantwoord;
98 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord;
53 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

ROUWHULDE voor de heer Luc Dhoore, gewezen lid van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, op 10 februari 2021 overleed op 92-jarige leeftijd de heer Luc Dhoore. De heer Dhoore was lid van de Cultuurraad van 1971 tot 1980 en was vervolgens tot januari 1993 lid van de Vlaamse Raad.

Mag ik u allen vragen een minuut stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 maart 2021 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.50 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenheve, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Afwezig met kennisgeving

Sihame El Kaouakibi, Steve Vandenberghe: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke

Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy,

Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer,

Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loo, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

NEEN-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Jos D'Haese, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Kim De Witte, Caroline Gennez, Annick Lambrecht, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Els Robeyns, Conner Rousseau, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Chris Steenwegen, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Maxim Veys

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan

Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaike De Rudder, Maarten De Veuster, Maaike De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris

Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

Stemming nr.13:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.14:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allesia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.15:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Allesia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy,

Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr.16:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceysens, Allesia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.17:

JA-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters

Stemming nr.18:

JA-stemmen:

Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Guy D'haeseleer, Immanuel De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Chris Janssens, Jan Laeremans, Ilse Malfroot, Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Els Sterckx, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Suzy Wouters

NEEN-stemmen:

Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Stijn Bex, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Gustaaf Pelckmans, Freya Perdaens, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Conner Rousseau, Gwendolyn Rutten, Björn

Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Maxim Veys, Brecht Warnez

Stemming nr.19:

JA-stemmen:

Els Ampe, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Lode Ceyssens, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Annabel Tavernier, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Karl Vanlouwe, Kurt Vanryckeghem, Katja Verheyen, Brecht Warnez

ONTHOUDINGEN:

Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Ann De Martelaer, Tom De Meester, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Gustaaf Pelckmans, Leo Pieters, Els Robeyns, Conner Rousseau, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters